

El çələngi
(xalq şerindən seçmələr)

El çələngi
(xalq şerindən seçmələr)

Bakı – 2004

El çəlengi

El arasında şerə də söz deyiblər. Aşığa, şairə «bir söz oxu, bir söz de» -deyə müraciət etmişlər. El sözü, el türküsü elin özü qədər qədimdir. İlk nümunələri nə qədər bəstə olsa da təbiidir. El öz məişətində-təsərrüfatında, maldarlıqda, qoyunçuluqda, bağ-bostanda, əkin-biçində çeşit-çeşit mərasimlərində, xeyir və şərində, təbiətlə təmasda ülfətdə iç duyğularını sözlə-nəğmə və türkülərlə müşayət etmişlər. Bu nəğmələr dodaqlarda zaman-zaman sığallana-sığallana bir az yeniləmiş, dildən-dilə, obadan-obaya keçdikcə dəyişmiş, hətta variantlaşmışdır. Hər oba, hər oymaq onu özünüküləşdirmişdir. Bununla belə hər bir nəğmənin ilkin şirəsi, ilkin rişəsi itməmişdir.

Elin bu zəngin söz xəzinəsinə el özü də onun ritminə uyğun havalar bəstələmiş-dodaqaltı qımqımlarla oxumuşlar. Buhavalar cilalana-cilalana sonrakı bəstəkarlıq sənəti üçün ilkin qaynaq olmuşlar.

Xalq yaratdığı bu nümunələrə məzmununa uyğun adlar vermişdir; «Əmək nəğmələri», «Mövsüm nəğmələri», «Mərasim nəğmələri», «Qəhrəmanlıq nəğmələri», «Məhəbbət nəğmələri» və s.

Əlbəttə, yaranan hər bir sözün və ya nəğmənin ilk müəllifi olmuşdur. Zaman keçdikcə ilk müəllif unudulmuş, xalq onu dilində, hafizəsində yaratmış, özü onun qanuni müəllifi olmuşdur. Ona görə də bu mənəvi sərvəti el ədəbiyyatı, ağız ədəbiyyatı xalq ədəbiyyatı adı ilə sevilə-sevilə, qoruna-qoruna yaşatmışdır.

Əsrlər bir birini əvəz etmiş zaman dəyişmiş, ancaq bu xalq inciləri əbədiyaşar olmuşdur. Bu gün kompüter çağında torpaq nə cütlə, nə də kətanla şumlanır. Ancaq məcğəl və hodaq yeri şumlarkən oxuduqları holavarlar bu gün dəyərli bir miras kimi yaşanır.

Öküz, öküz xan öküz,
Boynu qızıl qan öküz,

Redaktoru:

Tərtib edəni və ön sözün müəllifi: Qara Namazov

Q. Namazov. El çəlengi (xalq şerindən seçmələr), Bakı, 2004

Çək çayır-çəməndən,
Sənə can qurban öküz.

Bu gün qoyun otaran çoban yenə də yaylaqda sürünü dağ döşünə yayıb, tütəyini cibindən çıxarıb «Qoyun qaytarması»nı çalır. Bu zərif tütək səsini, bu zövq-səfanı bəlkə də heç bir yad notla dəyişmək olmaz.

Xalq tarix boyu yüzlərlə, bəlkə də minlərlə qəhrəmanlıq və məhəbbət mahnıları qoşub düzmüş, hətta onları qoruyub hafizələrdə yaşatmaq üçün dastanlar yaratmış, bu nəğmələri onun məzmununda hifz etmişlər. «Koroğlu», «Əsli-Kərəm», «Qaçaq Nəbi» beləcə yüzlərlə dastanlar bu lirik duyğuları yaratmışdı. Bu məqamda aşıqların qədir-qiyməti unudulmazdır.

Musiqi ilə müşayət olunan yüzlərlə mahnılarımız xalqın bədii zövqünün tərcümanıdır. Və bu gün də onları xüsusi bir zövqlə dinləyirik.

Müxtəlif yaşlı balalarımızın bədii-estetik zövqünü, həyata hazırlığını, dilini, nitqini səlisləşdirmək, nitq mədəniyyətinə yiyələndirmək üçün çeşit-çeşit formalarda, oynaq ritmli düzgülər qoşmuşlar; laylalar, oxşamalar, vəsf hallar, sanamalar, düzgülər, tapmacalar, yanıltmacalar, dürlü-dürlü nəğmələr və s. bu gün də öz tərəvətini itirməmişdir. Bu gün də el, oba bu nümunələri yayır, yaşadır və gələcəkdə də yaşadacaqdır

Qara Namazov

VƏSF HALLAR

Gülü tökdüm tabağa,
Qoydum qala sabaha.
Yar məni mehman eylər,
Xonça düzər qabağa.

Dolansın göz aramda,
Danış, de söz aramda.
Yar deyir bir sözüm var
Səninlə öz aramda.

Gənçənin oçağında,
Şam yanır bucağında.
Allah muradın versin
Ağ oğlan quçağında.

Bir daş atdım tovuza.
Köynəyi qanovuza.
Bu il toyum olmadı,
Qaldı gələn payıza.

Əzizim, arı şanda,
Beçələr arı şanda.
Mələklər şadlıq eyllr
İki yar barışanda.

Oğlan eylədin nala,
Əlində var piyala.
Məndən yaxşısını gordu,
Düşdü özgə xəyala

Corabımın ağına,

Gül vürmüşəm bağına.
Əgər məni sevirsən,
Gəl qonşunun bağına.

Üzərrik dana-dana,
Oçaqdan götür, sana.
Nəzəri bəd olanın
Gözləri odda yana.

Samavar yana-yana,
Buğlanır yana-yana.
Danışırıq kağızla,
Dil qalır yana-yana.

Gedərəm, gedən olsa,
Yolun öyrədən olsa.
Yara namə yazmışam
Yanına gedən olsa.

Su gəlir, dolur çarxa,
Tögülür bizim arxa.
Burda bir yar sevmişəm
Qardaşdan qorxa-qorxa.

Armud ağacı haça,
Əlim dolaşdı saça.
Bir mərd oqlan istərəm,
Məni götürə qaça.

Ağac başında papaq,
Yarın əlnidə yarpaq.
Gəlsin açım qəlbimi
Bu sövdadan qurtaraq.

Başımda sarı sançaq,
Yarı gül, yarı sançaq.
Mani sən verməzlər,
Gərək mən qaçım ançaq.

Göz üstə qoyub papaq,
Gəzir elə keyfi çaq.
Məndən üzün döndərüb,
Ürəyimə çəkib dağ.

Bu dərədən qaz gedə,
Qaqqılğaşa, qaz gedə.
Tanrıya rəvadırmı .
Dul kişiyyə qız gedə?

Çəpər çəpər oldu gəl
Üstə quşlar doldu gəl.
Vədəylə gedən oqlan,
Vədən tamam oldu gəl.

Yarı gördüm göyəmdə
Göyəm boynun əyəndə.
Mənim toyum olacaq
Şamamalar dəyəndə.

Bir oğlan var biçində,
Sarı sünbül içində.
Nola onu görədim
Bu həftənin içində.

Bir qız gördüm biçində,
Sarı sünbül içində.
Burda bir toy olaçaq,
Gələn ayın içində.

Əziziyəm mina sən.
Dürdanəsan, mina sən.
Boz at gəlsin qarıya
Atlasan, minəsən.

Yolum düşdü yad elə,
Zülfüm gürdə yad elə.
Çuxan sənə yaraşır,
Ya bəzən gəl, ya belə.

Mən aşiq yarım gilə,
Qan qalib yarım gilə
Tanrı səbəb salaydı,
Gedeydim yarım gilə.

Oturmuşdum gəlinlə.
Xına yaxdım əlimə.
Yarı yuxuda gördüm,
Bir evdəydi mənimlə.

Dağlar başında lələ,
Əlində var piyalə;
Mən səninem, ay oğlam,
Düşmə özgə xəyalə.

Dağa yağır qar yenə,
Ov ovlayır sar, yenə.
Bilmirəm niyə məni
Bəyənməyir yar yenə?

Əziziyəm yar yenə,
Yaralandım, yar, yenə.
Gör nə günə qalmışam

Məndən qaçır yar, yenə?

Heyranam boz börkünə,
Qonubdu toz börkünə,
Yayın, bədnəzər çoxdu,
Dəyməsin göz börkünə.

Yar yardan geri qalmaz
Yarın əhdi pozlmaz.
Heç pərvanə mənim tək
Özünü oda salmaz.

Zülfün qarara yetməz.
Dərdin sinəmdən getməz
Səni görən gözlərim
Özgəyə nəzər etməz.

Yar dedim, yalan oldu,
Ömrümə talan oldu.
Hamı yardan yaradı,
Mənimki yalan oldu.

Gulümü şaxta vurdu,
Nə yaman vaxta vurdu!
Yarım məni vurmuşdu,
Üstündən xalq da vurdu.

Əzizim üzə düşdü,
Sürmə çək, gözə düşdü.
Hər kəs öz keyfindədir.
Ayrılıq bizə düşdü

Dərdli güldə yasa bax,
Bülbül ağlar, yasa bax!

Səni yola salarlar,
Ya bu gündür, ya sabah.

Güldən dəstə bağladı,
Verdi yara saxladı.
Anam beiman olsun,
Məni tez adaxladı.

Kisə tikdim dolmadı,
Suya saldım solmadı.
Elçi gəldi qapıya,
Özüm deyən olmadı.

Əmim oğlu qalaydı,
Boy-buxuna dolaydı.
Hörəydim saçlarımı,
Bəlkə məni alaydı.

Bu yerdə yol yaradı,
Yolçu yolda qaradı.
Mən sevdiyim çalpapaq
Başımın sərdarıdı.

Dağda itirdim izi,
Yar qoydu getdi bizi.
Qara duvaqlı qalsın
Yarı öyrədən qızı.

Dolayı gəl, dolayı,
Süpürmüşəm sarayı.
Toyumuza az qalib,
Gözlərəm təzə ayı.

Dağ başı qar məkanı,

Bağçalar bar məkanı.
Əyilsin uça dağlar,
Görünsün yar məkanı.

Qızıl üzük miyanı,
Durmaz barmağın qanı.
Bu gün-sabah gələçək
Məhləmizin sultanı

Araxçının haşımı,
Hara qoyum başımı.
Məni sənə verməzlər,
Tökmə gözün yaşını.

Gənçənin bu dağları,
Gül açmış budaqları.
Ölsəm sinəmdən getməz
Yarımın bu dağları.

Dağ ayrı, duman ayrı.
Qaş ayrı, kaman ayrı.
Ayrılacaq, ayrı düşək,
Gəzək bir zaman ayrı.

Mis qazanın paxırı,
Oğlan qaytar naxırı.
Sən mənimsən, mən sənini,
Budur sözün axırı.

Mis qazanın paxırı,
Çoban qaytar naxırı.
Qəm çəkmə, gözəl oğlam,
Qız sənindir axırı.

Əzizim bax çuxaya,
Tökülüb yağ, çuxaya.
Məni zorla verdilər
Ağsaqqal, ağçuxaya.

LAYLALAR

Balam gəlir yatmağa,
Böyüyüb boy atmağa.
Sabah yuxusu şirin,
Qıymıram oyatmağa.

Quşlar uçdu havada,
Balası var yuvada
Gözüm bəndivandır,
Dilim sənə duvada.

Laylası dərin bala,
Yuxusu sərin bala.
Tanrıdan əhdim budur
Toyunu görüm bala.

Oxunur əzən bala,
Dur geyin, bəzən, bala.
Boyuna anan qurban,
Tappatap gəzən bala.

Lay-lay əməyim bala,
Duzum çörəyim bala.
Gözləyirəm böyürsən,
Görüm köməyin bala.

Lay-lay dedim yat, bala,
Yuxuna şəkər qat, bala.
Ümidim birçə sənsən,
Boya-başa çat, bala.

Sənə nolubdu, bala

Rəngin solubdu, bala.
Oyan bir gül yuxundan
Məmənlə dolubdur, bala.

Yolun gedir dolama,
Gəlir bizə salama.
Obalar qurban olsun
Mənim bircə balama

Lay-lay dedim ağlama
Ürəyimi daqlama
Böyü bir qoç igid ol,
Mənə ümid baqlama.

Lay-lay quzum ağlama,
Yrəyimi daqlama.
Yat, yuxun şirin olsun,
Yuxuma daş baqlama.

Lay-lay dedim adına
Haqq yetişsin dadına.
Hər vaxt layla deyəndə,
Balam düşər yadıma.

Lay-lay dedim adına
Hax yetişsin dadına
Boya başa çatanda
Məni də sal yadına.

Laylayım el başına,
Sañçılısın tel başına.
Səni kim istəməsə,
Qalmasın il başına.

Dağların lalasına,
Gözlərin qarasına,
Analar qurban olsun
Öz körpə balasına.

Bağçamızda miyana,
Gül sünbülə dayana,
Oxu bülbülüm oxu
Bəlkə balam oyana.

Bir gül əkdim boyunça,
İyləmədim doyunca.
Ömrüm günüm uzansın
Bu balamın toyunca.

Lay-lay dedim boyunça,
Baş yastığa qoyunca.
Pardaxlan, qızıl gülüm,
Bir iyləyim doyunça.

Lay-lay dedim yatınca,
Gözlərim ay batınca.
Canım zinhara gəldi
Sən hasilə çatınca.

Evində, eşiyində,
Yat quzum, beşiyində.
Dan ulduzu, bir də mən
Durmuşuq keşiyində.

Balam yatır beşikdə,
Bülbül oxur eşikdə.
Sən yat yuxun alginən.
Mən durmuşam keşikdə.

Anan tel düzər sənə,
Baçın gül bəzər sənə.
Tanrıdan əhdim budur,
Dəyməsin nəzər sənə.

Qurban aran, dağ sənə,
Güllü bağça-bağ sənə.
A lay-lay, oğlum lay-lay
Tutmuşam qaymaq sənə.

Bu yerlər qalın meşə,
Yanımda ol həmişə.
Aranında gul bitsin,
Yaylağında bənövşə*.

Boya-buxuna dol, göz,
Boynuma dola qol, göz.
Cavanlar sirəmində
Sən də bir ikid ol, göz.

Lay-lay de dolan, ölməz,
Hər rəngi solan ölməz
Sonsuzluq yaman şeydir,
Balası olan ölməz.

Yaxamdan al məməni,
Tutmasın qal məməni.
Ağlama, əziz balam,
Ağzına sal məməni**.

---

* Lay-lay çaldım həmişə,
Karvan enər enişə.
Yastığında gül bitsin,
Döşəyində bənövşə.

Atıban tutdum səni.
Əçəb ovutdum səni.
Ömür üzdüm, çəfa çəkdim,
Şükür böyütdüm səni.

Oxşasın dilim səni,
Böyütsün elim səni.
Meydanda at oynadan
Bir igid bilim səni.

Yurd yox taladan savay,
Gül yox laladan savay.
Anaya nə əzizdir
Körpə baladan savay?

Lay-lay beşiyim lay-lay,
Evim, eşiyim lay-lay.
Sən get şirin yuxuya,
Çəkim keşiyin, lay-lay.

A lay-lay, yenə lay-lay,
Can deyim sənə lay-lay.
Sənə gələn dərd, bəla
Qoy gəlsin mənə, lay-lay.

Əzizim as məməni,
Sinəndən as məməni.
Qoyma tifil ağlaya
Ağzına bas məməni.

** Eləmi sürmə məni,
Çək gözə surmə, məni.
Uşaq yatmır, ağlayır,
Ağzına sür məməni.

Qızıl gül putam, lay-lay,
Ətrinə batam, lay-lay.
Balam ərsiyə gələ
Toyunu tutam, lay-lay.
A lay-lay, quzum lay-lay,
Ayım, ulduzum lay-lay.
Sən hasilə çatınca,
Hər dərdə dözüm, lay-lay.

A lay-lay, bəyim lay-lay,
Gözəl-göycəyim lay-lay,
Qürbət ölkə, yad eldə,
Arxam, köməyim lay-lay.

Lay-lay, hər kəsim lay-lay,
Sənə nər kəsim lay-lay.
Yat yuxun olsun şirin,
Uçalsın səsim, lay-lay.

Lay-lay maralım, lay-lay,
Səbrim qəralım lay-lay.
Böyü, qoç bir igid ol,
Sənə yar alım, lay-lay.

Lay-lay, a balam, lay-lay,
Alınmaz qalam, lay-lay.
Sənə kəc baxanları,
Yandırısın nalam lay-lay.

Nərgizi üzüm lay-lay,
Yaxana düzüm lay-lay.
Sən böyü, mən qoçalım,
Toyunda süzüm lay-lay.

A lay-lay, butam lay-lay,
Qardaşım, atam lay-lay.
İntizam, yatasan,
Mən də bir yatam lay-lay.

A lay-lay, gülüm lay-lay,
Gülüm, bülbülüm lay-lay.
Böyü, sənin sayəndə
Mən də bir gülüm, lay-lay.

Lay-lay beşiyim lay-lay,
Evim eşiyim lay-lay.
Sən get şirin yuxuya
Çəkim keşiyin, lay-lay.

Bürünüb dona bülbül,
Köç edər sona bülbül.
Balam dil açan günü,
Mat qaldı ana bülbül.

Mənnm gül butam oğul,
Ətrinə batam oğul.
Bir arzum var ürəkdə
Toyunu tutam oğul.

Yaralıyam, yazığam,
Dərddən qəlbi qazığam.
Mən ölsəm sənə qurban
Sən ölmə mən yazığam.*

---

* Ah çəkmə, solaram mən,
Saç-başım yolaram mən.
Mən ölsəm sənə qurban,
Sən ölsən nolaram mən?

Qoçaqdı, şirdi balam,
Qiblədi, pirdi balam.
Gəl fələk, qıyma mənə,
Yazığam, birdi balam.

Yaylığı kirli balam,
Qəlbi fikirli balam.
Cahl-cuhul içində
Mənim şəkilli balam.

Lay-lay balam, gül balam,
Sən mənim sünbül balam.
Laylayımla yatasan,
Oyatsın bülbul, balam.

Lay-lay dedim gül balam,
Gül balam, bülbül balam.
Mən sevindim sənə, sən
Sən də sevin, gül, balam!

Lay-lay balam, çan balam,
Mən sənə qurban balam.
Ağlayıban könlümü
Gəl eyləmə qan, balam.

Lay-lay dedim çan balam,
Mən sənə qurban, balam.
Bir belə yatmaq olmaz,
Dur açılır dan, balam.

Uyu balam, yat balam,
Qızıl gülə bat, balam.

Şütük bağın bağlayım,
Şirin-şirin yat, balam.

Yol üstə bulaq ollam,
Axaram, bulaq ollam.
Sən mənim bir dənəmsən,
Özüm göz-qulaq ollam.

Dərya ollam, bulannam
Suçaq ollam, sulannam.
Sağ gözüm sənə qurban
Sol gözümlə dolannam.

Qərənfiləm qalxaram,
Açılmağa qorxaram.
Gecə çıqqırın çıxsə
Yerimnən dik qalxaram.

Mən bu dərddən ölmərəm,
Dərddən dönmərəm.
Əziz çanımdan dönsəm,
Bir balamdan dönmərəm.

Balam, gəl soyun körüm,
Sərv tək boyun görüm.
Tanrıdan arzum budur,
Balamın toyun görüm.

Qaya mənəm, dağ mənəm,
Dağ üstə bulaq mənəm
Arxan yox, köməyin yox,
Sənə göz-qulaq mənəm.

Balama çan demişəm,

Ağlama çan demişəm,
Balam dil açan günə
Quzu, qurban demişəm.

Lay-lay dedim, can dedim,
Yuxudan oyan dedim.
Sən yuxudan durunça
Canımı qurban dedim.

Lay-lay dedim yat dedim,
Yastığa baş at, dedim.
Bala, çəkim nazını,
Boya-başa çat, dedim.

Mən sənə qalam deyim,
Gül deyim, lalam deyim.
Yat, inçitmə ananı,
Sağ olsun balam, deyim.

Lay-lay mənim bəbəynm,
Bir arzum, bir diləyim.
Bəd gündə, bəd ayaqda
Sənsən mənim köməyim.

Əzizim mən dolanım,
Mən dönüm mən dolanım.
Tanrı səni saxlasın,
Sayəndə mən dolanım.

Laylayım, sözüm qurban,
Ağlasan gözüm qurban.
Böyü, boya-başa çat,
Boyuna özüm qurban.

Mən aşiq quzu qurban,
Qoç qurban, quzu qurban.
Hər sabah boyun görsəm
Kəsərəm quzu qurban.

Lay-lay dedim uçadan,
Səsim çıxmır bağadan.
Tanrı səni saxlasın,
Çiçəkdən, qızılçadan.

Gözümün qarasınnan,
Yaş axar arasınnan.
Adam da əl çəkərmi,
Öz çiyər parasından?

Lay-lay dedim yatasan,
Dərdi, qəmi atasan.
Qızıl gül bağın olsui.
Gül-çiçəyə batasan.

Lay-lay deyim yatasan,
Qızıl gülə batasan,
Qızıl gül kölgəsində
Şirin yuxu tapasan.

Üzərliksən, havasan,
Hər bir dərdə davasan.
Balama kəç baxanın
Gözlərini ovasan.

Lay-lay dedim ürəkdən.
Qolum düşdü biləkdən.
Boy at, igid, cavan ol,
Məni salma diləkdən.

Bir səs gəlir, ellərdən,
Şirin-şirin dillərdən.
Tanrı balamı saxla,
Ağır aylar, illərdən.

Balamı tanıram mən,
Hər sözün qanıram mən.
Yuxuda ah çəkəndə
Od tutub yanıram mən.

Lay-lay deyim çarçı mən,
Harayçı mən, çarçı mən.
Toy günündə olaydım
Küçələrdə çarçı mən.

Dərya dolu dilinən,
Balam oynar gülinən,
Aləmə çan bağışlar,
Məni saxlar dilinən.

Balamsan sən, nəyimsən?
Arxamsan, köməyimsən.
Mən sənənin əziz anan,
Sən mənim diləyimsən.

Məni oyaq qoyan sən,
Qızıl gülə boyan sən
Öpüm qara gözümdən,
Bəsdir yatdın, oyan sən.

Balamsan, bir dənəsən,
Sədəfsən, dürdənəsən.
Mən ölsəm sənə qurban,

Sən ölmə, bir dənəsən.

Lay-lay dedim biləsən,
Düşməyə sən dilə sən.
Boy-buxuna çatıb,
Oynayasan, güləsən.

Xırdaçasan məzəsən,
Sən hər güldən təzəsən.
Qurban olum o günə
Ayaq tutub gəzəsən.

Oğul, gəl, yarağımsan,
Güzgümsən, darağımsan.
Hər gün lazım olmasan,
Dar gündə gərəyimsən.

Əziziyəm zirəsən,
Zəfəransan,- zirəsən,
Qurban olum o günə
Bir qapıdan girəsən.

Eni gül-çiçək olsun,
Yarpağı ləçək olsun.
Bir bala göstərin ki,
Balamdan göyçək olsun.

Bayram bayramın olsun,
Ellər heyranın olsun.
Niyə belə çox yatdın?
Anan qurbanın olsun.

Qızıl gül bağın olsun,
Bağlar oylağın olsun.

Tanrıdan arzum budu
At minən çağın olsun.

Bağçamızda bar olsun,
Heyva olsun nar olsun.
Sən ayaq aç, göz dolan,
Düşmən görsün xar olsun

Qurbanın quzu olsun,
Quzunun yüzü olsun.
Quzudan qurban olmaz,
Ananın özü olsun.

Bala ömrün çox olsun.
Könlün, gözün tox olsun.
Sənə layla çağırım,
Düşmənlərin yox olsun.

Bağçalar bağa dönsün,
Bağım yaylağa dönsün.
Birçə kəlmə din, danış,
Ürəyim dağa dönsün.

Əzizim hay mənimçün,
Verəydin pay mənimçün.
Mən olsəm sənə qurban,
Sən olsən vay mənimçün.

Balam oynur yatmayın,
Sözünə söz qatmayın
Layla deyın balama,
Qoy yatsın oyatmayın.

Maral gəzər talasın,

Üzər gülün, lalasın.
Mən balamı istərəm,
Balam istər balasın.

Dağ başında qalam var,
Ürəyimdə nalam var.
Xalxın dövləti, varı,
Mənim də bir balam var.

Sözü sözdən alan var,
Zülfün üzə salan var.
Əziz oğlum tez böyü,
Gözü yolda qalan var.

Dağ başına qar yağar,
Bulud keçər ay doğar.
Sənin tək ay parçasın
Analar tək-tək doğar.

Qalalar ay qalalar,
Laçın orda balalar,
Ana balasın verməz
Bəlkə gücə salalar.

Bala demə, qan olar,
Yel əsər tufan olar.
Bala gəzən yerlərə
Analar qurban olar.

Şan bağlayan arılar,
Qonar gülə, sarılar.
Balama qurban olsun
Yaşı ötmüş qarılar.

Qapımızda var çinar,
Yarpağı dinar-dinar.
Mənim balam körpədir
Saxlasın pərvərdigar.

Qoxusu güldən gəlir.
Güldən bülbüldən gəlir
Balamın gül beşikdə
Yuxusu birdən gəlir.

Göy üzündə ay mələr,
Bulud altdan say mələr.
Burda bir qoç quzum var,

Acıb, salar hay, mələr.*

İgid qalası istər,
Dağın lalası istər.
Mən balamı istərəm
Balam balasını istər.

Dağlara sərin düşər,
Kölgəsi dərin düşər.
Hər vaxt layla deyəndə
Yadıma Pərim düşər.

Bala dadı bal dadır,
Bala adamı aldadır.
Şirin sözlən, söhbətin,
Hələ sənin daldadır.

Bu görünən Şirazdır,
Şah mənzili Şirazdır.
Tifilim sənə qurban,
Məmə kiçik, şir azdır.

Elin dərdi azardır,
Dərddən qəmdən bezardır.
Bala baldan şirindir,
Balasız ev məzardır.

Bala dadı, bal dadır,
Bala adamı aldadır.

---

* Lay-lay dedim ay mələr,
Bulud altdan ay mələr.
Gözlərin açan kimi,
Məmə deyən ay mələr.

Yaxşısına mən qurban,
Pisi yenə də bal dadır.

Bağda bülbül oxuyur,
Saça sünbül toxuyur.
Balamı iyləyirəm
Elə bil gül qoxuyur.

Sən gedəli il oldu,
Yandı bağrım gül oldu.
Səninlə uçan quşlar
Oxudu bülbül oldu.

Ay doğdu yana döndü,
Ulduzlar sana döndü.
Bala dərdin çəkməkdən
Ürəyim qana döndü.

Qızıl gülün çanağı,
Astanalar torpağı.
Kim balamı istəməz
Gözünə bibər yarpağı.

Balamın əl yalığı,
Ortası zər yaylığı.
Hərə bir kərə desin
Balama çan sağlığı.

Göydən bir ulduz axdı,
Axdı getdi, qonaxdı,
Ana bala ucundan
Çanını oda yaxdı.

Göydə ulduz naşıldı,

Kim balamın yaşadı.
Qız gözümlün qarası,
Oğlan ürək başıdı.

Lay-lay toyun qurbanı,
Kəsim qoyun qurbanı,
Sən yeri bir, mən baxım,
Olum boyun qurbanı.

Atım, tutum bu balanı,
Şəkərə qatım bu balanı.
Atası evə gələndə
Qabağa tutum bu balanı.

Atın-tutun bu balanı,
Şəkərə qatın bu balanı.
Şəkərdən acı olsa,
Götürün, atın bu balanı.

Lay-lay deyim düz, barı
Gəl dərdimi üz barı.
Balama qurban olsun
Yüz dul arvad, yüz qarı.

Əlində var hanası
Qulağında tanası
Bir toyunu görədim
Olaydım bəy anası.

Canım bala, gül bala,
Ana qədrin bil bala.
Yaman günün gərəyi,
Çağıranda gəl bala.

Mən gördüm haçan günü,
Dağlardan qaçan günü.
On iki qurban kəsərəm,
Balam dil açan günü.

Lay-lay bülbülüm lay-lay,
Sarı sümbülüm lay-lay.
Bağçalarda gül çoxdur,
Bir qızıl gülüm lay-lay.

Daqlarda lalam sənsən,
Alınmaz qalam sənsən.
Kimim yox, kimsənəm yox,
Bir şirin balam sənsən.

Mən əzizəm şonqarı,
Dülgər yonar yonqarı.
Balama qurban olsun
Doqquz göçə, on qarı.

OXŞAMALAR

Dağda darılar,
Sümbül sarılar,
Qoça qarılar
Bu balama qurban.

Dağdağı atlar,
Quyruğu qatlar,
Göyçək arvadlar

Bu balama ğurban.

Çaydakı qazlar,
Tükün tarazlar.
Nişanlı qızlar
Bu balama qurban.

Bir bolük atlar,
Çəməndə otlar,
Ərsiz arvadlar
Bu balama qurban.

Dağın maralı,
Gözüp qərarı,
Dünyanın malı
Bu balama qurban.

Dağda meşəlik,
Gül, bənövşəlik,
Mən həmişəlik
Bu balama qurban.

Dağda arılar,
Şanın yarılar.
Qoca qarılar,
Bu balama qurban.

Ağardı başım,
Yoxdur sirdaşım.
Qohum-qardaşım
Bu balama qurban.

Dağda inəklər,
Otdar, iməklər,

Xonçalı bəylər
Bu balama qurban.

Göydə ulduzlar,
Şaxtalı buzlar,
Cehizsiz qızlar
Bu balama qurban.

Tüstüsüz damlar.
Sarı badamlar,
Tənbəl adamlar
Bu balama qurban.

Tüstüsüz damlar,
Sarı badamlar,
Tənbəl adamlar
Bu balama qurban.

Çaydır, dənizdir,
Quldur, kənizdir,
Balam hər nədir,
Mənə əzizdir.

Çəkdim çəfasın,
Gördüm vəfasın.
Böyütdüm onu
Sürüm səfasın.

Tükəndi ahım,
Yoxdur günahım.
Balam böyüsə,
Odur pənahım.

Gördüm nalasın,

Çəkdim bəlasın.
Balam da istər
Körpə balasın.

Min tümən azdır,
Qızıdır, o nazdır.
Verin balamı,
Halı nasazdır.

Verdik bir dana,
Aldıq bir sona.
Ey əmim oğlu,
Qal yana-yana.

Verdik bir dana,
Aldıq bir sona.
Ay qız anası,
Qal yana-yana.

Qız gözə oxdur,
Dərd-səri çoxdur,
Götürün tullayın,
Bir xeyri yoxdur.

Oğul ürəkdir,
Qızıl dirəkdir.
Götürün saxlayın,
Qıza gərəkdir.

Qız bir maraldır,
Gözdə qaraldır.
Həsərət çəkənin
Rəngin saraldır.

Badam badamı,
Oğlan adamı
Qoy elçi gəlsin,
Alsın qadamı.

Ay qız adamı
Sındır badamı.
Elçiyə çay ver,
Alım qadanı.

Mən çalım oyna
Qurban boyuna.
El-oba gəlsin.
Sənin toyuna.

Dolan gəl bu dağları,
Yaşıl çəmən, bağları.
Aldı fələk əlimdən
Mənim gözəl çağları.

Bağman duzər hasarı,
Bağa qoymaz yasarı.
Qəmdən bir ev tikmişəm
Hicrandandır hasarı.

Şirvanın ağ alması,
Yeməli ağ alması.
Qiyamət günə qaldı
Yaramın sağalması.

Köynəyin o yaxası,
Dərd gəlib, oya xası.
Qoy mənim əlim olsun
Düşmənin o yaxası.

Aşiq neylər yad aşı,
Çaxçaq döyər ha daşı.
Yukun hicran yukudu.
Kirəkeşsən ha daşı.

Əzizim milə qarşı.
Kirpnyin milə qari.
Dərdlə keçən günlərim.
Durub bir ilə qarşı.

Mən aşiq qəmə qarşı,
Xalların qəmə qarşı.
Nə bəlalı qul oldum
Durmuşam qəmə qarşı.

Bir vəcsiz daşdı dünya,
Çürük ağaçdı dünya.
Kimə deyim dərdimi
Tamam qan-yaşdı dünya.

Mən aşiq əsdi fələk,
Səbrimi kəsdi fələk.
Burda bir çadır qurdum
Kənəfin kəsdi fələk*.

Əzizim Ala dağa,
Gün düşür Ala dağa.
Mən Qaradağ əhliyəm,
Yaz məni Qaradağa.

Zəhmətim getdi bada,
El gəldi, çatdı dada.
Yarın gözü yoldadır,

Həsərətdir Ordubada.

Yağı gəldi yanıma,
Susamışdı qanıma.
Döndüm qürbət ellərdən,
Qüvvət gəldi canıma.

Sözüm düşər dastana,
Bir ün salar hər yana.
Qürbət qoy sizə qalsın,
Mən gedirəm Şirvana.

Eləmi gül istana,
Şeh düşə, gül istana.
Ayıq ol şeyda bülbül,
Xar qonar gülüstana

Kəm baxdı sönən qərib,
Qürbətdə ölən qərib.
Bəxtəvər günə düşdü
Vətənə dönən qərib.

Dağ başında qara bax,
Ustün alan sara bax.
Aləm çənnətə dönsə
Mənə xoşdur Qarabağ.*

Maral baxar təpəyə,
Özün yıxar təpəyə.
Oba sahibsiz olsa
Donuz çıxar təpəyə.

Söz qaldı el gələne,
Çırmadım sel gələne.
Gözəl bir bağ salmışam,
El gələ kölgələne

Baxdım şirin dillərə,
Düşdüm quru çöllərə.
Axtardım qohum-qardaş.
Həsərət qaldım ellərə.

---

* Mən aşiqəm Qarabağ
Şəki, Şirvan, Qarabağ
Tehran cənnətə dönsə
Yaddan çıxmaz Qarabağ

Əzizim ötmək olmaz,
Köhləni ötmək olmaz.
Elin atdığı daşı
Yerdən tərpətmək olmaz.

Mən əzziyəm axıtmaz,
Daşları çay axıtmaz.
El tikən bir komanı
Tufan gəlsə dağıtmaz.

Əziziyəm dilən gəz,
Bağda gülə dilən, gəz.
Qürbətdə xan olunça,
Vətəndə dilən, gəz.

Yol vermə yada, Təbriz,
El gedər bada, Təbriz.
Sənin həsrətindəyəm,
Can sənə fəda Təbriz.

Əzizim səni, Təbriz,
El sevər səni, Təbriz.
Al qoynuna əzizlə,
Ana tək məni, Təbriz.

Payız qışdan əzəldi,
Yarpaq tökən xəzəldi.
Vətən viran da olsa,
O, çənnətdən gözəldi.

Gəmi gəldi, yan gəldi,
İçində bir çan gəldi.
Vətən həsrəti çəkdim,
Gözlərimə qan gəldi.

Elədimi yad əli,
Ya divanə, ya dəli.
Məskənim uca dağlar
Yetişməz sayad əli.

Bu yerlər tala yeri,
Bürç yeri, qala yeri.
Qiyamət o gün qopar,
El köçə, qala yeri.

Əziziyəm dedi vay!
Dedi aman, dedi vay.
Gülşəndən bir səs gəlir,
Heç bilmirəm nədi, vay!

Əziziyəm yad əli,
Ya divanə, ya dəli.
Qiyamət o gün qopar
Yara dəysə yad əli.

Haray ellilər, haray,
Şana tellilər, haray.
Köçümü sel apardı,
Əli bellilər, haray.

Qala gərək, bürc gərək,
Darvazası tunç gərək.
El qapısının açmağa
Sel kimi bir küç gərək.

Ceyran, çölə dolan gəl,
Sonam gölə dolan gəl.
Yad ölkədə dözməsən,

Bizim elə dolan gəl.

Bu yol yola tən deyil,
Yar burdan ötən deyil.
Qurbətdə xoş gün görsəm,
Yenə də vətən deyil.

Eşq oduna qalannam,
Yar başına dolannam.
Vətəndən ayrı düşsəm,
Viran ollam, talannam.

Qəribəm yoxdur arxam,
Qanadım yoxdu qalxam.
Çıxam qəlbi dağlara,
Vətənə doğru baxam* .

Dağlarda gəzən mənəm,
Əhdim var bəzən mənəm.
Ağır elin qızıyam,
Qurbətdə gəzəmmənəm.

Sandıq üstə süzərəm,
Sandığa gül bəzərəm.
Ağır elin qızıyam,
Ona layiq gəzərəm.

Su gəlsə sel bilərdim,
Mey əssə yel bilərdim.
Dağda bir oba salsan,

Mən səni el bilərdim.

---

* Çay deyiləm axım bir,
Dağı-daşı yaxım bir.
Qanadım yox uçalım,
Vətən sarı baxım bir.

Qürbətdə çana yetdim,
Təng olub, sana yetdim.
Vətənə dönən günü
Dinə, imana yetdim.

Araqçını yan qoydum,
İçinə biyan qoydum.
Vətənə keç baxanın
Ürəyinə qan qoydum

Don tiksən ağı bizdən,
Belinin bağı bizdən
Qoymayın yad ellini,
Almağa bağı bizdən.

Dəyirmanın pərindən,
Suya çıxar dərindən.
Elin sözü bir olsa
Dağ oynadar yerindən.

Burda yolum oldu tən,
Varmı bu yoldan ötən.
Bu dünyada şirin şey
Bir anadır, bir vətən.

Qolunda var qüvvətin,
Arzum var olsun mətin.
El yolunda baş qoyan
Qazanar el hörmətin.

Bostan əkdin, gözlə bar,
Götür belin arxa var.
Səsinə səs verməyə
El kimi bir arxa var.

Əziziyəm baş alar.
Mərd rəqibdən bac alar,
Hər kəsi el istəsə,
Bulənd olar, ucalar.

Yar gülü telə bağlar,
Kəmərin belə bağlar.
Bülbül uçub, gül solub,
Virandır yenə bağlar,

Yar başa qara bağlar,
Ürəyi yara bağlar.
Vətəndən ayrı düşsə
Ümidin hara bağlar?

A dağlar, sona dağlar,
Söz yetməz sona, dağlar.
Yaz fəsli göllərində
Çalxanar sona dağlar.

Bu dağlar, qoşa dağlar,
Verib baş-başda dağlar.
Yarım səndə gəzibdir,
Səni yüz yaşa, dağlar.

Hər yanı bəzə, dağlar,
Yar gələ, gəzə dağlar!
Bulaqların mey olsun,
Güllərin təzə, dağlar!

Əzizim düzə dağlar,
Dərəyə düzə, dağlar.
Elə sayə salıbdır

Gəlməsin gözə dağlar.

Rübənd tut üzə, dağlar,
Gəlməsin gözə dağlar.
Ovçu kəkliyin qovsun
Dağıtsın düzə, dağlar.

Rübənd çək üzə, dağlar,
Kölgə sal düzə, dağlar.
El sinəndə yurd salsın,
Gəlməsin gözə, dağlar.

Ay dönüb ilə, dağlar,
Gəlibdir dilə dağlar.
Bulbül qonub oxuyur,
Burunub gülə, dağlar.

Gun gedir ilə, dağlar,
Gəlibdir dilə dağlar.
Bulbül kimi hay salıb,
Dönüb bülbülə dağlar.

Əzizim dərə dağlar,
Düz bağlar, dərə dağlar.
Kəklik, turaç otlağı,
Marala bərə dağlar.

Bu daqlar, qəlbi daqlar,
Boy atıb, qəlbi dağlar.
Günü xoş keçməyəndə,
Ah çəkər qəlbi dağlar.

Başı bəlkəli dağlar,
Dibi kölgəli dağlar.

Durmuşam yol ağzında,
Nə vaxt el gəli, dağlar?

Üstə meşəli dağlar,
Həzar peşəli dağlar.
El qoynunda yurd salır,
Gül, bənövşəli dağlar.

Ağ saçlı pəri dağlar,
Heç baxmır bəri, daqlar.
Yadlara məskən oldun,
Bir utan, əri, dağlar.

Əzizim nazım dağlar,
Baharım, yazım dağlar.
Uçalır sinən üstə
Söhbətim, sazım dağlar.

Eləmi boyan dağlar,
Al-yaşıl boyan dağlar.
Sənə pənəh gətirdim,
Yatıbsan oyan, dağlar.

Əzizim daşdı, dağlar.
Cıncılla daşdı dağlar.
Sən yatıbsan naqafil,
Mehmanın köçdü, daqlar.

Əzizim beli dağlar,
Gənçənin beli dağlar.
Yetişibdi yaz ayı,
Açıbdı gülü dağlar.

Başı ağ qarlı dağlar,

Yazlı, baharlı dağlar.
Yarla çıxım sinənə,
Əhdə ilqarlı dağlar.

Bu dağlar yastı dağlar.,
Qar üstün basdı, dağlar.
Üç ay toylu, bayramlı,
Doqquz ay yaslı dağlar.

Dağ döşündə hay olar,
Dərd əlindən vay olar.
El bir yerə yığılsa,
Güçü çöşqun çay olar.

Əziziyəm sin durar,
Ovçu gəzər sin durar.
El yığılsa, bir olsa,
Zərbi kərən sındırar.

Yol gedər, asta gedər,
Dolanar dosta gedər.
Viran qalsın yad ölkə,
Sağ gələn, xəstə gedər.

Yar nazın yara çəkər,
Xalların qara çəkər.
Elin gücü bir olsa
Düşmənin dara çəkər.

Çən, duman düzə neylər?
Zülfün tök üzə, neylər?
Ov bizim, ovlaq bizim,
Yad ovçu bizə neylər?

Quşlar göldə üzərlər,
Tərhan kimi süzərlər.
Sənə tay ola bilməz.
Yüz obalar, yüz ellər.

Gün çıxar, dağ gün görər,
Boylanar bağ gün görər.
Qürbətdə çan çürüdən
Vətəndə ağ gün görər.

Dürna sanınnan keçər,
Ötər, sanınnan keçər,
İgid vətən yolunda
Ölər çanından keçər.

Əziziyəm yaxşı dur.,
Yaxı danış, yaxşı dur
Yaxşı igid yurdunda.
Pis qalmasa yaxşıdır.

Sıgal vurur telə, o,
Kəmər bağlır belə, o,
İgidi el saxlayar,
Arxa olsa elə, o.

Bu yoldan ötənə bax,
Köynəyi kətana bax.
Qurbətdə gözün açma,
Açanda vətənə bax.

Buluddan nur süzüldü,
El yaylağa duzıldı.
El yaylaqdan gəlinçə

Yarı çanım üzülür.

Eləmi nalam qardaş,
Fəryadım-nalam qardaş.
Top atıldı, bürç sındı,
Alındı qalam qardaş.

Əzizim sözə qaldı,
Bir şirin sözə qaldı,
Yad qovuldu dağlardan
El-oba bizə qaldı.

Dağlar marala qaldı,
Otu sarala qaldı.
Sərin çeşmə, göy yaylaq
Yenə marala qaldı.

Getdi arxa dolandı,
Sular çarxa dolandı.
Düşmənin elin gücündən
Qorxa-qorxa dolandı.

İstəkanın qanlıdır,
Əl vurma dərmanlıdır.
Yurdumu xəbər alsan,
Əslim Girdimanlıdır.

Araz gəldi yan axdı,
Dibində min çan axdı.
Vətən sarı baxanda
Ürəyimdən qan axdı.

Gəzdim dağı-aranı.
Seçdim ağdan qaranı,

Vətən viran olsa da,
Cənnət gördüm oranı.

Qar tutub Şah dağını,
Don vurub novrağını.
Çəkilib tülək tərən,
Sar alıb ovlağını.

Varımdır dərd haçarı,
Ağlama elə, zarı.
Yolum qürbətə düşdü,
Çəkirmən el azarı.

Gəzirəm suz dağları.
Bağlayıb buz, dağları.
Hər kəsə şirin olar
Öz yeri, öz dağları.

Əzizim dağa sarı,
Yar gəlir dağa sarı.
Ətrafda sar dolanır,
Buraxma bağa sarı.

Əzizim kətan sarı,
Ağ sarı, kətan sarı.
Çıxaydım Şah dağına.
Baxaydım vətən sarı.

Bu yoldan ötən yaxşı
Geyməyə kətan yaxşı.
Gəzməyə qürbət, ölkə,
Ölməyə vətən yaxşı

Əzizim kətan yaxşı,

Geyməyə kətan yaxşı.
Qürbət yer çənnət olsa.
Yenə də vətən yaxşı.

Duman, gəl bürün dağa,
Surünü sürün dağa.
Ya mələrəm taparam,
Ya sallam bir ün dağa.

Xəzəl çıxıb qurşağa,
Bir ün düşübdür bağa.
Bülbül gülün axtarır,
Qonur budaq-budaqa.

Təbriz üstü Marağa,
Zülfun gəlmir darağa.
Yardan xəbər gəlmədi,
Mən düşmüşəm sorağa.

Elədimi su yazda,
Axar gedər su yazda.
Mən yarı görməmişəm
Keçən yaz da bu yaz da.

Durmuşam özüm yolda,
Dolaşar sözüm yolda.
Yarın fəraqındayam,
Qalıbdır gözüm yolda.

Ulduzlar sayrışanda,
Qəlb qəlbə qarışanda.
Çətin olur ayrılmaq
Göz-közə alışanda.

Bülbül uçar kollarda,
Gül butağlı qollarda.
Hardasan yar hardasan?
Gözüm qaldı yollarda.

Mən aşıq qala qala,
Dağ ustə qala qala,
Yar yolunda çan üzdüm,
İntizar qala-qala.

Bu qala daşdı qala,
Çınqıllı daşdı qala.
Qorxuram, qərrib öləm
Yar gözü yaşdı qala.

Bu yol gedir Xalxala,
Yandı bağıram xal-xala,
Qorxuram gedəm qalam,
Nazlı yarım xalx ala.

Gülü biçdim oraqla,
Sərdim yerə paraqla.
İtirmişəm yarımı,
Axtarıram soraqla.

Ana, mənə az ağla!
Qış sızılta, yaz ağla!
Nə vaxt yadına düşsəm,
Ağ kağıza yaz, ağla!

Bülbül gül barabarı
Ceyran çöl barabarı
Burda bir oğlan ölüb
Bütün el barabarı.

Əzizim nazik sarı,
Geyməyə nazik sarı.
Saçların kəfən eylə
Canəzəm nazik sarı.

Əzizim ellər ayrısı,
Bülbül güllər ayrısı.
Bir saata dözməzdim,
Oldum illər ayrısı.

Qardaş dedi qardaşı
Qarlı dağdan qar daşı.
Bacı nə yaman ağlar,
Yoxsa ölüb qardaşı?

Əzizim göz almaya,
Dönübdü göz almaya.
Ərsəmiş nərd öldürdün,
Qanlısan, gözəl maya.

Bahar gəldi, qar getdi
Bağban getdi, bar getdi.
Məni pis günə qoydu,
Nakam öldü yar getdi

Əziziyəm ay ağa
Salma məni ayağa,
Dost baxsa başa baxar.
Düşmən baxar ayağa.

Yol gedir Ordubada,
Salmasdan Ordubada.
Qoçaq sərkərdə olsa

Heç getməz ordu bada.

Yar gəlir bədöy atda,
Arxalığı gey qatda.
İyid oğul bəd gündə
Ya altda, ya yer altda.

El batır qəm dəryada,
Kimə gedim mən dada?
İyid döyüşdə ölsə.
Adı qalar dünyada

Bülbül uçar bu dala
Qonar o dal, bu dala
Dost sözün açıq deyər.
Düşmən deyər budala!

Ay dönübdür hilala,
Haram düşməz halala.
Namərdin baxçasında
Nə gül bitsin, nə lala.

Al kəməri bel bağla,
Saçlarına bel bağla.
Nə yada sirrini de,
Nə namərdə bel bağla.

Kaman bəla, ox bəla,
El gələli yox bəla.
Namərd dostla tuş olsan
Başın çəkər çox bəla.

Əlimdə var bağlama,
Mən gedirəm ağlama.

Bəlkə getdim gəlmədim,
Namərdə bel bağlama.

Aşiq gedər hər yana,
Sözün deyər mərdana.
İyidə ürək verər
Bərk ayaqda mərd ana.

Əziziyəm mərdana,
Sözün deyər mərdana.
Qorxağa oğul deməz
Qoçaq ata, mərd ana.

Arif olan söz qana,
Söz anlaya, söz qana.
Yüz min tülkü yığılsa,
Neylər bir aslana?

İyid gərək atlana,
Atın minə atlana.
Mərd odur ki, döyüşdə
Hər yaraya qatlana.

Pərvanə nədən yana.
Od tuta bədən yana.
Yaxşı dost yaman gündə,
Çəkilər nədən yana?

Əzizim daldasına,
Mərd iyid daldasına,
Namərd aslan olsa da,
Sığınma daldasına.

Zülfünü bağda dara,

Düşübdür bağ da dara.
Vəfalı bir dost üçün
Rumu gəz, Bağdad ara.

Bir səs düşüb Şonqara,
Şikar gərək Şonqara,
Cik-çik deyən sərçələr
Neylər şahin-şonqara?

Əziziyəm bu yara.
Gedər qalmaz bu yara.
Yada dost demək olmaz.
Dost hara, düşmən hara?

Dağlar batıbdır qara, *
Ovçu düşübdür dara.
Üzünə gülən dostun
Qayıt bir qəlbin ara.

Qızıl gülü xar olsa,
Dörd yanında sar olsa.
Qoç iyid heç durarmı
Yarı yadlara qalsa.

Əzizim gülən olsa,
Göz yaşın silən olsa.
Dost-aşnalıq yaxşıdır
Qədrini bilən olsa.

Əzizim yaxşı ata,
Yar oxun yaxşı ata.

---

* Mən aşiq qəlbi nara
Ay doğar qəlbi nara
Dil ilə dost olanın,
İş ilə qəlbin ara.

Sözü de qoç iyidə,
Pulu ver yaxşı ata.

Dövran dolandı çarxa,
Gün keçdi qorxa-qorxa.
Namərdə yaxa vermə,
Mərdə yanaş, ol arxa.

Ox atma sən bu daşa,
Bu qayaya, bu daşa.
Düşməni elə vur ki,
Kəlləsindən bud aş.

Dər gülü, at iyidə,
Varın var, sat iyidə.
Bərk gündə, bərk ayaqda
Yoldaşdır at iyidə.

Əzizim aman gündə
Sözün de aman gündə.
Dost kimdi, düşmən kimdi,
Tanırsan yaman gündə.

Bulağın başı ilə,
Dibinin daşı ilə.
İyidə alqış dedim,
Gözümün yaşı ilə.

Köç qalıb mən gələnə
İl ilə tən gələnə.
Səyirt köhlən atını,
Oturram sən gələnə.

Əzizim o lənginə,
İyidin o lənginə.
Ürəyində kin olan,
Göz tikər ölən günə.

Mən aşıq daldasına,
Qonça gül dalda sına,
Namərd elə namərddir,
Üzü nə, daldası nə?

Axar su gedər, qalmaz.
Ürəkdə kədər qalmaz.
Vəfalıya çan qurban, .
Bivəfa gedər, qalmaz.

Bir qurban kəsad olmaz,
Mərd əli kəsad olmaz.
Yüz namərdin çörəyin
Doğrasan kasa dolmaz*,

Əzizim gülşən olmaz,
Bir güllə gülşən olmaz.
Dost-dostdan inçik olsa,
İnçiyər, düşmən olmaz.

Bağçanın üstü olmaz,
Ocaqsız tüstü olmaz.
Dostdan düşmən tapılar.
Düşmənin domtu olmaz.

Gecə uzun ay batmaz,
Dərdlilər gecə yatmaz.
Bir dost vəfalı olsa,
Dostu yaddan çıxartmaz.

Çobanı qoyun əyməz,
Eyləyər toyun əyməz.
İgid oğul düşməyə
Yalvarıb boyun əyməz.

Bu gedən hay da verməz.
Çağırram, hay da verməz.
Bir dost bivəfa olsa
Dostuna fayda verməz.

Əzizim yüz ha, yüz,
Sonam göldə üz ha,üz.
Düşmən gəlib dost olmaz,
Yalvarasan yüz ha, yüz.

Əzizim sərin ayaz,
Göy bulud, sərin ayaz.
Dosta gələn qadanı
Düşmənin sərinə yaz!

Qərənfil haça bətədi,
Sana, gör neçə bətədi.
Vəfaliyə çan qurban,
Bivəfa heçə bətədi.

Axtardın yol belədi,
Sür atın yol belədi.
Dostlar ilqarlı olsa
Nə gərək yol, bələdi.

Əzizim yar aşığıdır,
Bu yara yar aşığıdır.
Çox bilib, az danışmaq
İgidə yaraşığıdır.

Qaşların qəməridi.
Tellərin kəməridi.
Dəvəni sərvan əyə r,
İyidi qəm əridi.

Seyr elədik fərzəndi,
Göydən yerə fərz endi.
Gərək iyid atanın
İyid olsun fərzəndi.

---

* Əzizim fəsad olmaz
Fitnəsiz fəsad olmaz
Namərdə boyun əymə,
Mərd əli kəsad olmaz

Dövrənin gəşti getdi,
Ox tək keçdi getdi
Mərdlər bir bulaq qazdı,
Namərdlər içdi getdi,

El köçər dağa gəli,
Bülbüllər bağa gəli.
Namərdin qaydasıdı
Can verən çağa gəli.

Ləl içindən üz ləli.
Sərraf kimi düz ləli.
Namərd gəlib mərd olmaz,
Yüz sızılta, yüz ləli*

Bir ev tikdim dəyirmi,
Dirəkləri iyirmi.
Namərd, hara gedirsən?
Bu yurd sənə deyilmi?

Yönsüzəm, sıxma məni,
Ağzıma sıx məməni.
Mərd kimi dostluq edib,
Namərd tək yıxma məni.

Salma gəl dərdə məni,
Yar, görsən bir də məni.
Namərdə möhtaç etmə,
Kəs qurban mərdə məni.

İncidən bəydi məni,
Saraldan neydi məni.
Dost bihib könül verdim,
Bədyərdə əydi məni.

Qəm sarıb, nədi məni?
Dərd-qüssə yedi məni.
Namərd dostu söz dedim,
Car çəkdi, dedi məni.

Donu tik, üz ilməni,
Şanə tək düz ilməni.
Vəfalı dost yad olmaz,
Görməsə yüz il məni.

O kimdir atar məni,
Hər dərdə qatar məni.
Namərd gəlib dost olmaz,
Dostluqda satar məni.

Qaşların əyər məni,
Gözlərin yeyər məni.
Mən dostluqda möhkəməm,
Tanısan əyər məni.

Qorxutmur bu qar məni,
Hər yapalaq, sar məni.
Mən ondan da qoçağam,
Heç atarmı yar məni?

Dəryalar tutdu məni,
Naqqalar uddu məni.
Əziz istəkli dostum
Nə tez unutdu məni?

---

* Görünür gözə Təklə.
Bu dərdə dözə Təklə
Namərdin rəhmi olmaz,
Yüz yalvar, yüz ətklə.

Daqlar daqladı məni,
Zülfün baqladı məni.
Mərd yolunda çan qoydum,
Ellər aqladı məni.

Yandırır, yaxdı məni,
Dağ-daşa çaxdı məni.
Mərd bilib arxalandım,
Namərd tək yıxdı məni.

Əgər sevsə el səni,
Yıxa bilməz yel səni.
Namərdə boyun əymə,
Qoy aparsın sel səni.

Bağçalarda gül gərək,
Gül gərək, bülbül gərək.
Sidq ilə dost olan kəs,
Ürəkdən də bir gərək.

Əzizim içmə, dostum,
Hər sudan içmə, dostum.
Uyma əğyar sözüne,
Dostundan keçmə, dostum.

Göyərçinəm, uçdum, gəl,
Əldən-ələ düşdüm, gəl,
Yaman günümün dostu,
Mən bu yurddan köçdüm gəl!*

Mərd anadan mərd oğul,
Yada ağa, mərdə qul.
Qorxaq töhmət gətirər,
Baş uçaldar mərd oğul.

---

* Göyərçinəm uçdum, gəl
Dost bağına düşdüm gəl.
Yaxşı günün aşnası,
Yaman günə düşdüm gəl.

Dostun bir tək dostu ol
Arxa-dirək dostu ol.
Dost deyib, dost olanda,
Söz yox, ürək dostu ol.

Eləmidir mərdə qul,
Eylə məni mərdə qul.
Fürsəti badə verməz,
Qaçaq iyid, mərd oğul.

Üzüyündə qaşam mən,
Comərdlikdə başam mən.
Yaxşı gündə gəz, dolan,
Pis gündə yoldaşam mən.

İyid paşa, say paşa,
Sənə yoxdur tay, paşa,
Koroğlu bir gəlibdir,
Bir də gəlsə, vay, paşa.

Ovçuyam, Təklədənəm,
Tək evli Təklədənəm,
Arazbar tərlanıyam,
Sonalar təklədənəm.

Qərənfil əsdi, neylin,
Səbrimi kəsdi, neylim.
Özü dost, qəlbi qara,
Mən belə dostu neylim.

Dağa qar yağa, dostum,
Sallan gəl bağa, dostum
Sən duman ol, mən çiskin;
Çəkilək dağa, dostum.

Sən mənim ağa dostum,
Sallan gəl bağa, dostum.
Üzünün hörmətindən
Bizə nur yağa, dostum.

Xar qonub bağa, dostum,
Bostana, tağa, dostum.
Qoçum yox qurban kəsəm,
Çanım sadağa, dostum.

Qaya tək buzlar gördüm,
Göydə ulduzlar gördüm .
Anasına oxşayan
Qoçaq, mərd qızlar gördüm.

Mən fələyi dindirdim,
Bilmədiyini bildirdim.
Dosta yazan qələmin
Alıb əldən sındırdım.

Gülü biçənə qurban,
Suyun, içənə qurban.
Dünyada iyit çoxdur,
Candan keçənə qurban.

Dağın maralı, qurban,
Gözün qaralı, qurban.
Dostluqda möhkəm dostu
Qəlbi yaralı qurban.

Bürüyüb düzü qurban,
Qoç qurban, quzu qurban.
Mərdin birçə tükünə

Namərdin yüzü qurban.*

Gülün dər, ək uçundan,
Qəlyanın tək uçundan.
Namərdə tuş olubsan,
Bəlalar çək uçundan.

Getməyəm otağından,
Gül sınar butağından.
İyid atın səyirdər,
Düşmənin yatağından.

Bu dağların barından,
Görmədim nobarından.
Mərd olan da dönərmi
Verdiyi ilqarından?

Tiflisin üstü bostan,
Gözəl yerdir Gürçüstan.
Namərdin qaydasıdır
Ayırar dostu dostdan.

Dağlar, neçə dağlarsan?
Qardan kəmər bağlarsan.
Qoy ölsün iyid dostun,
Bax gör neçə ağılarsan.

Əzizim o tağından,
Qaşların o tağından.

---

* Mərçzını duzub atsın,
Boynundan üzüb, atsın.
Bir iyidin yolunda
Namərdin yuzu batsın.

Mərdin töyləsi yaxşı
Namərdin otağından**.

Kərgədənəm, kərgədən,
Yoxdur məni öyrədən.
Ovçu bir ov oyladı,
İkid çıxdı çərgədən.

Bağı gəzdim əzəldən,
Dəstə tutdum xəzəldən.
Bilsəydim vəfan budur,
Dost olmazdım əzəldən.

Ovçunun gəşti məndən,
Ox dəydi, keçdi məndən.
Mərdlərə körpü oldum,
Namərdlər keçdi məndən.

Təbilin sinçi məndən,
Dür məndən, inci məndən.
Dedim vəfalı dost ol,
Demədim inçi məndən.

Dünyanın gərdeşindən,
Təng oldum hər işindən.
Mərdnn başı qal çəkir
Namərdin şər işindən.

Dəyirmançı çəkər dən,
Qəlyan götür, çək hərdən.

** Dağların harayından,
El köçdü harayından.
Mərdin daxması xoşdur
Namərdin sarayından

Namərddən uzaq dolan,
Nə dərd olsa çək ərdən.

Şəftəliyəm, ağam mən,
Hər meyvədən çağam mən.
Qorxma, vəfalı dostum,
Ölməmişəm, sağam mən.

Əziziyəm yara sən,
Könül yara-yara sən.
Nə elə kömək oldun,
Nə hay verdnn yara sən.

Əziziyəm enəsən,
Dağ başından enəsən.
Dostluqda nə oldu ki
Uzaqlaşdın yenə sən?

Bu dağın qaşsı sənsən,
Dibinin daşsı sənsən.
Dünyaça dostum olsa,
Hamının başsı sənsən.*

Yar gərək yanan olsun,
Hər dərdi qanan olsun.
Dost tapdın, elə dost tap,
Sayılan, sanan olsun.

Meyvə qərək tər olsun,
Övlad gərək nər olsun.
İyidə yaraşıqdır
Ad qazansın, ər olsun.

---

* Dağların qaşsı sənsən,
Dibinin daşsı sənsən.
Eldə neçə iyid var,
Elliyinin başsı sənsən

Yar qəlbimi oymasın,
Dərd üstə dərd qoymasın.
Fələk mərdi namərdə
Heç vaxt möhtaç qoymasın.

Əziziyəm yaxşı sin,
Ovçu, yerə yaxşı sin.
Mərd iyiddə qaydadı,
Sevər yarın yaxşısın.

Olmuşam oda giryan,
Mən giryan, o da giryan.
Dedim ki, gəl dost olaq
Demədim oda gir, yan.

Bulaq üstə bəsti var,
Bəstinin bir dəsti var.
Sirr vermə öz dostuna
Dostun da bir dostu var.

Qonub üstə sar, divar!
Örtüb üstün qar, divar!
Sənlə mənim dostluğum
Ölənəçən vardı, var.

Sağında ovşarı var,
Səyyadın çox şəri var.
Gözlərindən tanıram,
Dostuma oxşarı var.

Dağların talası var,
Gün düşüb alası var.
Mərddən uzaq dolanma,
Namərdin bəlası var.

Dağ başını qar alar,
Gün əyilər, saralar.
İgid ölər, ad qoyar,
Müxənnətdən nə qalar?

Dağ başı səsli qalar,
Ocağı hisli qalar.
Yemək ilən dost olan
İllərlə kuslu qalar.

Halalar, ay halalar,
Qartal dağda balalar,
Qorxaq ölər, məhv olar
İyid alar qalalar.

Kür qırağı dərdovlar,
Dərdli gözər; dərd ovlar.
Namərdi şahiar çalsın,
Keçsin çana zərdovlar.

Ovçular ovun ovlar,
Gözləyər ovun ovlar.
Murquzdan qalxan tərhan
Yalvazda ovun ovlar*.

Gül gülə qat, a bağlar,
Dərd-qəmi at, a bağlar.
Yaxşı at minən iyid
Ümidin ata bağlar.

---

* Qəlbimin hovun aldı,
Gözümün tovun aldı.
Kəpəzdən qalxdı tərhan
Muroydan ovun aldı.

Ay dağlar, çana dağlar,
Batıbsız qana dağlar.
İyid getdi, gəlmədi,
Alışıb yana dağlar.

Üz tutub Qafa bağlar,
Çıxıbdır safa bağlar.
Bir dost bivəfa olsa,
Kim ona bəfa bağlar?

Bağçasız, barsız dağlar,
Heyvasız, narsız dağlar.
İyid sizdə yox oldu,
Siz hələ varsız, dağlar?

Bu dağlar qanlı dağlar,
Göy geyib qanlı dağlar.
İyidin pis gününə
Gəlib qanlı da ağlar.

Sən mənim ağa dostum,
Dolan gəl bağa dostum.
Dağ başında bulud var,
Qorxuram yağa dostum.

Sular gələr göl dolar,
Şaxta vurur, gül solar.
Mərd iyidin balası
Özü kimi mərd olar.

Əziziyəm dadı var,
Yarı şirin dadı var.
Yüz iyid sırasında
Qardaşımın adı var.

Mən aşiq bir ustada,
Dür kimi dür ustada.
Dost odur öz dostunun,
Nəməkin dürüst dada.

Dağdan gələr sel, axar,
Yar gül dərər, gül taxar.
İyid üz-üzə gəlsə
Bir-birinə dik baxar.

Mən aşiq oda yaxar,
Qəlyanın oda yaxar.
Dost dostunun yolunda
Canını oda yaxar.

Əlində var bol açar.
Qapı baqlar, yol açar.
İyid ağzını açmaz,
Bərk ayaqda qol açar.

Kilidə saldım açar,
Kilid açıldı naçar.
İyid sirr saxlamasa
El ondan uzaq qaçar.

Gəmi gələr, yan gedər,
Yan əylənər, yan gedər.
Dost dostdan keçən olsa,
Üz çevirib, yan gedər.

Əlində fanar gedər,
Baxdıqça yanar gedər.
Bir dosq bivəfa çıxsə,

Dostundan kənar gedər.

Durnalar qatar gedər,
Buludda batar gedər.
Vəfalıya çan qurban,
Bivəfa atar gedər.

İldırım çaxar gedər,
Su gəlib axar gedər.
Dostlar pis gündə gələr
Bivəfa baxar gedər.

Tor atan salda gəzər,
Gün batar, dalda gəzər.
Mərdlər qabağı gözlər,
Namərdlər dalda gəzər.

Gəmi yükün yan çəkər,
Zəli sorar, qan çəkər.
Yaxşı gündə dost-aşna
Yaman gündə çan çəkər.

Dağlara duman gələr.
Ay gələr, aman gələr
Getməsin o yaxşı ki
Yerinə yaman gələr.

Suyumuz Kürdən gələr,
İçməyə Kürdən gələr.
İyid dönsə obaya,
Xəbərsiz, birdən gələr.

Sürülər mələr, gələr,
Dağları enər gələr.

Namərdə tuş olanın
Başına nələr gələr?!*

Çay aşağı buz gəlir,
Dəstə-dəstə qız gəlir.
Bir əlində çörək var, .
Bir əlində duz gəlir.

Fələk zülmün keç elər,
Geç olsa da, güç elər.
İstədim dosta varam,
Düşdü qara geçələr.

Su axar, divan eylər,
Bağçaya ravan eylər.
İyidin yaxşı dostu
Ömrünü çavan eylər.

Dərd məni məyif eylər,
Öldürməz zəif eylər.
Düşmən görər, şad olar,
Dost görər heyif eylər.

Gün xoş keçsə, dərd ölər
Qüssə gedər, dərd ölər.
Haqq yolunda çan qoyan!
Ad qazanar, mərd ölər.

Sənə telli deyirlər.
Əli belli deyirlər.

---

* Gö| üzü damar-damar,
Ay doğanda nur damar.
Namərdə rast gələnin
Gözlərinə qan damar.

Bura bir iyid gəlib,
Bizim elli deyirlər.

Aşiq barıdan keçər,
Gələr barıdan keçər.
Namərdlə dost olanın
Ömrü yarıdan keçər.

Elədimi gün olar,
Dağ başında, gün olar.
Yaxın dostla yad olmaq,
Olsa da bir gün olar.

Dunan dağa pərdədir,
Göydə deyil, yerdədir.
Ağalığ dövlət olsa,
İyidlik hünərdədir.

Bulaq üstən lil gəlir,
Dəstə-dəstə gül gəlir.
Neylirəm belə dostu,
Ayda, ildə bir gəlir?

Aşiq çəfa nə bilir?
Seyrü səfa nə bilir?
Əğyardan dostluq umma,
Əğyar vəfa nə bilir?

Əzizim yol üstüdür,
Evimiz yol üstüdür,
Bir səhər gəl, bir axşam,
Görən desin dostudur.

Ovçu əlində oxdur,
Oxun hesabı yoxdur.
Dost çox olsa nə eybi,

Bir düşmən yenə çoxdur*.

Dövran çox qarışıqdır,
Yad gəlib bərişiqdir.
Ayıq-sayıq dolanmaq
İyidə yaraşıqdır.

İyidin bir atıdır,
Bir də təmiz zatıdır.
Koroğluda qoçaqlıq
Onun ehtiyatıdır.

Soyuq istn çağırır,
Duman üstü çağırır.
Baş yastıqda, göz yolda,
Dilim dostu çağırır.

Qurban sənə gözüm, yar,
Vardı sənə sözüm, yar.
Burdan bir qoşun keçdi,
Sərkərdəsi bizim yar.

Odun götür, yaxşı yar,
Yaxşı doğra, yaxşı yar.
İyidi gümrah eylər
Qədir bilən yaxşı yar.

Dost dostla tən yaxşıdır,
Olmasa gen yaxşıdır.
Bir dostda sirr qalmasa,
Ondan düşmən yaxşıdır.**

---

* Bu elda sada çoxdur,
Dərd çoxdur, qada çoxdur.
Dost min olsa da azdır,
Yad bir olsa da çoxdur.

Bulud gəlir qathaqat,
Bir-birinə çathaqat.
İyidi darda qoymaz
Mənzil kəsən bəddöy at.

Yerdən dursa Koroğlu,
Torun qursa Koroğlu.
Qan sel kimi tökülər
Bir qıy vursa Koroğlu.

Əziziyəm yaxşı at,
Nişan götür yaxşı at.
İyidi cavan saxlar,
Yaxşı arvad, yaxşı at.

Sürü tanır qurdunu,
İyid sevər yurdunu.
Bir xain, bir də qorxaq
Batırar bir ordunu.

Əzizim gəz dostunu,
Bir zaman gəz dostunu.
Yüz il yüz ilə getsə,
Dost atmaz öz dostunu.

Əzizim qandı öldü,
Odlara yandı öldü.
Ağaç əyildi sındı,
İyid utandı öldü.

** Vüsal yarın naxşıdır.
Göz könülün baxşıdır.
Olsa ağıllı düşmən,
Nadan dostdan yaxşıdır

Əzizim gör düyünü,
Ay doğdu, gördü günü.
Namərddə söz ilişməz,
Mərd deməz -gördüyünü.

Yaz gedib, qış olaydı,
Qaş gözə tuş olaydı.
Düşmən dili tutulsun,
Dost deyən iş olaydı.

Söz sözə mehribandı,
Qaş gözə mehribandı.
O ki düşmana dostdu,
Nöş bizə mehrnbandı?

Sel gəldi daş axıtdı,
Suyu çaş-baş axıtdı.
El köçdü, oba qaldı,
Daş-divar yaş axıtdı.

Eləmi qəm dağıdı,
Sınəmdə qəm dağıdı.
Olsa bir vəfalı dost
Qəlb açar, qəm dağıdı.

Əslim Qaramanlıdı,
Elim adlı-sanlıdır.
İyid döyüşdən gəlir,
Gözləri nə qanlıdı.

Göydə ulduz naşıdı,
Kim ulduzun yaşıdı?
İyidə ellər qurban,
İyid ürək başıdı.

Mən aşiq xoşa dalı,
Xoş üzlü, xoş ədalı.
Mərd iyiddə qaydadı
Meydanda xoş ad alı.

Ya şənbə, ya da salı,
Yad dərviş, yad əsalı.
Dost dostunu ananda,
İlqarın yada salı.

Əzizim daşa çalı,
Ömrümü daşa çalı.
Yəsən namərd çörəyin
Qayıdar başa çalı.

Göz dağı, göz aranı,
Doldur ver, kəs aranı.
Olursan yaxşı dost ol,
Olmursan, kəs aranı.

Əzizinəm din barı,
Danış barı, din barı,
İyidə tab gətirməz
Yağı tikən min barı.

Salxımı üzmə barı,
Nimçəyə düzmə barı.
Aşnalığı üzməsən,
Dostluğu üzmə barı.

Çəkilib dərd hasarı,
Gedirəm dərdə sarı.
Namərd dizimi qırsa

Sürünnəm mərdə sarı.

Şirvanın düz hasarı,
Yollardan üz hasarı.
Mərdin ağaç kölgəsi,
Namərdin yüz hasarı.

Eləmi mərdə tası,
Doldur ver mərdə tası.
Namərd gəlib mərd olmaz,
Olmasa mərd atası.

Mən aşıq nə vəfası,
Nə əhdi, nə vəfası.
Vəfaliya çan qurban,
Namərdin nə vəfası.

Əziziyəm dost aşı,
Dost xörəyi, dost aşı,
Düşmənin gülləsindən
Yaman olar dost daşı.

Mən aşıqəm nəvaya,
Bir qulaq as nəvaya.
Nə namərdə bel bağla,
Nə aha düş, nə vaya.

Sözünü de qarıya,
Qulaq as nağaraya.
Mərd iyidin həmdəmi
Nə ölə, nə qarıya.

Əziziyəm bu dağa,
Bu qayaya, bu dağa.

Məxmər çul nə yaraşır
Bir palanlı ulağa.

Bülbül dolubdur bağa,
Bir gün salıbdır dağa.
Sayanın qulu olsan,
Saymayana ol ağa.

Altı dərya, üst ada,
Sən bu dərdi üz ta da.
Hər şagird qabil olsa,
Ustad olar ustada.

Təzə buğda, tər buğda,
Xırman üstə sər buğda.
Ruzudur, bərəkətdir,
Çölə düşən hər buğda.

Şah oturur taxtında,
Gileylənər baxtından.
Xoruz kefinə banlar,
Səhər açar vaxtında.

Kəpəz dağın başında,
Sirr var hər bir daşında.
Sən özünə dost qazan,
Düşmən oçaq başında.

Xəbər getsin o yada,
Yatmış könlüm oyada.
Bivəfayə sirr vermə,
Gedər açar o, yada.

Elədimi sal buza,

Balta neylər sal buza?
Qarnı tox olan köpək
Geçə hürər ulduza.

Odun gətir, qoy, qala,
Doldur qəlyan, qoy qala
Sözün ötməyən yerdə,
Ürəyində qoy qala.

Ucadır bizim qala,
Dərd getməz, yüz il qala.
Bədəsil əsil olmaz,
Boyunça qızıl qala.

Nəhrəni çalxa sola,
Yağ gərək qalxa, dola.
Arx çay deyil, su gələ,
Su gərək arxa dola.

Tut ağacın darama,
Əldən çıxar barama.
Halal, zəhmətlə gələr,
Haram gedər harama.

Axar çaylar duruldu,
Sular bəndə vuruldu.
Hər kolxozun yanında
Bir stansa quruldu.

Ellər ayağa durdu,
Düşməne zərbə vurdu.
Faşistləri məhv etdi
Qəhrəman Qızıl Ordu.

Əzizim bənim Ordu,
Sıraya düzül, ordu.
Üçrəngli bayrağı,
Üstü aylı-ulduzu.

Bağban barın dərdi çox
Dərdi yerə sərdi çox.
Yad ellərdə insanın
Dərmanı yox, dərdi çox.

Təbriz üstü daşlıdı,
Torpağı zər qaşlıdı.
Dindirməyin Təbrizi,
Gözləri qan yaşlıdı.

HOLAVARLAR

Qara kəlim aranda,
Çıxır gün qızaranda.
Xodək murada çatır,
Gəlindən bar alanda.

Qaşqa gəlim, boz, ala,
Tarlaya saldım yola.
Tay öküzlə iş aşmaz,
Öküz gərək çüt ola.

Dağ döşündə yatana,
Gun gedər ay batana.
Qara kəlim qarğıyar
Kotan macı tutana.

Gun düşdü qar üstünə,
Baxçada bar üstünə.
Tənbəl yatan öküzün
Qüşlar qonar üstünə.

Axşamlar, ay axşamlar,
Şamlar yanar axşamlar.
El-ulus evdə yatar,
Xodək harda axşamlar.

Qara kəl gedər işə,
Qorxum var bağıri bişə.
Nola bir bulud gələ,
Yaqış yaqa, nəm düşə.

Öküzlər qoşa getdi,
İşlədi, çoşa getdi!
Kotan macı qırıldı,
Zəhmətim boşa getdi.

Kotanın xodəkləri,
Partlayıb dodaqları.
Qarğayın, kotan sınısın,
Dinçəlsin xodəkləri.

Qara kəlim, gündə mən
Kölgədə sən, gündə mən.
Sən yat qaya dibində,
Qoy qaralım gündə mən.

Dağların enişi var.
Diki var, enişi var.
Cütə gedən öküzün,
Özünün yerişi var.

Qara kəl asta gedər,
Dolanar, dosta gedər.
Ay qaranlıq gecədə,
Hastabahasta gedər.

Bicə-bicə ekizlər,
Xodək yerdə nə gizlər?
Qara kəl yorulanda,
Dartar, çəkər ökuzlər.

Qara gəlim naz eylər,
Quyruq bular, toz eylər.
Ay qaranlıq keçədə,
Kotanı pərvaz eylər.

İşlək malı əyəllər,
Tənbəlini söyəllər.
Öküz çütə getməsə,
Qaşqasına döyəllər.

Qara kəlim, san gedir,
Öküzlərdən yan gedir.
Geçə-gündüz işləyir,
Dırnağından qan gedir.

Dost dostdan üzdən inçir,
Bir açi sözdən inçir.
Yükü ağır olanda,
Öküz öküzdən incir.

Qurd sürüdən pay salır.
Çoban dağa hay salır.
Öküz ax-vay deməkdən
Boyundruq vay salır.

Hola dedim düşdü qac,
Göydə oynadı qırmanc.
Öküzlər ota getdi,
Qara kəlim qaldı ac.

Gözlə xoruz banını,
Kəllər işdə sanını.
Cütə getməyən öküz

Yerişindən tanını.

Öküz qıyar çanını,
Bilməz qamçı sanını.
Qayış çəkən qaşqa kəl
İş üstündə tanını.

Qara gəl, ilim barı,
De dərdin bilim barı.
Mənn mağmın eyləmə,
Açılsın dilim barı.

SAYAÇI SÖZLƏR

Qoyun baxar dağlara,
Sel tək axar dağlara.
Arandan dönən sürü
Yayda çıxar dağlara.

Saya gəldi gördünüz,
Salam verdi aldınız.
Alını tərəl quzunu,
Sayaçıya verdiniz.

Gözəl keçsin halınız,
Artsın qara malınız.
Avanınız yox olsun,
Tox gəlsin çobanınız.

Qoyunun üçü gəldi,
Dolandı köçü gəldi.

Sürünün qabağında
Bir ala keçi gəldi.

Qoyunun üzü gəldi,
Dolandı düzü, gəldi.
Çobanın quçağında,
Bir əkiz quzu gəldi.

Tut qoyunun belini,
Ələ gəlmir yelini.
Bir doyunça görəydim
Onu sağan gəlini.

Dağları, dərələri,
Daşları, bərələri.
Oturub qoyun sağın,
Bol olsun kərələri.

Nənəm a qatar keçi,
Qayada yatar keçi.
Qışı soyuq gələndə,
Balanı atar keçi.

Nənm a xallı keçi.
Məməsi ballı keçi.
Uca qaya başında
Tutubdu yallı keçi.

Altı bulaq içərəm.
Üstü zəmi biçərəm
Bir şişəyin yolunda
Candan-başdan keçərəm.

Açdım yazılar gördüm,
Nə tamarzılar gördüm.
Çoban dağdan enəndə
Çoxlu quzular gördüm.

Yerin dağ olsun çoban,
Kefin çağ olsun çoban.
Sürünü yaxşı qoru.
Üzün ağ olsun çoban

Saya-saya sayadan,
Qoyun gəlir qayadan.
Sayaçıya pay verin,
Damazlığı mayadan.

Örüşdən qoyun gəlsin,
Dərisin soyun, gəlsin.
Əmliyi sizin olsun,
Anasın qoyun gəlsin.

Kərəsini qoyunun,
Kürəsini qoyunun.
Aç olanda gəzərik
Dövrəsini qoyunun.

Qoyun qəlir, yol olsun,
Yolun sağı sol olsun.
Yaxşı otar sürünü,
Südü, yağı bol olsun.

Nənəm, qarala qoyun,
Bənzər marala qoyun.
Çoban yununu qırılıb,
Basar xarala, qoyun.

Nənəm, boz ala qoyun.
Gəlib çəzana qoyun.
Yeyən sənün uçundan

Gədə qız ala qoyun.

Nənəm a şişək qoyun,
Yunu bir döşək qoyun.
Bulamını tez yetir,
Qırıldı uşaq, qoyun.

Nənəm, a təkçə qoyun,
Yunu var göyçə, qoyun.
Yeyən sənün uçundan,
Sallanar bəyçə, qoyun.

Sürüdə var az qoyun,
Kef-damağı saz qoyun.
Çoban qurtdan çəkinsə,
Çölə çıxammaz qoyun.

Nənəm a qızıl qoyun,
Yollara düzül, qoyun.
Kəsilməsin damazlıq,
Ömr elə yüz il, qoyun.

Nənəm, a dəli qoyun,
Dolanıb gəli qoyun.
Gəlinlər güzəmindən
Toxuyar xəli, qoyun.

Nənəm, a gəlin qoyun,
Gətirər yelin qoyun.
Arxaçada səni sağar,
Bir gözəl gəlin, qoyun.

Nənəm, a nazlı qoyun,
Qırqovul gözlü qoyun.

Pendiri kəsmə-kəsmə,
Qatığı üzvlü qoyun.

Sürünün gözü qoyun,
Dolan gəl düzü qoyun.
İldə bir ekiz gətir,
Sevindir bizi qoyun.

Nənəm, a ağbaş qoyun,
Qarlı dağlar aş, qoyun.
Yağından plov olar,
Quyruğundan aş, qoyun.

Nənəm a narış qoyun,
Yunu bir qarış qoyun.
Çoban səndən kəsübdü,
Südü ver bariş qoyun.

Nənəm yad alı qoyun,
Qanlı-qadalı qoyun.
Yeyən sənin uçundan
Böyük ad alı qoyun.

Nənəm a xallı qoyun,
Məməsi ballı qoyun.
Sürü dağdan enəndə,
Tuturuq yallı qoyun.

Nənəm, a sarı qoyun,
Ayaqla qarı qoyun.
Qapımda bol eləsin.
Nəslini tarı, qoyun.

Toğlu kəssən, ət olar,

Çobana fürsət olar.
Sürüdən ayrı düşən,
Boz qurda qismət olar.

Xırda-xırda çəpişlər,
Otların başın dişlər.
Gedər yaylağı gəzər,
Gələr aranda qışlar.

Ağ qoyun aya bənzər,
Dağ aşar, yaya bənzər.
Qoyunsuz evlər gördüm ,
Qurumuş çaya bənzər.

Ağ qoyun aya bənzər,
Dağ aşar çaya bənzər.
Qoyunlu evlər gördüm ,
Qurulmuş yaya bənzər

Qoyun var, kərə gəzər,
Qoyun var, kürə gəzər.
Gedər dağlarda otlar,
Gələr evləri bəzər.

Qoyun gələr, naz gələr,
Südü nədən az gələr?
Ağartısı bol olsa,
Elin günü saz gələr.

Buynuzuyla yer eşər,
Alnın vurur, döyüşər.
Gəzər dağlar döşündə
Yeyər-yeyər, gərnəşər.

Ağ qoyun gələr düşər,
Dağlardan enər düşər.
Qabağında qoç təkə,
Dalınnan mələr düşər.

Saya yaxşı sayadır,
Yeri-yurdu qayadır.
Onun gözəl sözləri
Yatanları oyadır.

Əbrəş sürünün gözü,
Dolandı dağı, düzü.
Bər-bəzəkli xurçunda
Gəldi bir əmlik quzu.

Nənəm, qoyunun ağı,
Dolandı gəldi dağı.
Çobana çarıq bağı,
Qızlara çehiz ağı.

Nənəm, qoyunun ağı,
Dolanıb gəldi dağı.
Qırpar qaraqıyağı,
İçər sərin bulağı.

Qızlara çehiz ağı,
Çobana çarıq bağı.
Qarılar tutar yağı,
Gəlin yeyər qaymağı.

Əzizim bahar barı,
Şirindir bahar barı.
Kəsmə əmlik quzunu,
Qoy gəlsin bahar, barı.

Nənəm, əlində tası,
Nəhrədə çalxar ması,
Sütün yağlı olmasa
Xan çoban olar ası.

Nənəm, qoyun qarası,
Qırxar, olar narazı.
Yaz günü dələməsi,
Qış günü qovurması.

Dağları endi qoyun.
Dolandı bəndi qoyun,
Ağartını bol eylə
Sevindir kəndi qoyun.

Dağdan enən suz qoyun,
Ey qoşa buynuz qoyun.
Əldə badya gözləyir
Səni gəlin-qız qoyun.

Ellərin xan çobanı,
Sürünün yan çobanı,
Qoyun yuxuya qalsa,
Oyadar ban çobanı.

Qoyun gəzir aranı,
Görür qışı, boranı.
Yanında bir çoban var.
Döşündə var nişanı

DOĞUMLA ƏLAQƏDAR OXŞAMALAR

Öldüm ahunun dərindən,
İncir qaxının dərindən,
Arvadlar oğlan doğur
Mənim qızımın dərindən.

Alı qızı, aldıra qızı,
Xara tuman aldıra qızı,
Əsmə çarşaf aldıra qızı,
Qızıl qolbaq aldıra qızı,
Dikdaban çəkmə aldıra qızı.

Göydəki quşlar bu balama qurban,
Yağan yağışlar bu balama qurban,
Kişnəyən atlar bu balama qurban,
Sonsuz arvadlar bu balama qurban
Həyətdə itlər bu balama qurban,
Meşədə qurdlar bu balama qurban...

Ay allah, bundan üç dənə ver,
Üç dənə vermə, beş dənə ver,
Həsətini çəkmişdərə ver,
Təzə gəlin gəlmişdərə ver,
Alı-gülü solmuşdara ver.

Çapan-çalan əlləri,
Ağrımışı qolları,
Ağrısı da ağrısın,
Özgələrin qolları.

Şamaxının Çuxuryurdu,
Ellər alaçıqın qurdu,

Təzə gəlin sübhədən durdu
Oğlun aldı, laylay çaldı.
A tanrı bundan beş dənə ver,
Göydə uçan quşdara ver,
Qarımış, qocalmışdara ver,
Evində qalmışdara ver.

Qarabağın yaylağında,
Şəkinin güllü bağında,
Təzə gəlin sübh çağında,
Oğlun alır, laylay çalır.
A tanrı, bundan beş dənə ver,
Göydə uçan quşdara ver,
Qarımış, qocalmışdara ver,
Evində qalmışdara ver.

ƏYLƏNDİRMƏLƏR

Atım-tutum mən səni,
Şəkərə qatım mən səni,
Dədən evə gələndə,
Qabağa tutum mən səni.

Gəlin çıxmaq damlara,
Yalvaraq adamlara,
Su tökək, çadır quraq.
Dədən gələn yollara.

Papıllı fərik,
Çıxma divara,
Çalağan vurur,
Qallam avara.

Sağ ayağın somba götür,

Sol ayağın somba götür.

YARALI DURNAM

Evlərinin dalı təpə,
Yağış gəlir səpə-səpə,
Oyadıram öpə-öpə.
Üçtelli, dördtelli, beştelli durnam!
Sən haralısan, haralı durnam,
Avçı əlindən yaralı durnam?

Evlərinin dalı qaya,
Qayadan baxarlar aya,
Mənim yarım ağca maya.
Üçtelli, dördtelli, beştelli durnam!
Sən haralısan, haralı durnam,
Avçı əlindən yaralı durnam?

QONAĞAM SİZƏ

Bakı yollarına əkmişəm bibar,
Sövdəgəri saldım diyarbədiyar,
Əzəldən sevgiylim sənsən, gözəl yar,
Dolan gəl evnizə, qonağam sizə.

Samavar almışam dörd yanı düymə,
Qaraqaş oğlanın keyfinə dəymə,
Hər yetən sözüynən yar, məni döymə,
Dolan gəl evnizə, qonağam sizə.

Samavar almışam dörd yanı qarız,

Sənə qurban olum, xırdaca baldız,
Qardaşın gedəli qalmışam yalqız,
Dolan gəl evnizə, qonağam sizə.

Yandırdım papirosu atdım küçəyə,
Zərgər oğlan, qızıl sırğa neçəyə?
Hayıfın gəlmədi mən yetimçəyə,
Dolan gəl evnizə, qonağam sizə.

A CEYRAN BALAM

Ay qız, çölə çıxma, səni görəllər,
Yaxandakı qönçə gülü dərəllər,
Özgəsinə getsən mənə güləllər.
Ölürəm, a ceyran balam, hey balam,
Yanıram, a ceyran balam, hey balam.

Ay qız, əyil öpüm sənin qaşından,
Yaraşmayır, çadranı at başından,
Oduna yanıram on beş yaşından.
Ölürəm, a ceyran balam, hey balam,
Yanıram, a ceyran balam, hey balam.

Gəminə minməyəm, dənizdə bal var,
Üzündən öpməyəm, üzündə xal var,
Mən sənə getməyəm, sən mənə yalvar.
Ölürəm, a ceyran balam, hey balam,
Yanıram, a ceyran balam, hey balam.

Gəminə minməyəm, dəniz dərinidir,
Suyundan içməyəm, suyu sərinidir.
Sür gəmini gedək, allah kərimdir

Ölürəm, a ceyran balam, hey balam.
Yanıram, a ceyran balam, hey balam.

EY BELƏ YAR

Paraxod gedəndə içi qənd olur,
Qayıdıb gələndə işi fənd olur,
İndiki qızlar oğlana bənd olur.
Aman-aman, allam səni, ey belə yar,
Qoynuma sallam səni, ey belə yar!

Mindim paraxoda, getdim Salyana,
Açdım pəncərəni, baxdım hər yana,
Salyanın qızları dönüb ceyrana.
Aman-aman, allam səni, ey belə yar,
Qoynuma sallam səni, ey belə yar!

Gəmiyə vurmuşam taxta-talaşa,
Gəmini asta sür, dəyməsin daşa,
Bir kağız yazmışam qohum-qardaşa.
Aman-aman, allam səni, ey belə yar,
Qoynuma sallam səni, ey belə yar!

İki gəmi gəlir dənizin üstə,
Birində şabalıt, birində püstə,
Bu davalar düşüb mən yazıq üstə.
Aman-aman, allam səni, ey belə yar,
Qoynuma sallam səni, ey belə yar!

YANASAN, TOYUQ TUTAN!

Mənim toyuğum ağ idi,
Qanadları tey yağ idi,
Dünən bu vaxtlar sağ idi.
Yanasan toyuq tutan, oxlanasan toyuq tutan,
Necə ki, mən yanıram, sən yanasan, toyuq tutan!

Mənim toyuğum havada,
Əti qızarır tavada.
Yanasan toyuq tutan, oxlanasan toyuq tutan,
Necə ki, mən yanıram, sən yanasan, toyuq tutan

Toyuğum banlar idi,
Nənəm onu danlar idi.
Yanasan toyuq tutan, oxlanasan toyuq tutan,
Necə ki, mən yanıram, sən yanasan, toyuq tutan!

Ağ toyuğum o idi,
Yumurtlayanda toy idi,
Malım, dövlətim o idi.
Yanasan toyuq tutan, oxlanasan toyuq tutan,
Necə ki, mən yanıram, sən yanasan, toyuq tutan!

CAN NƏNƏ!

Anama demişəm mənə saz alsın,
Çalım onu dərdim, qədim azalsın,
Məgər mən ölmüşəm yarım qız alsın,
Aman nənə, xanım nənə, can nənə!

Moskvadan gəlib mənim yaylığım,
Anam qoymayı başıma bağlıyım,
Haçanacan yar deyibən ağlıyım,

Aman nənə, xanım nənə, can nənə!

Axşam olcaq lampanızı yandırırım,
Söz içində sözlərimi qandırırım,
Özgəsiynən gəzib səni yandırırım,
Amam nənə, xanım nənə, can nənə!

Bizim bağda qızlar çalib oynayır,
Adam baxır, tamaşadan doymayır,
Mən yazığam, yarım məni qoymayır,
Aman nənə, xanım nənə, can nənə!

Hava pisdır, girdə-girdə qar gəlir,
Pəncərədən qoşa-qoşa nar gəlir,
Sevinginən, a bəxtəvər, yar gəlir,
Aman nənə, xanım nənə, can nənə!

Bir eyvan açmışam tamamən şüşə,
Bir usta istərəm tutsun gümüşə,
Bir oğlan sevmişəm xətti-bənəfşə,
Aman nənə, xanım nənə, can nənə!

Evə girdim ev başıma dolandı
Yarı yola saldım, qəlbim bulandı,
Anası, bacısı könlü alandı,
Aman nənə, xanım nənə, can nənə!

Məktəbdən gəlirdim olimdə bayaz,
Yazını bilmərəm, mən deyim, sən yaz,
Aq sinən üstündə qılaydım namaz,
Aman nənə, xanım nənə, can nənə!

BÖYÜK OĞLU

Bu necə quş idi qondu otağa,
Kəsildi yollarım oldu qadağa,
Bir başım var nazlı yara sadağa,
Xanım qaynanamın a böyük oğlu!

Şkafa qoymuşam yağlı fətiri,
Toyuqlar yığılıb dəndən ötəri,
Tovla bığlarını səpim ətəri,
Xanım qaynanamın a böyük oğlu!

İçəri gəl, açım düymələrimi,
Ayağından çəkim çəkmələrimi,
Əgər yorulmuşsan salım yerivi,
Xanım qaynanamın a böyük oğlu!

Evlərmizin yanı xırman olaydı,
Qızılgül dərdinə dərman olaydı,
Quru canım yara qurban olaydı,
Xanım qaynanamın a böyük oğlu!

Bir evləri vardır hamama baxar,
Hamamdan çıxcağın həmayil taxar,
Uzundur saçları, yar xına yaxar,
Xanım qaynanamın a böyük oğlu!

Dükən qabağında bir zənbil hulu,
Tərəzi çəkməkdən yorulub qolu,
Mən sənə aşnqəm, ay uca boylu,
Xanım qaynanamın a böyük oğlu!

BİBXANIM

Budur gəldi bahar ayı,
Gəl gedək evə, Bibxanım.
Evim, malım, şirin canım
Sənə sadağa, Bibxanım.

Mən qurbanam belə dosta,
Deyib gülür asta-asta,
Otağında qərib dosta
Göstər səxa, Bibxanım.

Ağ üzündə qara tellər,
Səni görən açar dillər,
Səni gözlər bizim ellər
Getməyə dağa, Bibxanım.

MARALIYAM

Yaz olcağın yığışirlar uşaqlar,
Tapışirlar o vaxt yavuş, uzaqlar,
Ay dadaş, atma daş, mən yaralıyam,
Şəkinin, Şirvanı mən maralıyam.

Oynayır, gülüşür, deyir danışır,
Hər kəs öz tayını tapır tanışır,
Ay dadaş, atma daş, mən yaralıyam,
Şəkinin, Şirvanın mən maralıyam.

Bağlara girirlər, güllər dəriirlər,
Bir-birinə dostə tutub verirlər,
Ay dadaş, atma daş, mən yaralıyam,

Şəkinin, Şirvanı mən maralıyam.

Sevənlər şadlanır vüsala ancaq,
Olur keyfləri çağ, damaqları çağ,
Ay dadaş, atma daş, mən yaralıyam,
ŞƏKİNİN, Şirvanın mən maralıyam.

O XAL NƏ XALDI

İrəvanda bir quyu var,
Şəkərdən şirin suyu var,
Hər gözəlin bir xoyu var.
A qız, o xal nə xaldı
Sən ora düzdürmüsən?
Ay naz, o xal nə xaldı
Sən üzə düzdürmüsən?

İrəvana yol işlərəm,
Xançalımı gümüşlərəm,
Bir öpərəm, bir dişlərəm.
Ay qız, o xal nə xaldı
Sən ora düzdürmüsən?
Ay naz, o xal nə xaldı
Sən üzə düzdürmüsən?

İrəvanın ayaq quşu,
Gədər yazı, gələr qışı,
Yaxşı olar yar görüşü.
Ay qız, o xal nə xaldı
Sən ora düzdürmüsən?
Ay naz, o xal nə xaldı

Sən üzə düzdürmüsən?

İrəvanda çarsı bazar,
İçində bir gəlin gəzər,
Dordlər-nmə dərman yazar.
Ay qız, o xal nə xaldı,
Sən üzə düzdürmüsən?
Ay naz, o xal nə xaldı
Sən üzə düzdürmüsən?

İrəvanda Zəngi çayı,
Hüsnün mat eyləyir ayı,
Mən yazıq yetimin payı.
Ay qız, o xal nə xaldı
Sən ora düzdürmüsən?
Ay naz, o xal nə xaldı
Sən üzə düzdürmüsən?

İrəvanda olar dügü,
Tacirlər baqlayar yükü,
Hindistandakı qul təkisi.
Ay qız, o xal nə xaldı
Sən ora düzdürmüsən?
Ay naz, o xal nə xaldı,
Sən ora düzdürmüsən?

İrəvanda xan qalmaqda,
Gəncədə soltan qalmaqda,
Daha məndə can qalmaqda.
Ay qız, o xal nə xaldı
Sən ora düzdürmüsən?
Ay naz, o xal nə xaldı
Sən ora düzdürmüsən?

BİZƏ NİYƏ GƏLMİRSƏN?

Çorabının üstü pilə,
Məni tutub şirin dilə,
Mən gedirəm yarımgilə,
Sən bizə niyə gəlmirsən?
Ələk bəhanə eyləyib,
Saca niyə gəlmirsən?
Gündüzü və'də verdin,
Bəs gecə niyə gəlmirsən?

Corabının üstü buta,
Məni saldın yanar oda,
Mənim ahım səni tuta,
Sən bizə niyə gəlmirsən?
Ələk bəhanə eyləyib,
Saca niyə gəlmirsən?
Gündüzü və'də verdin,
Bəs gecə niyə gəlmirsən?

Ağacda vurdun qəcələ,
Yerə düşəndə gicələ,
Oğlan öpə, qız dincələ.
Sən bizə niyə gəlmirsən?
Ələk bəhanə eyləyib,
Saca niyə gəlmirsən?
Gündüzü və'də verdin,
Bəs gecə niyə gəlmirsən?

Damlarının dalı qaya,
Qayadan baxarlar aya,
Könül sevən ağca maya.
Sən bizə niyə gəlmirsən?
Ələk bəhanə eyləyib,
Saca niyə gəlmirsən?
Gündüzü və'də verdin,

Bəs gecə niyə gəlmirsən?
Damlarının dalı yonça,
Gözəl görməmişəm bunca,
Gəl bir danışaq doyunca.
Sən bizə niyə gəlmirsən?
Ələk bəhanə eyləyib,
Saca niyə gəlmirsən?
Gündüzü və'də verdin,
Bəs gecə niyə gəlmirsən?

Damlarının dalı arpa,
Atlar gəlir qırpa-qırpa,
Ay qız, məmən dönüb turpa.
Sən bizə niyə gəlmirsən?
Ələk bəhanə eyləyib,
Saca niyə gəlmirsən?
Gündüzü və'də verdin,
Bəs gecə niyə gəlmirsən?

Damlarının dalı qamış,
Qamışlıqda otlar camış,
Oqlan uşaq, qız görməmiş,
Sən bizə niyə gəlmirsən?
Ələk bəhanə eyləyib,
Saca niyə gəlmirsən?
Gündüzü və'də verdin,
Bəs gecə niyə gəlmirsən?

NEYLƏRSƏN

–Sən bir qanadlı quş olsan,
Göylərə uçacaq olsan,

Mən də bir qıgılçım olsam,
Səni yaidırsam, neylərsən?

–Sən də bir qıgılçım olsan.
Məni yaidıracaq olsan,
Mən bir ovuc darı olsam,
Yerə səpilsəm, neylərsən?

–Sən bir ovuç darı olsan,
Yerə səpiləçək olsan,
Mən cüçəli toyuğ olsam,
Səni dənləsəm, neylərsən?

–Sən çüçəli toyuq olsan,
Məni dənləyəcək olsan,
Mən bir gözəl ceyran olsam,
Düzlərə qaçsam, neylərsən?

–Sən bir gözəl ceyran olsan,
Düzlərə qaçaçaq olsan,
Mən bir mahir ovçu olsam,
Səni ovlasam, neylərsən?

–Sən bir mahir ovçu olsan,
Məni ovlayacaq olsan,
Mən br qızıl alma olsam,
Sandığa girsəm, neylərsən?

–Sən bir qızıl alma olsan,
Sandığa girəçək olsan,
Mən bir paslı açar olsam,
Sandığı açsam, neylərsən?

–Sən bir paslı açar olsan,
Sandığı açacaq olsan,
Mən bəzəkli gəlin olsam,
Sandıqdan çıxsam, neylərsən?

–Sən bəzəkli gəlin olsan,
Sandıqdan çıxacaq olsan,
Mən bir qəşəng oğlan olsam,
Qoynuna girsəm, neylərsən?

YALVARA-YALVARA

Quşumu atdım kotana,
Gəlir utana-utana,
Yenicə yaşmax tutana
Qaldım yalvara-yalvara.

Quşumu atdım dərinə,
Gəlir ərinə-ərinə,
İki qıza, bir gəlinə
Qaldım yalvara-yalvara.

Quşumu atdım qazlara,
Şuğuyub qondu sazlara,
Yeniçə yetmə qızlara
Qaldım yalvara-yalvara.

Quşumu atdım sonaya,
Getdi gəmişdi Tonaya,
Yarın telində xınaya
Qaldım yalvara-yalvara.

Quşumu atdım qaradaşa.
Getdi uydu yaşılbaşa,

Bir alagöz, qaraqəşə
Qaldım yalvara-yalvara.

Quşumu atdım daldan-dala
Yarın yanaqları lala,
Ağ üzündə qara xala
Qaldım yalvara-yalvara.

Quşum gəlir obasından,
Alım dərən-balasından,
Yarım çıxdı xanasından .
Qaldım yalvara-yalvara.

Quşumu uçurdum çaya,
Yar camalı bənzər aya,
Budu bir mələksimaya
Qaldım yalvara-yalvara.

GEDƏRƏM ELXANA

Tiflisin yollarında,
Bənd oldum kollarında,
Bir cüft bazubənd oldum
Yarımin qollarında.

Ay, ölləm, ölləm, gedərəm Elxana,
Şamçıraq ollam, gedərəm Elxana.

Göydə ulduz üzdürən,
Qaşın, gözün süzdürən
Sənin eşqin deyilmi
Məni burda gəzdirən.

Ay, ölləm, ölləm, gedərəm Elxana,
Şamçıraq ollam, gedərəm Elxana.

Şəkinin yastı yolu,
Su gəldi basdı yolu,
Gedirdim yarı görəm,
Zalımlar kəsdn yolu.

Ay, ölləm, ölləm, gedərəm Elxana,
Şamçıraq ollam, gedərəm Elxana.

Dağlar başında lala,
Əlimdə var piyala,
Sən mənimsən, mən sənini,
Getmə özgə xiyala.

Ay, ölləm, ölləm, gedərəm Elxana,
Şamçıraq ollam, gedərəm Elxana.

Qara at nalı neylər,
Qaraqaş xalı neylər,
Vəfali yarı olan,
Dövləti, malı neylər.

Ay, ölləm, ölləm, gedərəm Elxana,
Şamçıraq ollam, gedərəm Elxana.

Araz usto milçəyəm,
Əl vurma, köynəkçəyəm,
Hamıya çirkin olsam,
Öz yarımına göycəyəm.

Ay, ölləm, ölləm, gedərəm Elxana,
Şamçıraq ollam, gedərəm Elxana.

AY NİGARİ-MƏN

Ay nigari-mən,
Çarə qıl mənə.
Mən bu ah ilə,
Ay balam,

Zarı neylərəm.

Zulfunü dedim
Boynuma dola.
Mən adam çalan,
Ay balam,
Marı neylərəm.

Bulbuləm özüm,
Bir gül istərəm.
Çəkməyəm çəfa,
Ay balam,
Xarı neylərəm.

EVLƏRİNİN ALTI QAYA

Evlərinin altı qaya,
Qayadan baxarlar aya,
Bir alagöz, sarımaya.
Yar bizə qonaq gələcək,
Bilmirəm havaxt gələcək,
Olsun ki, sabah gələcək.

Evlərinin altı təpə.
Yağış gəlir səpə-səpə,
Oyadıram öpə-öpə.
Yar bizə qonaq gələcək,
Bilmirəm havaxt gələcək,
OLSUN ki, sabah gələcək.

Getdim gördüm bulaqdadı,
Əlin, üzün yumaqdadı,
Qızıl üzük barmaqdadı.

Yar bizə qonaq gələcək,
Bilmirəm havaxt gələcək,
Olsun ki, sabah gələcək.

Evlərinin altı qamış,
Ördək ilə qaz oynamış,
Ərgən oğlan qız görməmiş,
Yar bizə qonaq gələcək,
Bilmirəm havaxt gələcək,
Olsun kn, sabah gələcək.

TİRMƏ ŞAL

Heyrik canım, hoy, hoy!..
Tirmə şalım, hoy, hoy!..
Durum başına dönüm,
Tirmə şalım, hoy, hoy!..
Mənnm yarım içibdi,
Mənimki ta keçibdi,
Durum başına dönüm,
Tirmə şalım, hoy» hoy!..

Durma qapı dalında,
Gözüm qaldı xalında,
Durum başına dönüm,
Tirmə şalım, hoy, hoy!..

SONA XANIM

Sona xanım, çıx eyvana,
Bir bax bu gözəl oğlana,
Doğrusun söylə mərdana,
Hüsiü çamalı yaxşıdı.

Bu oğlanı mən görmüşəm,
Onu çoxdandı sevmişəm,
Adını söyləyim – Qəşəm,
Üzündə xalı yaxşıdı.

Evlərinə getdim qonaq,
Anası açdı əl-ayaq,
Gətirdi bal, yağ, qayğanaq,
Dövləti, malı yaxşıdı.

Altında vardı göy atı,
Pələng kimi addım atı,
Bir anda mənzilə çatı,
Quyruğu, yalı yaxşıdı.

Atama sirrimi açaram,
Deməsəm, ölləm, naçaram,
Verməz, qoşulub qaçaram,
Qılığı, halı yaxşıdı.

ALMADƏRƏN

Almamı qoydum xarala,
Qorxuram almam sarala,
Bir öpuş ver mən marala,
Qoy mən ölüm, almadərən.

Almanı qoydum qutuya,
O qutudan bu qutuya,
Bir öpüş ver mən lotuya,
Qoy mən ölüm, almadərən.

Ağacda alma kal olar,
Yerə düşər, xal-xal olar,
Oğlan öpər, qız lal olar,
Qoy mən ölüm, almadərən.

BULAXDADI

Getdim gördüm bulaxdadı,
Əl-üzünü yumaxdadı,
Qızıl üzük barmaxdadı,
Bir belə can alan olmaz,
Bir belə qan salan olmaz.

Bulaxda üzünü yuyur,
Birçəyİni burub düyür,
Mənə baxıb özün öyür,
Bir belə can alan olmaz,
Bir belə qan salan olmaz.

Bu bulağın daşı qara,
Ürəyimin başı qara,
Olmaz belə qaşı qara,
Bir belə çan alan olmaz,
Bir belə qan salan olmaz.

SAMOVARA OD SALMIŞAM

Samovara od salmışam,
İstəkana qənd salmışam,
Yarım gedib tək qalmışam,
Narın canı, turun canı,
Sən olasan yarın canı...

Samovarı qoydum düzə,
Yar da yarına çay süzə,
Bəla dəysin yaman gözə
Narın canı, turun canı,

Sən olasan yarın canı...

Samovarin buğu qalxır,
Qırantından suyu axır,
Gözlərin yollara baxır,
Narın canı, turun canı,
Sən olasan yarın canı...

BELƏ NAZ OLMAZ, OLMAZ,

Arxalığın süsəni
Ay qız sevirəm səni,
Bir kərə dindirməzmi,
Məyər sevəe sevəni?
Belə naz olmaz, olmaz,
Belə saz olmaz, olmaz

Arxalığın ətəyi,
Zənbur tökər pətəyi,
İstərəm, baban verməz.
Sallaxana köpəyi.
Belə naz olmaz, olmaz,
Belə saz olmaz, olmaz.

Arxalığın ikiqat,
Birin saxla, birin sat,
Ay məndən kəsən gözəl
Bundan belə yalnız yat.
Belə naz olmaz, olmaz,
Belə saz olmaz, olmaz.

Arxalığın çit sənin,
Qoynundu meçid sənin,
Əyil üzündən öpüm,

İrəngin qaçıb sənin.
Belə naz olmaz, olmaz,
Belə saz olmaz, olmaz.

Arxalığın şaldı, yar.
Dərdin məni aldı, yar,
İkimizii sirr sözü
Qiyamətə qaldı, yar.
Belə naz olmaz, olmaz,
Belə saz olmaz, olmaz.

Arxalığın düşdümü,
Baftası gümüşdümü,
Niyə məndən kəsübsən,
Xahişin öpüştümü?
Belə naz olmaz, olmaz,
Belə saz olmaz, olmaz.

TELLİYAR

Ay sallanıb gələn yar,
Ayaq saxla, sözum var,
Qoy bir baxım doyunca,
Gözlərində gözüm var.
Yerişinə bala, duruşuna bala, baxışına qurban, hey?
Ay incəbelli yar, ay incətelli yar!

A dağların çiçəyi,
Şəhərimizin göyçəyi,
Çox baxma qaşqabaqlı,
Budur sözum gerçəyi.
Yerişinə bala, duruşuna bala, baxışına qurban, hey!
Ay incəbelli yar, ay incətelli yar!..

Bizim bağda üzüm var,
Giləsində gözüm var,
İki bacı bir evdə,
Kiçiyində gözüm var.
Yerişinə bala, duruşuna bala, baxışına qurban, hey!
Ay ipcəbelli yar, ay incətelli yar!..
Baqa girdim uzumə.
Tikan batdı dizimə,
Əyildim çıxartmağa,
Yar göründü gözümə.
Yerişinə bala, duruşuna bala, baxışına qurban, hey!
Ay ipcəbelli yar, ay incətelli yar!..

ALLAM, SATARAM

Bazardan çiçək allam, sataram,
Bir üzügöyçək haradan taparam.
Haray əllərindən, o qara tellərindən,
Hərgah izin versən, balam, öpərəm tellərindən.

Bazardan xurma allam, sataram,
Uzaqda durma, gəlləm taparam.
Haray əllərindən, o qara tellərindən,
Hərgah izin versən, balam, öpərəm tellərindən.

Baqçadan hulu dərrəm, sataram,
Bir uçaboylu haradan taparam.
Haray əllərindən, o qara tellərindən,
Hərgah izin versən, balam, öpərəm tellərindən.

QARAGÖZ

Sevgili yarım, qaşların alıb çanımı neynim.
Olmuşam sənə aşiq düşübdür sənə meylim.
Ağ buxaqda xalın görüb heyranın ollam,
Gəl məni qonaq eylə gözəl, mən sənin ollam.
Qoylunda iar bir çut bar,
Biri heyva, biri nar,
Sevgilimsən, gözəl yar,
Ay qaraqaş, qaragöz.

Çün bahar olçaq oxuyur bulbullər çəmən lçrə,
Könlüm açılır görcək səni yasəmən içrə.
Ağ buxaqda xalın görüb heyranın ollam,
Qoynunda var bir cut bar,
Biri heyva, biri nar,
Sevgilimsən, gözəl yar,
Ay qaraqaş, qaragöz.

Əçəb olmusan qan alan, ay qız, gözləri ceyran,
Heç xəbərim yox özündən, olmuşam sənə heyran,
Ağ buxaqda xalın görüb heyranın ollam,
Gəl məli qonaq eylə, gözəl, mən sənin ollam.
Qoynunda var bir çut bar,
Biri heyva, biri nar,
Sevgilimsən, gözəl yar,
Ay qaraqaş, qaragöz.

VAY DUY-DUY...

Faytonçuyam atım qara,
Özum çavan, baxım qara,
Minən deyir sür bulvara,
Vay duy-duy, duy-duy, can duy-duy-duy-duy...

Bulaq ustə gördüm səni,

Yolumdan eylədin məni,
Olaydın anam gəlini,
Vay duy-duy, duy-duy, can duy-duy-duy-duy..

Gedim anama deyim gəlim,
Çarlistonu geyim gəlim,
Bir şiş kabab yeyim gəlim,
Vay duy-duy, duy-duy, can duy-duy-duy-duy...

QADAN ALIM

Bir quş itirmişəm qanadı sarı,
Durum xəbər alım bivəfa yarı,
Üz çebirdim yenə vətənə sarı.
Dolan, pəncərədən gəl, qadan alım,
Qollayın boynuma sal, qadan alım!

Bir quş itirmişəm nişabənişan,
Boynu yaşıl, qanadları zərnişan,
Hər yada düşəndə ollam pərişan.
Dolan, pəncərədən gəl, qadan alım,
Qolların boynuma sal, qadan alım!

Səhər şəbnəm olar, qız gəzər bağı,
Dərər şamamanı, sındırar tağı,
Al Şiraz arxalıq, gümüş belbağı.
Dolan, pəncərədən gəl, qadan alım,
Qolların boynuma sal, qadan alım!

Yerini salmışam yuxarı başdan,
Əyilib öpəydim o qara qaşdan,
Yarın ixtilatı gəlir obaşdan.
Dolan, pəncərədən gəl, qadan alım,
Qolların boynuma sal, qada» alım!

Evlərimiz düşüb hasarbahasar,
Oğlan oxuduqca qız qulaq asar,
Yar yarın hər gecə bağına basar.
Dolan, pəncərədən gəl, qadan alım,
Qolların boynuma sal, qadan alım!

Başına qoyubdur qara papağı,
Üzümə düşübdür günün şafağı,
Qızılgül tək alışıbdı yanağı.
Dolan, pəncərədən gəl, qadan alım,
Qolların boynuma sal, qadan alım!

Yarımlın yarı var, məni neyləyir,
Məni qoyub özgəsiynən oynayır,
O ala gözləri məndən eyləyir.
Dolan, pəncərədən gəl, qadan alım,
Qolların boynuma sal, qadan alım

Süpürdüm həyəti, səpdim badamı,
Evimizə gəlib oğlan adamı,
Çağırın tez gəlsin atam, anamı.
Dolan, pəncərədən gəl, qadan alım,
Qolları boynuma sal, qadan alım!

Bir cüt qaşların var, yoxdur eyibi,
Çarxı-fələk vurdu bizə heyifi,
Məgər qırılıbdır səhər böyüyü.
Dolan, pəncərədən gəl, qadan alım,
Qolların boynuma sal, qadan alım!

SƏNƏ QURBAN

Dam üstədi damımız,
Qoşadı eyvanımız,
Sən ordan bax, mən burdan,

Kor olsun düşmanımız.
Özü bir gül, sözü bir gül, saçı sünbül gül oğlan,
Dur gəl, mən sənə qurban.

Ustol üstə vaz olar,
Könlüm səni arzular,
Əyil, öpüm üzündən,
Qoy baxsın tamarzılar.
Özü bir gül, sözü bir gül, saçı sünbül gül oğlan,
Dur gəl, mən sənə qurban.

DUR GEDƏK

Bu gün bazar günüdür,
Çərçi-bazar günüdür,
Küçələr mərmər daşı,
Yarın gəzər günüdür.

Ay dadaş, vurma daş,
Qan gedər, can gedər,
Xanım, xanım, dur gedək,
Canım, gülüm, dur gedək!

Arxalığın nədən yar,
Sallanıban gedən yar,
Sən ki belə deyildin,
Səni bir öyrədən var.

Ay dadaş, vurma daş,
Qan gedər, can gedər,
Xanım, xanım, dur gedək,
Canım, gülüm, dur gedək!

İstəkanım yan-yana,
Canım dönübdü qana,
Busə ver mən çavana,
Od vurulsun mərdana.

Ay dadaş, vurma daş,
Qan gedər, can gedər,
Xanım, xanım, dur gedək,
Canım, gülüm, dur gedək!

Çəpəri basdı ucundan,
Yaylıq düşdü xurcundan,

Qardaş məni öldürür
Bir həyasız ucundan.

Xanım, xanım, dur gedək,
Canım, canım, dur gedək,
Öldüm, aman, dur gedək,
Yandım, aman, dur gedək.

Araz üstə, buz üstə,
Kabab yanar göz üstə,
Qoy məni öldürsünlər
Bir alagöz qız üstə.

Xanım, xanım, dur gedək,
Canım, canım, dur gedək,
Öldüm, aman, dur gedək,
Yandım, aman, dur gedək.

Ağ dəvə düzdə qaldı, .
Yükü Təbrizdə qaldı,
Oğlanı dərd apardı,
Dərman qızda qaldı.

Xanım, xanım, dur gedək,
Canım, canım, dur gedək,
Öldüm, aman, dur gedək,
Yandım, aman, dur gedək.

Qaçın, qaçın gəlirəm,
Qapını açın gəlirəm,
Məxmər yastıq, gül döşək,
Arasın açın gəlirəm!

Xanım, xanım, dur gedək,

Canım, canım, dur gedək,
Öldüm, aman, dur gedək,
Yandım, aman, dur gedək.

BİR BUSƏ VER

Dedim: Bir busə ver, bir busə ver, xanım, amandır,
Dedi: Vermərəm, vermərəm, ay, halım yamandır.

Dedim: Bir busə ver, bir busə ver, xanım, amandır,
Dedi: Vermərəm, vermərəm, ay, məgər talandır?

Dedim: Bir busə ver, bir busə ver, xanım, üzündən,
Dedi: Vermərəm, vermərəm, ay, gedərəm özümdən.

Dedim: Bir busə ver, bir busə ver, ay qız, yanaxdan,
Dedi: Vermərəm, vermərəm, ay, əl çək yaxamdan.

Dedim: Bir busə ver, bir busə ver, ay qız, qaşından,
Dedi: Vermərəm, vermərəm, ay, açıl başımdan.

AMAN, OVÇU!

Aman, ovçu, vurma məni,
Mən |bu dağın, ana can, maralıyam.
Yaralıyam, mən yazığam,
Ovçu vurmuş, ana can, yaralıyam.
Yaralıyam, mən yazığam,
Mən bu dağın, ana can, maralıyam.

Bu dağlarda maral gəzər,
Ayaqların daşlar əzər,
Mən o yara neyləmişəm,

O yar məndən kənar gəzər.
Yaralıyam, mən yazığam,
Mən bu dağın, ana can, maralıyam.
Ovçu vurmuş, ana can, yaralıyam.

AMAN NƏNƏ

Asta yeri, kəməər düşər belindən,
Aman nənə, zalım nənə, yar, nənə!
Ayrı düşdüm, gülümdən, bülbülümdən,
Aman nənə, zalım nənə, yar nənə!
O qədər sevirəm düşməz dilimdən
Ay aman yar, ay zalım yar,
Ay gözəl yar, ay gül yarım!

Aman nənə, zalım nənə, yar, nənə hey,
Yar nənə hey, yar nənə hey, yar nənə!

Yarıma demişəm mənə saz alsın,
Aman nənə, zalım nənə, yar, nənə!
Onu çalım, dərdü qəmim azalsın.
Aman nənə, zalım nənə, yar, nənə!
Məgər mən ölmüşəm yarım qız alsın?!
Ay aman yar, ay zalım yar,
Ay gözəl yar, ay gül yarım!

Bir yaylığım vardır gülü özündən,
Aman nənə, zalım nənə, yar, nənə!
Dolanır boynuma özü-özündən,
Aman nənə, zalım nənə, yar, nənə!
Ay aman yar, ay zalım yar,
Ay gözəl yar, ay gül yarım!

GEDƏK GƏZƏK BAĞÇADA

Gedək gəzək bağçada,
Ay anıan, ay aman, ay aman, ayaman.
Düşsün gözəllər yada,
Ay aman, ay aman, ay aman, ay amanı.
Ah, yaman yar əlindən,
Əl-aman yar

Bağa girdim nar üçün
Ay aman, ay aman, ay aman, ay aman.
Narı dərdim yar üçün
Ay aman, ay aman, ay aman, ay aman.

TELLO

Araz üstə, buz üstə, Tello,
Kabab yanar köz üstə, Tello,
Qoy məni öldürsünlər, Tello,
Bir ala göz qız üstə, Tello.

Aman, Tello
Tellocan, Tello,
Canım, Tello,
Tellocan, Tello.

Araz axır lil ilə, Tello,
Dəstə-dəstə gül ilə, Tello,
Mən yarımı sevirəm, Tello,
Şirin-şirin dil ilə, Tello.

Bağa girdim bar üçün, Tello,
Heyva üçün, nar üçün, Tello,
Əsirgəmə canımı, Tello,

Bu vəfalı yar üçün, Tello.

QOY GÜLÜM GƏLSİN

Mən aşiqəm zirəsən,
Zəfaransan, zirəsən.
O giinə qurban olum,
Sən qapıdan girəsən.

Qoy gülüm gəlsin, ay nənə,
Qoy yarım gəlsin, ay nənə,
Qapıda duran oğlana
İrəhmin gəlsin, nənə.
Hey!...

Qarabağın düzü var,
Düzlərində quzu var.
İki könül bir olsa,
Kimin ona sözü var?!

Gün doğmasa ay batmaz,
Dərdlilər gecə yatmaz,
Aləm məni atsa da,
Sevgilim məni atmaz

GÖZƏLİM SƏNSƏN

Gözəlüm, sənsən gözümün nuru,
Cənnətdə yoxdur sənün tək huri.
Cənnətdə yoxdur sənün tək huri.
Öldürdü məni yarımın cövrü,
Ona mən vuruldum,

Ona mən yar oldum.

Sevgilimə dəymə, dəymə, dəymə, dəymə,
Gülümün butasın əymə, əymə, əymə
Uca dağ başında ceyran yol eylər,
Ürəymin başına peykan yol eylər.
Sevən sevdiyinə can qurban eylər.
Ona mən vuruldum,
Ona mən yar oldum

Uca dağ başında bitər lalər,
Gül-çiçək üstünə düşər jalələr,
Güldən ötrü bülbül edər nalələr.
Ona mən vuruldum,
Ona mən yar oldum.

EVLƏRİ VAR XANA-XANA

Evləri var ay aman, xana-xana
Mən kül oldum ay aman, ay aman, yana-yan;
Yaylığının yanı buta,
Saldı məni ay aman, ay aman, yanar oda,
Obaları ay aman, oymaq-oymaq,
Yalan sözdür ay aman, ay aman,
yardan doymaq,
Üzü gül ləbləri qaymaq,
Yalan sözdür ay aman, ay aman,
yardan doymaq.
Heç olmazmış ay aman, ay aman, yardım doymaq,
Yalan sözdür, yalan sözdür yardım doymaq.

DAĞLAR GÖZƏLİ

Gözəl sona, getmə dayan,
Ürəkdə sözüm var.
Gəl eyləmə bağrımı qan,
Gözündə gözüm var.

Canım qurban telinə,
Şirin-şirin dilinə,
Qaşın-gözün zil qara
Aşiqi çəkmə dara.

Gedək bağa lalə dərək,
Ay dağlar gözəli,
Sinəmiz üstünə sərək,
Ay dağlar gözəli.

Duman çökdü dağ başına,
Ay gözəl, gəl bəri.
Gəl dolanım mən başına,
Ay gözəl, gəl bəri.

BƏNÖVŞƏ

Dağlara gün düşübdür,
Açıl bənövşəm, açıl.
Bağlara gün düşübdür,
Açıl bənövşəm, açıl.

Dağlara çöndü duman,
Gizlən bənövşəm, gizlən.
Bağlara çökdü duman,

Gizlən bənövşəm, gizlən.

Dağlara əsdi külək,
Dikəl bənövşəm, dikəl
Dikəl bənövşəm, dikəl,
Bağlara əsdi külək.

Dağlara qar yağıbdır,
Yığıl bənövşəm, yığıl.
Bağlara qar yağıbdır,
Yığıl bənövşəm, yığıl

Açıl bənövşəm, açıl,
Dağlara gün düşübdür,
Bağlara gün düşübdür,
Açıl bənövşəm, açıl.

SƏNDƏN MƏNƏ YAR OLMAZ

Səndən mənə yar olmaz,
Əhdə vəfadar olmaz.
Yüz min gül-çiçək olsa,
Bülbülsüz bahar olmaz.

Küsdürməsən çək nazımı
Qısa döndərmə yazımı,
Çalib dindirmə sazımı,
Yaralıyam, yar.

Hər ağacda bar olmaz,
Heyva olmaz, nar olmaz.

Yüz min gül-çiçək açsa,
Bülbülsüz bahar olmaz.

QALALI

Bu gün ayın üçüdür,
De gülüm nanay, ay naninay,
Girmə bostan içidir,
Yar, girmə bostan içidir.
Dodaqların bal, şəkər,
Hey!...

Dilin badam içidir.
Yar, dilin badam içidir.

Qız belin incədir, ay incə,
Ləblərin qönçədir, ay qönçə.
Qız, belin incədir, incə,
Ləblərin qönçədir, qönçə

Dam üstündə damımız
De gülüm, nanay ay naninay.
Qoşadır eyvanımız.
Yar, qoşadır eyvanımız,
Sən ordan çıx mən burdan,
Hey!...
Kor olsun düşmanımız,
Qoy kor olsun düşmanımız.

ANACAN

Anacan, bağrımı qan eyləmişəm mən,

Gözlərimi giryan eyləmişəm mən,
Bir ala gözlü yarın eşqi yolunda
Öz canımı qurban eyləmişəm mən.

Anacan ağrın alım,
Anacan, başına dönüm,
Qoy dolanım mən, mən, mən, mən,
Mənim öz sevgilimə,
Heyran olum mən, mən, mən, mən.

Gülü-xəndan kimidir yarın ləbləri,
Ceyrana bənzər onun ala gözləri,
İki kəlmə danışib ayrıldı məndən,
Qəlbimi nur elədi şirin sözləri.

Anacan eşq oduna yanmamışam mən,
Hələ də bir təcrübə almamışam mən,
Nə yaman olur yardan ayrı düşəndə,
Bəlkə də yaxşı-yaman qanmamışam mən.

GİRDİM YARIN BAĞÇASINA

Girdim yarın bağçasına, çiçəklər açmış,
O gül mənim ürəyimə ətirlər saçmış.

Gəl, gəl, gəl gözəlim gəl,
Gəl bir görüm səni,
Əgər qismətim olarsa,
Alaram səni.

Yar yolunda dağlar keçdim, sülardan içdim,
Min bir gözəl gördüm, ay qız, tək səni seçdim,

Gənc yaşında bir qız sevdim, mənim olmadı,
Səni görüb sevdim, ay qız, qəmini olmadı

AY QADASI

Qaşların hilal,
Ağ üzündə xal,
Körpə bir maral
Ay qadası.

Ləblərin şəkər,
Olmasa əgər,
Kim nazın çəkər,
Ay qadası.

Yandım eşqinə,
Qurbanam sənə.
Naz etmə mənə,
Ay qadası.

Sevdiyim nigar,
Ağ üzündə xal,
Körpə bir maral,
Ay qadası.

SƏNƏ SÖZÜM VAR

Ay qız, sənənin bizim gülbağçada nə işin var,
Ceyran kimi baxışın, duruşun, yerişin var,
Getmə, mənə rəhm eylə
Dayan, sənə sözüm var.

Qurban olum o gözlərə,
Salıblar məni düzlərə.
Bağçamızdan dərdiyim
Peşkəş olsun sən gözələ.

m

Ay qız, sən gəl bizim gülbağçanı tərk eyləmə,
Gözlərinə, ay qız, güvənmə sən, fəxr eyləmə,
Bir könül ver aşiqinə,
Mən fəqiri rədd eyləmə

ÇAL OYNA

Göy göllərdə üzər qazlar,
Laçın (ay) vurub, tükünü tozlar.
Dəstə-dəstə gəlir qızlar,
Gəlir (ay) nazlana-nazlana.

Mehribanım, gül oğlan,
Dur oyna, çal-oyna.
Qəşəng oğlan, gözəl qız, dur oyna.
Qəşəng oğlan, gözəl qız, çal oyna.

Dost bağında açılmış gül,
Sarılmışdır gülə bülbül,
Qızlar sancmış telinə gül,
Gəlir (ay) nazlana-nazlana.

Dost bağında bitər alçalar,
Tez çiçəkləyər, yetər alçalar. (2)
Toylarımızda belə qayda var:
Qızlar oynar, oğlanlar əl çalar,
Oğlanlar oynar, qızlar əl çalar.

GÜLOĞLAN

Oğlan, getmə, dayan, dur,
Eşqim sənə əyandır.
Gəlişinə can qurban,
Gedişin nə yamandır!
Gəlişinə can qurban, a bala,
Gedişin nə yamandır!

Özü bir gül,
Sözü bülbül,
Saçı sünbül Güloğlan,
Dur gəl mən sənə qurban.

Qızıl gülsən, butasan,
Məni salma oda sən.
Mən o güldən deyiləm,
İyləyəsən, atasan,
Mən o güldən deyiləm, a bala
İyləyəsən, atasan.

Gözəllər gözəlisən,
Şirinsən, məzəlisən.
Mən səndən əl çəkmərəm,
Sevdamin əzəlisən,
Mən səndən əl çəkmərəm, a bala,
Sevdamin əzəlisən.

KEÇMƏ MƏNDƏN

Əzizim, keçmə məndən,
Çay məndən, çeşmə məndən.
İnanma yad sözünə,

Cavanam, keçmə məndən.

Əzizim, sini-sini,
Doldur ver sini-sini.
Mən sənə göz dikmişəm,
Neynirəm özgəsini?

Bağçamızın çiçəyi,
Məhləmizin göyçəyi,
Mən ki, səni sevirəm,
Budur sözün gerçəyi.

Əzizim, keçmə məndən,
Çay məndən, çeşmə məndən,
İnanma yad sözünə
Cavanam, keçmə məndən.

SONA BÜLBÜLLƏR

Su atdım hara dəydi, sona bülbüllər,
Əlim divara dəydi, sona bülbüllər,
Dilim-ağzım qurusun, sona bülbüllər,
Nə dedim yara dəydi, sona bülbüllər.

Elə yar, yar deyirlər,
Heç məni demirlər,
Ay sona bülbüllər.
Elə bil yar deyiləm,
Heç məni dindirməz,
Ay sona bülbüllər.

Dəryada gəmim qaldı, sona bülbüllər,
Biçmədim zənim qaldı, sona bülbüllər,

Çox çəkdim yar cəfasın, sona bülüllər,
Mənə dərd-qəmim qaldı, sona bülüllər.

Od tutub alışaram, sona bülüllər,
Hər dərdə qarışaram, sona bülüllər,
Yarımın meyli olsa, sona bülüllər,
Küsmüşəm, barışaram, sona bülüllər.

SARI GƏLİN

Saçın ucun hörməzlər,
Gülü qönçə dərməzlər,
Sarı gəlin.
Bu sevda nə sevdadır,
Səni mənə verməzlər;
neynim, aman-aman,
neynim, aman-aman,
sarı gəlin.

Bu dərənin uzununu,
Çoban, qaytar quzunu,
quzunu.

Nə ola bir gün görəm
Nazlı yarın üzünü;
neynim, aman-aman,
neynim, aman-aman,
sarı gəlin.

Aşiq ellər ayrısı,
Şana tellər ayrısı.
ayrısı.
Bir gününə dözməzdim

Oldum illər ayrısı;
neynim, aman-aman,
neynim, aman-aman,
sarı gəlin.

ÜS TELLİ DURNA

Evlərinin dalı seyran,
Seyrangahda gəzir ceyran,
Hüsnün görün olur heyran
Üç telli, dörd telli, beş telli durna

Sən haralısan haralı durna?
Ovçu əlindən yaralı durna,
Sən getsən bağlar saralı durna.
Yaralı, yaralı, yaralı durna.

Evlərinin dalı qaya,
Qayadan baxarlar aya,
Göydə durna gəlməz saya,
Üç telli, dörd telli, beş telli durna

BİZİM VƏTƏN QIZLARI

Bizim vətən qızlarımn,
Şirin-şirin dilləri var
Yorulmayan əlləri var
Bizim vətən qızlarının.

Nəfəsi var çiçəklərdə.
Nəğməsi var küləklərdə
Eşqi gəzir ürəklərdə.
Bizim vətən qızlarının.

Üzü gülür, özü gülür,
Qəlbə yatan sözü gülür,
Baxışından nur süzülür

Bizim vətən qızlarının.

QARA TELLƏR

Qara tellər, qara tellər,
Şəvə kimi qara tellər.
Qıvrılında qara tellər
Yar könlümü qarət eylər.

Qara tellər, qara tellər,
Yar könlümü qarət eylər.

Qara gözlər, qara gözlər,
Qapqaradır qara gözlər,
Cilvələnilib şux baxanda
Qara gözlər kimi gözlər?

Mən aşiqəm, ağ barama,
Qıvrım telli çox darama,
Sənin ki könlün məndədir,
Özgəsini gəl, arama!

Nə ola bir gün görəm
Nazlı yarın, üzünü;
neynim, aman-aman,
neynim, aman-aman, .

sarı gəlin.,
Aşiq ellər ayrısı,
Şana tellər ayrısı.
aynsı.

Bir gününə dözməzdim
Oldum illər ayrısı;
neynim, aman-aman,

neynim, aman-aman,
sarı gəlin.

ÜÇ TELLİ DURNA

Evlərinin dalı seyran,
Seyrangahda gəzir ceyran,
Hüsnun görən olur heyran
Üç telli, dörd telli, beş telli durna.

Sən haralısan, haralı, durna?
Ovçu əlindən yaralı durna,
Sən getsən bağlar saralı, durna.
Yaralı, yaralı, yaralı durna.

Evlərinin dalı təpə,
Yağış gəlir səpə-səpə,
Oyadıram öpə-öpə,
Üç telli, dörd telli, beş telli durna.

Evlərinin dalı qaya,
Qayadan baxarlar aya.
Göydə durna gəlməz saya,
Üç telli, dörd telli, beş telli durna.

Yarın bağında üzüm əsgəri,
Damın dalından həzin səs gəlir.
Sağ ol gəl,
Var ol gəl,
Sən bizə mehman ol, gəl

Gəlin gedək bizim bağa,
Hərə çıxmaq bir budağa,
Vuruldu o gül yanağa.

BƏH-BƏH

Gül açılarda yaz olur, bəh-bəh, bəh!
Kədər, qəmim az olur, bəh-bəh, bəh!
Gözəldə işvə, naz olur, bəh-bəh, bəh!
Gəl, gəl, gözəl yar, sevirəm səni!

Yarın bağında şirin olur üzüm,
Sənin ayrılığına necə dözümlü?
Sənə qurban olsun bu iki gözümlü _
Gəl, gəl, gözəl yar, sevirəm səni!

Bülbül bağlarda səs salır: cəh-cəh, cəh!
Güllərin ətrini alır: bəh-bəh, bəh!
Musiqi səsi ucalır: bəh-bəh, bəh!
Gəl, gəl, gözəl yar, sevirəm səni!

GÜL AÇDI

Gül açdı bahar oldu,
Yar məndən kənar oldu
Yar məndən ayrılalı
Ürəyim qubar oldu.

Belə naz ilə, naz ilə baxma,
Məni yandırıb, yaxma.

Gül açdı xəndan
Dərmədim dən-dən oldu.

Mən səndən ayrılmazdım,
Ayrılıq səndən oldu.

Bu dağda maral gəzər,
Tellərin darar gəzər,
Mən yara neyləmişəm,
Yar məndən kənar gəzər,

AY QIZ, KİMİN QIZISAN?

Ay qız, kimin qızısan?
Almadan qırmızısan
Anan səni bəsləyib,
Baxtımın ulduzusan.

Aç xurcunu,
Al bıçağı,
Kəs almanı, ver yara dilim-dilim.
Dilim-dilim, dilim-dilim.

Aşiqinəm əzəldən,
Yar yarm verməz əldən.
Dostum var, düşmənim var,
Salma məni nəzərdən.

Həmyaşımsan, tayımsan,
Ulduzumsan, ayımsan.
Görənlər bir söz deməz,
Sən ki, mənim payımsan.

SUDAN GƏLƏN SÜRMƏLİ QIZ

Sudan gələn sürməli qız,
Çox incidir kuzə səni, bala,
Çox incidir kuzə səni.
Ay camalın şölə salır.
Gəlməyəsən gözə səni, bala,
Gəlməyəsən gözə səni.

Kuzəni boyundan aşır,
Saçın dabana dolaşır, bala,
Saçın dabana dolaşır.
Nə geysən sənə yaraşır.
Gəlməyəsən gözə səni, bala,
Gəlməyəsən gözə səni.

Kuzə suyu şərbət olar,
Bulaq üstə söhbət olar, bala,
Bulaq üstə söhbət olar.
Mənsiz sənə zəhmət olar.
Gəlməyəsən gözə səni, bala,
Gəlməyəsən gözə səni.

BAĞÇADAN GƏLƏN

Bağçadan gələn nə səsdir, a balam?
Bülbülün yeri qəfəsdir,
Oynadıq, güldük, ta bəsdir, gülüm.

Səni yanasan, ay qız,
Bircə dənəsən, ay qız.

Apararlar səni yar yanına, gül yanına,
Səni yanasan, ay qız,

Bircə dənəsən, ay qız.

Mailəm o qaş-gözünə, a balam,
Həm şirin-şirin sözünə,
Vermisən bəzək özünə, gülüm.

Səni yanasan, ay qız,
Bircə dənəsən, ay qız.

Bağçadan gələn səs eylər, a balam,
Bülbül ötər həvəs eylər,
Oynadıq, güldük, bəs eylər, gülüm.

Səni yanasan, ay qız,
Bircə dənəsən, ay qız.

BÜLBÜL

Bülbülün geydiyi sarı,
Ağlayaram zarı-zarı.
İtirmişəm gözəl yarı,
Oxu, oxu, nazlı bülbül!

Axtarıram nazlı yarı,
Oxu, oxu, nazlı bülbül!
Bülbülün geydiyi atlaz,
Atlaza iynə batmaz.
O qız ölər, məni atmaz,
Oxu, oxu, nazlı bülbül!

Bülbülün geydiyi yaşıl,
Gün dəyəndə parıldaşır,
Qız görsəm, dilim dolaşır,

Oxu, oxu, nazlı bülbül!

AY BÜLBÜLLƏR

Bu dağı bağ eylərəm, ay bülbüllər,
Yanın çardağ eylərəm, ay bülbüllər,
Eşitsəm sən gəlirsən, ay bülbüllər.
Yolunu çırağ eylərəm, ay bülbüllər.

Evlərində var kilim, ay bülbüllər,
Lal olsun mənim dilim, ay bülbüllər,
Gedəndə küsdü getdi, ay bülbüllər,
Gəlsə necə dindirir, ay bülbüllər.

Oba köçdü oymaqdan, ay bülbüllər,
Su yorulmaz axmaqdan, ay bülbüllər,
Yar yardan necə doysun, ay bülbüllər,
Pəncərədən baxmaqdan, ay bülbüllər.

UCA DAĞLAR

Uca dağlar başında ceyran balalar,
ceyran balalar,
Ceyranın balasını ovçu yaralar, ovçu yaralar,
Mən yardan ayrı düşsəm, əğyar kam alar,
əğyar kam alar,

Ay gözəl oğlan,
Eşit bir dayan,
Sevirəm səni,
Eşqimə inan.

Yeri, yeri mən də gəlirəm dalmca,
Dəsmal elə, apar məni yanınca.
Vətənim səfalıdır, bağıdır, meşadır,

Sevgilimin qəlbi safdır, sanki şüşədir,
bağdır, meşədir,
sanki şüşədir,
Yardan ayrı yaşamaq çətin peşədir,
çətin peşədir.

Miz üstə yaylıq,
Dəymədim qaldı,
Ona dəymərəm,
O yadigardı.

Yeri, yeri mən də gəlim dalınca,
Dəsmal elə apar məni yanınca.

UCA DAĞLAR BAŞINDA

Uca dağlar başında bir sürü quzu,
Bir sürü quzu, bala, bir sürü quzu.
Xumar-xumar süzməkdədir yarımın gözü,
Yarımın gözü, bala, yarımın gözü.

Yar gülə-gülə,
Yar bilə-bilə,
Mən aşiq oldum, bala,
Bir şirin dilə.
Mən aşiq oldum, bala,
Bir şirin dilə.

Uca dağlar başında bir sürü ceyran,
Bir sürü ceyran, bala, bir sürü ceyran.
Yar, ala gözlərinə olmuşam heyran,
Olmuşam heyran, bala, olmuşam heyran.

Uca dağlar başında səslərəm səni,
Səslərəm səni, bala, səslərəm səni.
Yar, İki gözüm üstə bəslərəm səni,

Bəslərəm səni, bala, bəslərəm səni.

APARDI SELLƏR SARANI

Arpa çayı aşdı-daşdı,
Sel Saranı aldı qaçdı,
Ala gözlü, qələm qaşdı.

Apardı sellər Saranı,
Bir ala gözlü balanı.

Gedin deyin Xançobana:
Gəlməsin bu il Muğana,
Muğan batıb nahaq qana

Arpa çayı dərin olmaz,
Axar suyu sərin olmaz.
Sara kimi gəlin olmaz.

AY BƏRİ BAX

Pəncərədən daş gəlir,
Ay bəri bax, bəri bax.
Xumar gözdən yaş gəlir,
Ay bəri bax, bəri bax.
Səni mənə versələr,
Ay bəri bax, bəri bax.
Hər görənə xoş gələr,
Ay bəri bax, bəri bax.
Pəncərənin milləri,
Ay bəri bax, bəri bax.
Açılıb qızıl gülləri,
Ay bəri bax, bəri bax.

Oğlanı yoldan eylər,
Ay bəri bax, bəri bax.
Qızın şirin dilləri,
Ay bəri bax, bəri bax.

Pəncərəni bağlama,
Ay bəri bax, bəri bax.
Mən gedirəm ağlama,
Ay bəri bax, bəri bax.
Gedib yenə gələrəm.
Ay bəri bax, bəri bax.
Özgəyə bel bağlama,
Ay bəri bax, bəri bax,
Ay bəri bax, bəri bax.

XUMAR OLDUM

Mən gəlmişəm sənə qonaq,
Ceyran, mənə bax, bax!
Maral, mənə bax, bax!
Bişir mənə bir qayqanaq!
Ay qız, mənə bax, bax!
Gözəl, mənə bax, bax!

Xumar oldum, xumar oldum,
Xumar oldum, xumar.
Kətan köynək, nazik bədən
Gördüm bihal oldum, bihal oldum,
Bihal oldum, bihal.

Getdim gördüm bulaqdadır,

Ceyran, mənə bax, bax!
Maral, mənə bax, bax!
Əl-üzünü yumaqdadır.
Ay qız, mənə bax, bax!
Gözəl, mənə bax, bax!

Getdim gördüm bağda yatıb,
Ceyran, mənə bax, bax!
Maral, mənə bax, bax!
Ay qız, mənə bax, bax!
Qara tellər gülə batıb,
Gözəl, mənə bax, bax!

DAĞLARA ÇƏN DÜŞƏNDƏ

Dağlara çən düşəndə,
Sünbülə dən düşəndə,
Ruhum bədəndə oynar, bala,
Yadıma sən düşəndə.

Dağları gəzdim gəldim,
Daşların üzdüm gəldim.
Yarımı bivəfa görüb,
Əlimi üzdüm gəldim.

Dağların qarı mənəm,
Gün vursa, ərimərəm.
Qəbrim quzeydə qazın,
Cavanam çürümərəm.

HƏSİRİ BASMA

Dolayı gəl, dolayı,

Həsiri basma, dolan gəl,
Süpürmüşəm sarayı,
Həsiri basma, dolan gəl.
Qurtarmağa az qalıb,
Gözlərəm təzə ayı, hey,
Həsiri basma, dolan gəl,
Dolan gəl, ay, dolan gəl.

Gəl saçını hörüm mən,
Həsiri basma, dolan gəl.
Bir-bir bəndin vurum mən,
Həsiri basma, dolan gəl.

SÜSƏN SÜNBÜL

Süsən sünbül, ay gülüm, bitirmişəm,
Mən yarımı, ay gülüm itirmişəm.
Ay gülüm itirmişəm,
Ömrü başa, yetirmişəm.
Aman Gülgəz, a balam, yarım hanı?
A gülüm, yarım hanı?

Ağ üzdə xalın, a gülüm,
O məh camalın, ay gülüm,
Yandırdı məni, ay gülüm,
Nədir xəyalın,
Ay gülüm, nədir xəyalın?

Yar əlindən badə içdim,
Mətləbimə, a balam, mən yetişdim.
Ay gülüm, mən yetişdim.
Gəcavəsin mən özüm bəzəmişdim.

Aman Gülgəz, a balam, yarım hanı?
A gülüm, yarım hanı?

NİYƏ BALA

Qonşumuzda bir qız vardır,
Gözəllikdə İlk bahardır.
Anasından gizli mənə
Söz verib aldatdı məni,
Məni, məni, məni, məni bala.

Yar yaman aldatdı məni,
məni, məni bala,
Aldadıb oynatdı məni,
məni, niyə bala?

Yaylıgımı aldım onnan,
Ayrılığı saldım onnan.
Dedim gələr, qaytararam,
Gəlmədi, aldatdı məni,
Məni, məni, məni, məni bala.

Sevgilimi görən olsa,
Deyin gəlsin vaxtı varsa,
Gözə gəldi yarım, yoxsa?
Gəlmədi, aldatdı məni,
Məni, məni, məni, məni bala.

QARAGİLƏ

Gəlmişəm otağına oyadam səni,
Qaragilə, oyadam səni,
Nə gözəl xəlx eləyib yaradan səni,
Qaragilə, yaradan səni,
Götürüb, mən qaçaram aradan səni.

Qaragilə, aradan səni.

Qızıl gül əsdi,
Səbrimi nəsdı,
Sil gözün yaşın,
Qaragilə,
Ağlama, bəsdı.

Şəhərin küçələri dolanbadolan,
Qaragilə, dolanbadolan,
Sən ki məni sevmədin, get ayrı dolan,
Qaragilə, get ayrı dolan,
Nə mənə qız qəhətdir, nə sənə oğlan,
Qaragilə, nə sənə oğlan.

Ağac olaydım,
Yolda duraydım,
Sən gələn yola,
Qaragilə,
Kölgə salaydım..

ELƏ BƏNDƏM

Arazam, Kürə bəndəm,
Bülbüləm, gülə bəndəm
Dindirməyin qəmliyəm,
Bir şirin dilə bəndəm.

Elə bəndəm, elə bəndəm,
Bir şirin ailə bəndəm.

Pəncərədə şüşə nəm,

Yarpaq üstə düşən nəm.

Pəncərədə şüşə nəm,
Yarpaq üstə düşən nəm.
Nə o, gözdən salandı,
Nə mən gözdən düşənəm.

Əzizim yandı Kərəm,
Od tutub, yandı kərəm.
Hazıram şirin canı
Yolunda qurban verəm.

QƏHRƏMANLIQ NƏĞMƏLƏRİ

Dədə Qorqud soylamış:
Allah-Allah deməyincə işlər düzəlməz.
Qadir Allah verməyincə kişi varlanmaz.
Əzəldən yazılmasa, gül başına qəza gəlməz.
Əcəl vaxtı çatmayınca kimsə ölməz.
Ölən adam dirilməz, çıxan qan geri gəlməz.
Bir igidin Qara dağ yumrusunca malı olsa,
Yığar-toplayar qismətindən artığını yeyə bilməz.
Qovuşaraq sular daşsa, dəniz dolmaz.
Təkəbbürlük eyləyəni tanrı sevməz.
Könlünü uca tutan adamda ğıl olmaz
Yad oğlunu saxlamaqla oğul olmaz,-
Böyüyəndə atar gedər, gördüm deməz...
Kül təpəcik olmaz (Kürəkən oğul olmaz)
Qara eşşək başına yüyən vursan, qatır olmaz.
Qaravaşa don geydirsən də, qadın olmaz
Lopa-lopa qarlar yağsa, yaza qalmaz
Köhnə pambıq bez olmaz.

Qarı düşmən dost olmaz.
Qaracığa qıymayınca yol alınmaz.
Böyük, iti, poladqılıncı çatmayınca döyüş bitməz.
Kişi malına qıymayınca adı çıxmaz.
Qız anadan görməincə öyüd almaz.
Oğul atadan görməyincə süfrə çəkməz.
Oğul atanın yetirməsi, iki gözünün biridir.
Ağıllı oğul olsa, ocağının közüdür.
Oğul daha neyləsin, ata ölüb mal qalmasa.
Ata malından nə fayda, başda ağıl olmasa
Ağılsız adamın şərindən Allah saxlasın, xanım sizi!
Dədə Qorqud soylamış:
Bərk qaçarkən Qazlıq ata namərd igid minə bilməz,
minincə, minməsə yaxşıdır!
Çalib-kəsən iti qılıncı müxənnətlər çalınca,
sınsa yaxşıdır!

Vura bilən igidə oxla qılıncdan bir çomaq yaxşıdır.
Qonağı gəlməyən böyük evlər yıxılsa yaxşıdır!
At yeməyən acı otlar bitincə, bitməsə yaxşıdır!
Adam içməyən acı sular sızınca, sızmasa yaxşıdır!
Ata adını ucaltmayan fərsiz oğul
ata belindən enincə, enməsə yaxşıdır.
Ana bətninə düşüncə, doğulmasa yaxşıdır!
Ata adını yaşatmaqçın ağıllı oğul yaxşıdır.
Yalan söz bu dünyada olunca, olmasa yaxşıdır.
Doğrucul adamlar yüz yaşasa yaxşıdır.
Üç yüz on yaşına çatasan; Allah sizə yamanlıq göstərməsin,
dövlətiniz əbədi olsun, xanım, hey!
Dədə Qorqud soylamış, görək, xanım,
nə soylamışdır:

Getdiyi yerin otlaqlarını keyik tanıyar.
Uzaq yerlərin çəmənlərini qulan tanıyar.
Ayrı-ayrı yollar izini dəvə tanıyar.
Yeddi dərə qoxularını tülkü tanıyar.

Gecə ikən karvan köçdüyünü torağay bilər.
Oğlun kimdən olduğunu ana bilər.
Ərin ağzının kəsərini at bilər.
Ağır yükün zəhmətini qatır bilər.
Hansı yerdə sıyrılan varsa, çəkəii bilər.
Ağır yükün zəhmətini qatır bilər.
Qafil başın ağrısını beyni bilər.
Ər comərdini, ər namərdini ozan bilər.
Qolça qopuz götürüb eldən-elə, bəydən-bəyə

ozan gəzər;

Ər comərdini, ər namərdini ozan bilər.
Elinizdə-evinizdə çalib-deyən ozan olsun!
Azıb gələn qəzanı tanrı sovuşdursun, xanım, hey!

Dədə Qorqud yenə soylamış, görək, xanım,
nə soylamışdır:

Ağız açıb tərifləsəm, üstümüzdə tanrıya əhsən!
Tanrı dostu, din başçısı Məhəmmədə əhsən!
Məhəmmədin sağ yanında namaz qılan
sadiq Əbubənərə əhsən!

Quranın son fəslində «Əmmə» surəsi gözəldir!
Höccələnib düz oxunsa, Yasin gözəldir!
Qılınc çaldı, din açdı mərdlər şahı Əli, - əhsən!
Əlinin oğulları - peyğəmbərin nəvələri -
Kərbəla çölündə Yezid əlində öldürülən
İkİ qardaşa - Həsənlə Hüseyinə əhsən!
Yazılıb-düzülüb göydən enən tanrı elmi
Qurana əhsən!
O, Quranı yazdı-düzdü, alimlər öyrəninçə

ölçdü-biçdi, -

Alimlər başçısı Üf f an oğlu Osmana əhsən!
Alçaq yerdə tikilibdir, tanrı evi Məkkə gözəldir.
O Məkkəyə sağ-salamat gedib-gəlsə, sidqi
Sidqi bütöv Hacıya əhsən!

Sayılan günlərdən cümə gözəldir,
Cümə günü oxunanda xütbə gözəldir.
Qulaq asıb-dinləyəndə ümmətə əhsən!
Mınarədə azan verən azançıya əhsən!
Dizini yerə basıb oturanda qadın gözəldir.
Sinəsindən ağarırsa, ata gözəldir.
Ağ südünü doyunca əmizdirsə, ana gözəldir.
Yanaşub yola girəndə qara buğur gözəldir.
Sevgili qardaş gözəldir.
Uca ev yanında qurulsa gəlin çadırı, gözəldir.
Uzunca ipi də gözəldir. Oğul gözəldir.
Heç kimə bənzəməyən, bütün aləmləri yaradan
Allaha əhsən!..
O təriflədiyim uca tanrı dost olub, sənə kömək etsin,
xanım, hey!

"KOROGLU'dan

MƏNİMDİ

Məndən salam olsun əcəm oğluna,
Meydana girəndə, meydan mənimdi!
Qıratım köhləndi, özüm qəhrəman,
Çalaram qılıncı, düşman mənimdi!

Meydana girəndə meydan tanıyan,
Haqqın vergisinə mən də qanıyam;
Bir igidəm, igidlərin xanıyam,
Bu ətrafda bütün hər yan mənimdi!

Adımı soruşsan, bil, Rövsən olu,

Atadan, babadan cinsim Koroğlu;
Mənəm bu yerlərdə bir dəli-dolu;
Gündoğandan ta günbatan mənimdi!

DÖYÜŞ OLMASIN

Gəl sənə söyləyim, ay Dəli Həsən,
And içmişəm bu gün döyüş olmasın.
Yoxsa aslan kimi cuşa gələrəm,
And içmişəm bu gün döyüş olmasın.

Mərd igidlər müxənnətdən seçilsin,
Qarı düşmən dərələrə tökülsün.
Bizim aramızda münsif tapılsın,
And içmişəm bu gün döyüş olmasın.

Çəkərəm qılıncı, kəsərəm yolu,
Mənəm igidlərdə bir dəli-dolu.
Hələ coşmayıbdır bu qoç Koroğlu,
And içmişəm bu gün döyüş olmasın.

GƏLSİN

Qıratı gətirdim cövlana, indi
Varsa igidlərin meydana gəlsin!..
Görsün mən dəlinin indi gücünü,
Boyansın əndamı al qana, gəlsin!..

Qorxum yox paşadan, sultandan, xandan,
Gəlsin mənəm deyən, keçirdim sandan,
Ərlər daldalamb qorxmasın qandan,
At sürsün, qovğaya mərdanə gəlsin!..

Koroğlu əyilməz yağıya, yada,
Mərdin əskik olmaz başından qada.
Nərələr çəkərəm mən bu dünyada,
Göstərrəm məşhəri düşmana, gəlsin!..

YAĞILAR BAĞRINI ƏZƏR KOROĞLU

Qıratın üstündə, ərlər yanında,
Dağları, daşları gəzər Koroğlu.
Hərdən acıqlanıb, nəyə çəkəndə
Yağılar bağrını əzər Koroğlu.

Meydana girəndə hünər eləyər,
Leş qalar bir yanda, kəllə söyləyər,
Yüz sar gəlsə, bir tərlana neyləyər?
Laçın tək havada süzər Koroğlu.

Mərd meydandan qaçmayıbdır yaşında,
Dəlilərin cəm görmüşəm başında,
Düşməni sındırır tər savaşında,
Günün deyər şlrə bənzər Koroğlu.

MEYDANA GİRƏNDƏ

Nərə çəkib mən meydana girəndə,
Varmı meydanıma gələ pəhlivan?..
Tutub kəmərindən çalanda yerə
Mənim zərbi-dəstim bilə pəhlivan?..

Mənəm şiri-nər tək meydanda gəzən,
Xışım ilə düşmanın bağrını əzən,
Tülək tərlan kimi havada süzən,
Sonra yaxan keçər ələ, pəhlivan!..

Dəmirçioğlu, mən yarağa dolaram,
Ac qurd kimi düşman üstə ularam,
Qılınc çəksəm leş-leş üstə qalaram,
Döndərrəm al qanı selə pəhlivan!..

MEYDANDAN MƏNİ

Yağı düşmanın hərbəsi
Qaçırtmaz meydandan məni.
Qorxaq müxənnət zərbəsi
Qaçırtmaz meydandan məni.

Girəm meydana ər kimi,
Durrəm qabaqda nər kimi,
Düşman boylanar xərkimi,
Qaçırtmaz meydandan məni.

Hərdən bərədə yataram,
Ortada şeşpər ataram,
Paşanı diri tutaram,
Qaçırtmaz meydandan məni.

Aləmə bəlli hünərim,
Çənlibəldə dəlilərim,
Mərd igidə peşkəs sərim,
Qaçırtmaz meydandan məni.

Koroğluyam, budu düzü,
Comərdin sərt olar üzü,
Müxənnətin tənə sözü
Qaçırtmaz meydandan məni.

SULTANIM

Qoç quzudan quzu törər qoç olar,
Qoç igiddən qoçaq olar, sultanım!
Mərd igidlər dava günü şad olar,

Müxənnətlər nəçəq olar, sultanım!

Canım qurban mərd igidin özünə,
Mərdi ölsə əlin vurmaz dizinə,
Füsrət düşsə düşmanının gözünə,
Burma-burma bıçaq olar, sultanım!

Mərd igidlər bir-birinə daldadı,
Çuğullar ölməyib, sağı-soldadı,
Mərd meydandan qaçmaz, qaçsa aldıadı,
Qovğa günü haçəq olar, sultanım!

DAĞLAR QOYNUNDA, QOYNUNDA

Məni binadan bəslədi,
Dağlar qoynunda, qoynunda.
Tülək tərənlar səslədi
Dağlar qoynunda, qoynunda.

Dolanda igid yaşıma,
Yağı çıxdı savaşıma,
Dəlilər gəldi başıma
Dağlar qoynunda, qoynunda.

Səfər elədim hər yana,
Şəhləri gətirdim cana,
Qıratım gəldi cövlana
Dağlar qoynunda, qoynunda.

Kəsdim yollar, vurdum Karvan,
Çəkib soydum çox bəzirgan,
Düşmanlara uddurdum qan
Dağlar qoynunda, qoynunda.

Əsir çəkdim Çənlibelə,

Qoç Koroğlu düşdü dilə,
Xan Eyvaz mənimlə belə
Dağlar qoynunda, qoynunda.

BİR YANA

Uca-uca dağ başında
Yaz bir yana, qış bir yana.
Titrəşir ağzım içində
Dil bir yana, diş bir yana.

Nə edək, dəlilər, nə edək!
Düşmanın bağırını didək!
Xan Eyvaza köməK edək!
Dörd bir yana, beş bir yana.

Hər nə oldu, mənə oldu,
Qaynadı peymanım doldu,
Gördün ki, düşmən güc gəldi,
Qov bir yana, qaş bir yana.

Koroğlunun yox əlacı,
Misirdən gəlir xəracı.
Çəkəndə Misri qılıncı,
Leş bir yana, baş bir yana!

BU GÜN DAVA GÜNÜDÜ

Dəlilərım, bu gün dava günüdür,
Müxənnət ölkəsi talanmaq gərən!
Qoç igidlər yarasından bəllənər,
Şərbət tək qanına yalanmaq gərən!

Mərd igidlər nəyə çəksin davada,
Şahin kimi şikar tutsun yuvada,
Misri qılinc cövlan vursun havada,
Bağıracaq cəmdəyə dolanmaq gərək!

Koroğlu içəndə düşmən qanını,
Mərd meydanda nərəsindən tanını,
Qırın vəzirini, tutun xanını
Leş-leşin üstünə qalanmaq gərək!

HOYDU, DƏLİLƏRİM, HOYDU

Hoydu, dəlilərim, hoydu
Yeriyin meydan üstünə!
Havadaki şahin kimi,
Tökülün al qan üstünə!

Qoyun bədöylər kişnəsin,
Misri qılınclar işləsin,
Kimi tənab qılınclasın,
Kiminiz düşman üstünə!

Koroğlu çəkər haşanı,
Bəylər elər tamaşanı,
Mən özüm Aslan paşanı,
Hərəniz bir xan üstünə.

GƏRƏKDİ

Paşa, sənə nişan verim Qıratı,
Əbrişim ipəkdən yalı gərəkdi.
Bir mina boyunlu, uca sağrılı,
Bir yarım hoqqadan nalı gərəkdi.

Armıdı dırnaqlı, hündür boyunlu,
Meydana girəndə yüz min oyunlu,
Dəyirman mədəli, ac qurd yeyimli,
Ortası qulana dolu gərəkdi.

Qaranlıq gecədə yol çaşırmayan,
Düşman qabağında ər düşürməyən,
Üstündə əl-ayaq yığıılmayan
Koroğlunun atı dəli gərəkdi.

MƏRD OLU

Bizim elin dəliləri
Girər meydana mərd olu,
Öluncə meydandan qaçmaz,
Girəndə meydangərd olu.

Sərp qayalarda yurd olmaz,
Müxənnətə söz dərd olmaz.
Çaqqal əniyi qurd olmaz,
Yenə qurd oğlu qurd olu.

Dəlilərim fovcu-fovcu,
At minib düşman qovucu,
Belində Misri qılınıcı,
Koroğlu kimi mərd olu.

MİNDİM QIRATM BELİNƏ

Mindim Qıratın belinə,
Kaş ki, düşman yüz olaydı.
Çəkəndə Misri qılınıcı
Dərə-təpə düz olaydı.

Atı miımişəm gəzməyə,
Düşman bağını əzməyə,
Tona çayını üzməyə
Qırat bir qəvvas olaydı.

Verin yeddi illik xaracı,
Paşalar gətirsin bacı,
Koroğlu çəkib qılıncı,
Düşman üz bəüz olaydı.

SİZ O YANDAN, MƏN BU YANDAN

Misri qılınc alın ələ,
Siz o yandan, mən bu yandan!..
Al qanı döndərək selə
Siz o yandan, mən bu yandan!..

Düşmanın qəddini bükək,
Başlar nəşib, yerə tökək,
Xan qoruğunda turp əkək,
Siz o yandan, mən bu yandan!..

Haydı düşmanın tuşuna,
Qan udduraq bu qoşuna,
Gələk Koroğlu xoşuna
Siz o yandan, mən bu yandan!..

GÜNDÜ BU

Mərd igidlər, dava günü gəlibdi,
At sürüb meydana çıxan gündü bu.

Müxənnətlər tər savaşa varıbdı,
Vuruban atından yıxan gündü bu.

Comərd igid heç qaçarmı meydandan?
Qılınc çəkib hayıf əlaq düşmandan!
Qorxaq kəslər boyun əyib pünhandan
Sinilib xəlvətdən baxan gündü bu.

Qoç Koroğlu, qılınc götür dəstinə!
Müxənnət paşalar dolub qəsdinə,
Qarı düşman hücum edib üstünə,
Nizəni gözüne soxan gündü bu.

HOYDU

Dolun at belinə, qoç dəlilərim,
Xotkarı taxtından endirən, hoydu!
Talayaq mülkünü, əlaq canımı,
Evini başına endirək, hoydu!

Şığıyıb üstünə qəddini bükək!
Gərək Çənlibelə min əsir çəkək!
Paşanın başında gəlin turp əkək!
Şahın çirəğini söndürək, hoydu!

Bir hayqırsam polad qollar boşalar,
Düşmanlar əlimdən çəkər haşalar,
Öldürək xotkarlar, qıraq paşalar,
Meydanı məşhərə döndərək, hoydu!

Qeysəri öldürək, sərdarı tutaq,
Böyüyün, kiçiyin qol-qola çataq,
Ərəb at döşünə cümləsin qataq,

Çənlibelə əsir göndərək, hoydu!

Gələr Koroğlunun damaqlı çağı,
Dəlilər məclisdə, Xan Eyvaz sağı,
Aladı gözləri, qaşları yağı,
Bulğarlı xanımı dindirək, hoydu!

MEYDAN BAŞINA

Qıratım kişnəyib girər,
Atılar meydan başına.
Qılınc çəkib dəlilərim,
Od ələr düşman başına.

Yaxşı ər, yaxşı at minər,
Ortada göstərər hünər,
Atılanda nizə, şeşpər
Qaldırar qalxan başına.

Gər girişsəm çalhaçala,
Quş gərəkdi qanad sala,
Çəkib uçurdaram qala,
Bəy, paşa, sultan başına.

Dava düşəndə Eyvaz xan,
Yüz yağıya verməz aman,
Dolanıb olasan qurban
Bir belə oğlan başına.

İgiddə olar namus, ar
Dar gündə görər gücü kar.
Koroğlu, dəlilər, Nigar
Yığılar dövran başına.

DAĞLAR QOYNUNDA

Məni binadan bəslədi,
Dağlar qoynunda, qoynunda,
Ulək tərhanlar səslədi,

Dağlar qoynunda, qoynunda,

Dolanda iyid yaşıma,
Yağı çıxdı savaşıma,
Dəlilər gəldi başıma,
Dağlar qoynunda, qoynunda.

Səfər elədim hər yana,
Şahları gətirdim cana,
Qıratım gəldi cövlana,
Dağlar qoynunda, qoynunda.

Kəsdim yollar, vurdum karvan,
Çəkib soydum çox bəzircan,
Düşmənlərə uddurdum qan,
Dağlar qoynunda, qoynunda.

Əsir çəkdim Çənlibelə,
Qoç Korğdu, düşdü dilə,
Xan Eyvaz mənimlə belə,
Dağlar qoynunda, qoynunda.

QƏNİM ÜÇTƏ

Hay-hay deyib qənim üstə varanda,
Kəllə gərək bu meydanda qalansın,
Mərd iyidlər qovğa günü düşəndə,
Şərab deyib öz qanına yalansın.

Qaldırram meydanın göyə tozunu,
Çıxardaram yamanların gözünü,
Gərək görəm Dünya xanım üzünü,
Ömür təzələnsin, can cəlvələnsin.

Koroğluyam, gədikləri pusaram,
Qancığadan qanlı başlar asaram,
Bolu bəy, sənə bir qılıç basaram,

Bağırsağın cəmdəyinə dolansın.

MƏRD DAYANAR

Mərd dayanar, namərd qaçar,
Meydan gumbur-gumburlanı,
Dəlilərim meydan açar,
Düşmənin gumbur-gumburlanı.

Qoç iyid bığın buranda,
Çəkib jaj-oxyn quranda;
Şəspər qalxana vuranda,
Qalxan gumbur-gumburlanı.

Top açılar qalasından,
Haqq saxlasın badasından,
Koroğlunun narasından,
Hər yan gumbur-gumburlanı.

OLSUN

Dəlilərim bu gün dava günüdür,
Atlanın, yaradan bizə yar olsun,
Mərd iyidlər yarəsinqdən bəllidi,
Namərdləri qoy tər bassın, xar olsun.

Rüstəmi-Zal kimi nərələr çəkən,
Meydanda muxənnət bağrını sökən,
Misri qılinc vurub qızıl qan tökən,
Əsiyrgəmə, vur əllərin var olsun.

Mənəm deyən kəslər çıxsın meydana,
Dolansın meydanda mərdi-mərdana,

Utansın namərdi bəsləyən ana,
Daim onun işi ahu-zar olsun.

Nuş edin bədəni, alın sağıdan,
Çəkinməyin haramıdan, yağıdan.
Səflər pozan, orduları dağıdan,
Əyriqılinc qılafında mar olsun.

Koroğlu mərdliyi qala dünyada,
İyid gərək başda sevda qaynada,
Dava günü sər meydanda oynada,
Meydandan qaçana namus ar olsun.

QOÇ KOROĞLU

İyidlər oylağı o Çənlibeldə
Daşdan qala quran qoç Koroğludu,
Kinli paşalara meydan oxuyan
Çox köhlənlər yoran qoç Koroğludu.

Düşmənin üstünü quş tək aldırın
Aslanlar dişindən ovu saldırın,
Xaqanlar başına şəspər çaldırın,
Qulac qollar buran qoç Koroğludu.

Dağları, daşları duman bürüsə,
Qılınclar pas atıb qında çürüsə,
Misir, İstanbul, Şam tamam yerisə,
Tək qabaqda duran qoç Koroğludu.

Qayada tor qurub tərənlar tutan,
Yüz yağını birdən qol-qola çatan,
Ərəb at döşünə sərdarlar qatan,
Ər bağırılar yaran qoç Koroğludu.

Cunun, əyləşiblər ərlər qarşında,
Alaylar boşlanır tər savaşında,
Yeddi min yeddi yüz dəli başında,
Şahlar üstə varan qoç Koroğludu.

OLA

Məclis qurduram həmişə
İşrətim damağım ola,
Əmliklər çəkdirəm şişə,
Bir ağır yığnağım ola!

Çənlibelə köçüm, qonum,
Ətlasdan biçilər donum,
Ortadan qalxmaya xonum,
Gündə yüz qonağım ola!

Vuram xotkar, tutam paşa,
Xanlar məndən çəkə haşa,
Bu dövrənim çəkə başa,
Sönməyən çırağım ola!

Sıçrayım minəm Qırata,
Dəmirçioğlu şeşpər ata,
Eyvaz dar günümdə çata,
Dəlilər dayağım ola!

Şir qanı ol qanımda,
Qorxu olmaya canımda,
Dəlilər olsa yanımda,
Qırram yüz min yağım ola!

Eyvaz imdadıma çata,
Dəmirçioğlu şeşpər ata,
Sıçrayım minəm Qırata,

Bəlli Əhməd ayağım ola!

Düşmən qanı içəm doyam,
Müxənnət gözünü oyam,
Çəkəm bəzirganlar soyam,
Tacirlər dustağım ola!

Koroğluyam savaşımnda,
İgid dəlilər başımnda,
Nigar əylənə qarşımnda,
Keçən cavan çağım ola!

QIRAT, GƏL.

Çənlibeldən səni deyib gəlmişəm,
Alma gözlüm, qız birçəklim Qırat gəl,
Dəmir libas, polad geyib gəlmişəm,
Alma gözlüm, qız birçəklim Qırat gəl.

Əzəldən biləydim sənini halını,
Kəsdirəydim əşrəfidən nalını,
Toxudaydım yüz gözələ çulunu,
Alma gözlüm, qız birçəklim Qırat gəl,

Axurda qalarmı arpa səhərə,
Üzəngilər nə yaraşır yəhərə,
Dəlilər salmışdı məni qəhərə
Alma gözlüm, qız birçəklim Qırat gəl,

Mənim atım atım-atım atılar,
Qulaqları qarğı kimi çatılar,
Ucuzluqda min tümənə satılar
Alma gözlüm, qız birçəklim Qırat gəl,

MƏNƏM

İstərəm ki, tanıyasan mən mərdi,
Çəkib şəhərləri taladan mənəm,
Dava günü iyid bəhsi düşəndə,
Cidani çidaya çaladan mənəm.

Səynrdnb Qıratı, kırıram meydana,
Qızıb çəng elərim mərdi-mərdana,
Hoy-hoy ilə qılınç çəkib düşməna,
Leşi leş üstündə qaladan mənəm.

Koroğluyam, mən qovğadan doymaram,
Qisasımı bəj, paşada qoymaram,
Qovğa günü yüz namərdi saymaram,
Mərdə öz qanını yaladan mənəm.

QƏZƏBLƏNMƏ

Qəzəblənmə belə, paşa,
Misri qılınça qataram,
Atılam şəspər kimi,
Bağrın başına bataram.

Namərd nədi özün öyə,
Meydanda mərd iyid söyə,
Qaçıb çıxar olsan göyə,
Kəmənd tullayıb tutaram.

Nə baxırsai küsür kimi,
Yarpaq necə əsir kimi,
İndi sənin əsir kimi,
Qolların dalda çataram

Hayqırıb açsam meydanı
Su tək axıdaram qanı,
Dəstələyib bəyi, xanı,
Qırat döşünə rataram.

Qoç Koroğlu öz karında,
Nikarın intizarında,
Çəkib Hələb bazarında,
Səni qul deyə sataram.

OLAYDI

Mindim Qıratın belinə,
Kaş ki düşmən yüz olaydı
Dəlilər sağu solumda.
Mənlə üzbəuz olaydı.

Mindim atı gəzdirməyə,
Düşmən bağrın əzdirməyə,
Dona çayın üzdurməyə,
Qırat bir qəvvas olaydı.

Koroğlu istər xəraçı,
Paşalar versinlər bacı,
Çəkəydim Misri qılınçı;
Dərə, tərə düz olaydı.

BƏNZƏRSƏN

Üç yaşından beş yaşına varanda,
Yeniçə açılan gulə bənzərsən,
Beş yaşından on yaşına varanda,

Arıdan açılmış bala bənzərsən.

On dördündə sevda yenər başına,
On beşində yavan kirər duşuna,
Çünki yetdin iyirmi dörd yaşına,
Boz, bulannıq axan selə bənzərsən.

Otuzunda kəklik kimi səkərsən,
İyidlik eləyib qanlar tökərsən,
Qırxında əli haramdan çəkərsən,
Sonası ovlanmış gölə bənzərsən.

Əllisində əlif qəddin çəkili,
Altmışında ön dişlərin tökülü,
Yetmişində qəddin, belin bükülü,
Karvanı kəsilmiş yola bənzərsən..

Səksənində sinir yenər dizinə,
Doxsanında qubar qonar gözünə,
Koroğlu der, çünki yetdin yüzünə,
Uca dağ başında kola bənzərsən

VARMI

Binadan gözəl olmayan
Telin qədrini nə bilər,
Çöldə gəzən boz sərçələr
Gülün qədrini nə bilər.

Kal qoşub kotan əkməyən,
Nanın süfrəyə tökməyən,
Arının qəhrini çəkməyən

Balın qədrini nə bilər?

Utan, qoç Koroğlu, ytan,
Dağların damənin tutan
Sənin kimi başa çatan,
Elin qədrini nə bilər?

QOYMARAM

Yığılsa, məxluqat, qurulsa məhşər,
İsrafil surunu çala qoymaram,
Çəkərəm qılıncı, gırrəm meydana,
Uçurdaram, burda qala qoymaram.

Mən aşiq təhlədənəm,
Tək evli məhlədənəm,
Aracbap tərlanıyam
Sonalar təhlədənəm.

Xəbər olsun Bayazidin elinə,
Düşməmisiz mən dəlinin əlinə,
Hoy deyib minərəm Qırat belinə,
Bu qisası Rüstəm-Zala qoymaram.

Mən aşiq ləngəridi,
Gəmidi, ləngəridi,
Çox bilib, az danışmaq,
İyidin ləngəridi.

Bir iyid ki, atasından var ola,
Tülak tərlan qurbət eldə sar ola,
Bayaziddə neçə gözəl var ola,
Aya aparmasam, ilə qoymaram.

Mən aşiq Ordubada,
Salmasdan Ordubada,
Sərkərdə qoçaq olsa,
Heç verməz ordu bada.

Badələr içmişəm hələ sərxoşam,
Qorx o günümdən ki, qaynayam, coşam.

Tüləklər saldıran bir tərlan quşam,
Sarlar şikarımı ala qoymaram,

Mən aşiq ovun ovlar,
Gözlərin ovun ovlar,
Alvızdan qalxan tərlan,
Murğuzdan ovun ovlar.

Qırram qayaları, yıxaram dağı,
Xanlar zəhər içər, sultanlar ağı,
Çənlibeldi qoç Koroğlu oylağı,
Şah da gəlsə Çənlibelə qoymaram.

Mən aşığam şonqara,
Şikar gərək şonqara,
Cik-cik deyən sərçələr,
Neylər şahin şonqara.

NIYƏ DÖNDÜ

Ala gözlü Nigar xanım,
Üzün məndən niyə döndü?
Sənə qurban şirin çanım,
Üzün məndən niyə döndü?

Qoyun otlar quzu ilə,
Ayağının tozu ilə,
Müxənnətin sözü ilə;
Üzün məndən niyə döndü?

İyidin yatmasın baxtı
Yana evrilməsin taxtı,
Koroğlunun məlul vaxtı,

Üzün məndən niyə döndü?

«QAÇAQ NƏBİ»dən

Qazamat istidi

Qazamat istidi yata bilmirəm,
Düşmənim güclüdü bata bilmirəm.
Ayaqda qandalaq qaça bilmirəm.
Mənim bu günümdə gələsən, Nəbi,
Qazamat dalını dələsən, Nəbi.

Qazamat istidi ağrıyır başım,
Axır gecə-gündüz qanlı göz yaşım,
Olubdu daş-divar mənim sirdaşım.
Mənim bu günümdə gələsən, Nəbi,
Qazamat dalını dələsən, Nəbi.

Mən gələndə şamamalar gülüdü,
Dörd yanımı atlı qazax bürüdü,
Mənim canım qazamatda çürüdü.
Mənim bu günümdə gələsən, Nəbi,
Qazamat dalını dələsən, Nəbi.

TÜFƏNGİ HAVADA OYNADAN NƏBİ

Nəbinin bıqları oyma-oymadı,
O Həcərdən, Həcər ondan doymadı,
Qırdı bəyi, xanı, birin qoymadı.
Deyirlər, iyiddi o nadan Nəbi,
Tüfəngi havada oynadan Nəbi!

Qaçaq Nəbi ilə Mehdi qardaşdı,
Onların məkanı qayadı, daşdı,
İgidlər içində hamıdan başdı,
Deyirlər, iyiddi o nadan Nəbi,

Tüfəngi havada oynadan Nəbi!

Nəbi mərd iyiddi, qoçaq oğlandı,
Dosta, yoldaşlara çox mehribandı,
Mənim də bu canım ona qurbandı.
Deyirlər, iyiddi o nadan Nəbi,
Tüfəngi havada oynadan Nəbi!

Bac alar

Gümüş stəkanlı, qızıl tavalı,
Uşaqlara deyın, döysün qavalı,
Atlananda qoburnatdan havalı,
Yağıldı soltana, bəy-xana Nəbi,
Bac alar, bac verməz divana Nəbi!

Nəbinin Bozadı dəlidi, dəli,
Çiyində aynalı, belində əli,
Nəbinin köməyi o mövlam Əli.
Yağıldı soltana, bəy-xana Nəbi,
Bac alar, bac verməz divana Nəbi!

On altı yaşında o, qaçaq oldu,
Düşmənin gözünə bir pıçaq oldu,
İgidlər içində baş qoçaq oldu.
Yağıldı soltana, bəy-xana Nəbi,
Bac alar, bac verməz divana Nəbi!

QİSAS ALIBDI

Nəbinin bıqları eşmə-eşmədi,
Papağı güllədən deşmə-deşmədi,
Nəbinin atını heç at keçmədi,
Bəyləri qorxuya salıbdı Nəbi,
Qoburnatdan qisas alıbdı Nəbi!

Bozatin ayağı aladı, ala,
Başına gələnlər bələdi, bəla,
Bəy-xanlar əlində hey çəkər nala.
Bəyləri qorxuya salıbdı Nəbi,
Qoburnatdan qisas alıbdı Nəbi!

Gün çıxıbdı günortanın yerinə,
Həcər xanım qalxıb atın belinə,
Əşrəfi, mirvari düzüb telinə.
Bəyləri qorxuya salıbdı Nəbi,
Qoburnatdan qisas alıbdı Nəbi!

Nəbi çıxıb qızıl pulu toplayır,
Aparır yoxsula, aca paylayır,
Nəbini dostları qonaq saxlayır.
Bəyləri qorxuya salıbdı Nəbi,
Qoburnatdan qisas alıbdı Nəbi!

AY QOÇAQ NƏBİ

Nəbinin gözləri aladı, ala,
Qoç Nəbi olubdu düşməne bəla,
Nəbinin məskəni uca bir qala,
Qoy sana desinlər, ay Qaçaq Nəbi,

Həcəri özündən, ay qoçaq Nəbi!

Dağların başları dumandı, duman,
Nəbidən çəkirlər zalımlar aman,
Qoç Koroğlu kimi Nəbi qəhrəman,
Qoy sana desinlər, ay Qaçaq Nəbi,
Həcəri özündən, ay qoçaq Nəbi!

Nəbinin qaşları qaradı, qara,
Düşmən ürəyinə vurubdu yara,
Bəyləri, xanları gətirib zara.
Qoy sana desinlər, ay Qaçaq Nəbi,
Həcəri özündən, ay qoçaq Nəbi!

BU DAVADAN QURTARSA

Gorusun qaşında yıxılıb yatdım,
Ehtiyatı əldən kənara atdım,
Düzü, xəcalətdən qan-tərə batdım,
Bozat, qurtar məni, aman günüdü,
Yoldaşların darda yaman günüdü.

Bozat, səni sər tövlədə bağlaram,
And içirəm, səni məxmər çullaram,
Əgər məni bu davadan qurtarsan,
Qızıldan, gümüşdən səni nallaram,
Bozat, qurtar məni, aman günüdü,
Yoldaşların darda yaman günüdü.

Gümüşdən döydürərəm sənə nəlını,
Yüz gözələ hördürərəm yalını,
Sən gəl qoç Nəbinin pozma halını,
Bozat, qurtar məni, aman günüdü,
Yoldaşların darda yaman günüdü.

DİVANI DALINCA OYNADAN NƏBİ!

Nəbi bizim yerdə bir can bəslədi,
Kəkili, birçəyi dəstə-dəstədi,
Əlində aynalı, atın üstədi.
Qoy sana desinlər, ay nadan Nəbi,
Divanı dalınca oynadan Nəbi!

Qazaxlar geyibdi qırmızı tuman,
Nəbini tutalı gəldi bir duman,
Səs ucaldı, kömək et, Allah aman!
Qoy sana desinlər, ay nadan Nəbi,
Divanı dalınca oynadan Nəbi!

Araz qırağında bir güllə atdı,
Otuz İki qazağı qol-qola çatdı,
Gömgöy çəmənlikdə uzanıb yatdı.
Qoy sana desinlər, ay nadan Nəbi,
Divanı dalınca oynadan Nəbi!

Göytəpədə qəndi-şəkər əzdilər,
Qanvoyları yol üstünə düzdülər,
Nəbinin adını qaçaq yazdılar.
Qoy sana desinlər, ay nadan Nəbi,
Divanı dalınca oynadan Nəbi!

Nəbi çıxıb Gorusun qaşına,
Dostun-aşnasm yığıb başına,
Aynalı tüfəngi basıb döşünə.
Qoy sana desinlər, ay nadan Nəbi,
Divanı dalınca oynadan Nəbi!

Hər tərəfdən güclü qoşun yürüdü,
Nəbini bir dəstə qazax bürüdü.
Həcər xanım qazamatda çürüdü.
Qoy sana desinlər, ay nadan Nəbi,
Divanı dalınca oynadan Nəbi!

«SƏTTARXAN»dan FƏRRAC OĞLAN

Səttarxanın eynəyi,
Qurandandır köynəyi,
Salyandan gəlir köməyi.
Əlac oğlan, əlac oğlan,
Əbülfəzlə fərrac oğlan.

Sağ ol səni, Bəndərbalı,
At oynayar, tökər nalı,
Qılıcından damar qanı.
Əlac oğlan, əlac oğlan,
Əbülfəzlə fərrac oğlan.

Səttarxanı at üstündə görən var,
Siyah zülfün dal gərdəndə hörən var,
Onlar çoxdu, bizə kömək duran var.
Əlac oğlan, əlac oğlan,
Əbülfəzlə fərrac oğlan.

Səttarxan gətirib araba qəndi,
Tamam sirab edib şəhəri, kəndi,
Qurub düşmənlərə o, yenə fəndi.
Əlac oğlan, əlac oğlan,
Əbülfəzlə fərrac oğlan.

Səttarxanam, ayrılmaram elimdən,
Qurtarmaz davada yağı əlimdən,
Eyləyəyəm nə çıxıbsa dilimdən.
Əlac oğlan, əlac oğlan,
Əbülfəzlə fərrac oğlan.

Səttarxan minib boz atı,
Qoynuna qoyub saati,
Çıxar Təbriz camaatı,

İnşallah çahad eyləyər,
Milləti rahat eyləyər.

OLDUN

Azəri elinin qəhrəman oğlu,
Azadlıq yolunun qurbanı oldun,
And içdin vətənə, iyid Səttarxan,
Yurdunun vüqarı, imanı oldun.

Vətən xainilə elədin cəngi,
At saldın meydana, çəkdi üzəngi
Düşmənin qorxudan saraldı rəngi,
Onların qətlinin fərmanı oldun.

Sən idim sərkərdə Azərbaycana,
Azadlıq yolunda durdun mərdana,
Quduz cəlladları boyadı qana,
Öz ana yurdunun sultanı oldun.
Sən yaratmaq üçün gözəl çağları,
Günəş tutsun dedin uca dağları,
Qızıl güllər açdı Təbriz bağları,
O azad bağların bağbanı oldun.

Şöləsi sən oldun bağlı gözlərin,
Qüvvəti sən oldui möhkəm dizlərin,
Günəşi sən oldun gülər üzlərin,
Təmiz ürəklərin vicdanı oldun.

GEDİM MƏN

İgid mücahidlər, qoç pəhlivanlar,

İzn versin o diyarə gedim mən.
Deyim haq sözümü mərdi-mərdanə,
Şaha vurmaq üçün yarə gedim mən.

Gərək xainlərin adın itirəm,
Xalqımın arzusun başa yetirəm.
Gələndə sizə bir müjdə gətirəm,
Dərdinizə tapmağa çarə gedim mən.

Azadlıq yolunda axsa da qanım
Qurbandır vətənə bu cismi canım,
Qoy dönsün gülşənə Azərbaycanım,
Bağım dolsun şirin barə, gedim mən.

Əziz yoldaşlarım, qanadım, qolum,
Dar gündə köməyim, qəhrəman elim,
Haqqın ətəyindən tutubdur əlim,
Bel bağlayan girdigarə, gedim mən.

Səttarxanam budur mənim niyyətim
Haqqımı almağa vardır qüdrətim.
Sizə ürək sözüm, bir vəsiyyətim,
Aldanmayın o əğyarə, gedim mən.

DEYİB GƏLMİŞƏM

Ey Odlar ölkəsi, şirlər məskəni,
Ana vətən, səni deyib gəlmişəm,
Sən böyütdün öz qoynunda şirləri,
Ana vətən, səni deyib gəlmişəm.

Şirlərin adəti pəncə çalmaqdır,
Düşməni üz üstə yerə salmaqdır.
İgidlərin borcu haqqı almaqdır.

Ana vətən, səni deyib gəlmişəm.

Qalsın tarixlərdə Səttarxan adı,
Ürəyimin budur əvvəl muradı,
Çıxsın azadlığa Azər övladı,
Ana vətən, səni deyib gəlmişəm.

OLSUN

Hüququn anlayıb duyan bəşərin,
Gərək öz əlində ixtiyar olsun,
Gələcək nəslini salsın yadına,
Tarixdə onlara yadigar olsun.

İnsan olan vətənini satmasın,
Təmiz qanın nahaq qana qatmasın,
Namusun, qeyrətin, arın atmasın,
Özü öz yurdunda payidar olsun.

Qorxmayaq ölümdən, mərdanə duraq,
Həqiqət binasın ədlilə quraq.
Azadlıq bayrağın Təbrizdə vuraq,
Gün kimi aləmdə aşikar olsun.

Əziz mücahidlər, siz gəlin coşa,
Bu gözəl məramı yetirək başa,
Yetişsin azadlıq hər vətəndaşa,
Hər bir tamarzıya bir nübar olsun.

Səttarxan bu yolda qoyubdur canı,
Vətəndir istəyi, dini, imanı.
Gərək azad edək Azərbaycanı,
Eşitsin düşmənlər xəbərdar olsun.

AZƏRBAYCAN CAVANLARI

Azərbaycan cavanları,
Yeriyin düşmən üstünə!
Koroğlular, Cavanşirlər,
Mərd gedin meydan üstünə!
At salın, girin meydana,
Cəng edin, mərdi-mərdana,
Boyansın düşmən al qana,
Hər biriz bir xan üstünə!

Səttarxan da keçib candan,
Qorxusu yox bəydən, xandan,
Tülkülər qaçar meydandan,
Gələmməz aslan üstünə!

GƏLSİN

Azər ölkəsinin igid oğluyam,
Kim gəlir cəngimə mərdanə gəlsin,
Çəkib qılıncımı əlində tutsun,
Atmı gətirsin cövlana, gəlsin.

Qılıncımı zəhər ilə sularam,
Şah qoşunun öz qanına bularam,
Bağırsağın ayağma dolaram,
Boyaram meydana al qana, gəlsin.

Qoşun sultanları eyləsin cəngi,
At salsın meydana, çəksin üzəngi,
Səttarxan əlində payə tüfəngi,
Deyin Əşairə hər yana gəlsin.

AÇILSIN

Sovlayın qılımcı, silin tüfəngi,
Sabah gərək bağı yollar açılsın,
Koroğlu tək çəkin meydanda cəngi,
Titrəsin səhralar, çöllər açılsın.

Gərək azad olsun Azər torpağı,
Alın səngərləri, vurun bayrağı,
Boyayın al qanla təpəni, dağı,
Hər dərədən axsm sellər açılsın.

İgid nərəsindən dağlar oyansm,
Mərd oğullar səngərində dayansm,
Azadlığın şəfəqilə boyansın,
Səhralarda qızıl güllər açılsın.

Qoy uca qayalar səs versin sizə,
Gülləniz boş yerə getməsin düzə,
Hansı düşmən ilə dursaz üz-üzə,
Qılınclar işləsin, qollar açılsın.

Adım Səttarxandır, şirlər yoldaşım
Dayanıb arxamda hər vətəndaşım,
Şahiddir vətənim, torpağım, daşım.
İstərəm bağlanan dillər açılsın.

GİRİN MEYDANA

Qoç igidlər, qəhrəmanlar,
Girin meydana-meydana,
Qılınc vurun nocavanlar,
Mərdi mərdana-mərdana.

Düşmənin yolların kəsin,
Danışan dillərin kəsin,
Xainin əllərin kəsin,
Mərdi mərdana-mərdana.
Zalimin özün gətirin,
Doxsanın, yüzün gətirin,
Çıxarın gözün gətirin
Mərdi mərdana-mərdana.

Biçin, tökün alayları,
Azərin şir balaları,
Alın polad qalaları,
Mərdi mərdana-mərdana.

Səttarxan qorxmaz ölümdən,
Tüfəngin qoymaz əlindən,
Xaini Azər elindən,
Qovun mərdana-mərdana.

GƏRƏK

Qaniçən yağılar, quduz cəlladlar,
Azər ölkəsində tutulsun gərək.
Vətən xainləri, alçaq insanlar,
Biryolluq vətəndən atılsın gərək.

Şirlər məskəninin böyükdür adı,

Sönməz azadlığm bu qızıl odu,
Bilsinlər Azərin igid övladı,
Düşmənlər qol-qola çatılsın gərək.

Xaini, oğrunu, quldurbaşını,
Tutun Rəhimxanı, qırın qoşunu,
Gətirin sərdara düşmən başını,
O başlar torpağa qatılsın gərək.

QURBANİ (XV-XVI)

DOLLNA-DOLLNA

Alçaq yerdən duman qalxar,
Dağı dolana-dolana.
Göy üzünü bulud alar,
Mahı dolana-dolana.

Kimi ağa, kimi nökər,
Nökər olan cəfa çəkər,
Bülbül ağlar, qan-yaş tökər.
Bağı dolana-dolana.

Qurbani murada yetdi,
Canan gəldi burdan ötdü,
Nobat gəldi, mana yetdi,
Saqi dolana-dolana.

GÜLƏ, GÜLƏ

Girdim yarın bağçasına,
Dedim dərdim gülə, gülə.
Məm ona elə müştəğam,
Necə bülbül gülə, gülə.

Naşı bağban, satma gülü,
Haramdı axçası, pulu,
Küsdürdün şeyda bülbülü,
Daha gəlməz gülə, gülə.

Qurbaniyəm, erməmişəm,
Yar qəsrinə girməmişəm,
Belə cəllad görməmişəm,

Aldı canım gülə-gülə.

TEZ-TEZ

Canım təbib, gözüm loğman,
Mənim dərdim ara tez-tez.
Bu dərd məni çox incidir,
Sızıldayır yara tez-tez.

Sevdim gözəllər muyunu,
Heç kəsə verməz oyunu,
Tülək-tərlənin oyunu
Qismət etmə sara tez-tez!

Qurbani ağlar eldən ötrü,
Bülbül ağlar güldən ötrü,
Bircə nazik beldən ötrü,
Günüm keçdi qara, tez-tez.

OLMAZ

Fənd eləmə, fəlli dərviş,
Belə kar eyləmək olmaz!
Yıxıbsan könlüm evini,
Mürğü zar eyləmək olmaz!

Söylə dərdin bilənlərə,
Dərd başına gələnlərə,
Hər üzünə gülənlərə,
E'tibar eyləmək olmaz!

Qurbaniyə gətir məzə,
Dərd üstündə dərdim təzə,

Dərd biləni dərdilməzə,
Giriftar eyləmək olmaz!

ALLATDI MƏNİ

Ay ağalar, ay qazılar,
Yar yaman allatdı məni.
Əl atdım yarın dəstinə,
Yar kənara atdı məni.

Tor qurdum çeşmim gölünə,
İlişdi sonam telinə,
Düşdüm dilbilməz əlinə,
Aldı, ucuz satdı məni.

Qurbanidi mənim adım,
Adəm atadı bünyadım,
Şeş atdım, çahar oynadım,
Axır fələk uddu məni.

GƏLDİM

Yar, səni ədalət bildim,
Mən qapna dada gəldim.
Çox çəfa çəkdim yolunda,
Ömür verdim bada, gəldim!

Ləbin içib çeşmim qanı,
Olmuşam cəllad qurbanı,
Qoynundu əttar dükkanı,
Nə əcəb bu, dada gəldim!

Qurbanidi mənim adım,
Mövlamdan aldım muradım,
Sinəndi çarşım, bazarım,
Şəkərə, nabata gəldim!

ALDIĞIM

Səhərin dan yeli kimi,
Əsmə, qadasın aldığım!
Mənim səbrü qərarımı,
Kəsmə, qadasın aldığım!

Bizim bağda gül dərginən,
Sıx könlünə, tel hörginən,
Ağ üzdən busə verginən,
Əsmə, qadasın aldığım!

Qurbani aşiq üzünə,
Qurbandı ala gözünə,
Baxma yadların sözüünə,
Küsmə, qadan aldığım!

GƏLİRƏM MƏN

Heç gəlmirsən bulaq üstə,
Gündə üç yol gəlirəm mən.
Üzümə soyuq baxırsan,
Ürəyini bilirəm mən.

Kaş ki gözəl olmuyaydın,
Sarılıban solmuyaydın,
Mənnən aşna olmuyaydın,
Ayrılanda ölürəm mən.

Gül dibini xara qoydun,
Bülbülü ah-zara qoydun,
Qurbanini biçərə qoydun,
Gedirsən get, gəlirəm mən.

PƏRİM GƏLSİN

Nə əçəb sevdaya düşdüm,
Deyin bundan Pərim gəlsin!
Əcəl şərbətini içdim,
Deyin bundan Pərim gəlsin!

Dağların başı dumandı,
Didəmin yaşı ümmandı,
Bu gələn Şahi-xubandı,
Deyin bundan Pərim gəlsin!

Yolunda qoymuşam canı,
Kırpıqları tökər qanı,
Bu gələndi Şəhrəbanı,
Deyin bundan Pərim gəlsin!

Əyninə geyib qırmızı,
Yalav kimi yanır üzü,
Bu gələn vəzirin qızı,
Deyin bundan Pərim gəlsin!

Mən aqlaram zarı-zarı,
Bu zülmü götürməz tarı,
Bu gələn Qurbani yarı,
Əcəb gəlsin, Pərim gəlsin!

YETİRMƏSİN

Vəzir, sana qarğayıram,
Haqq diləyin yetirməsin!
Göydən min bir bəla ensə,

Birin səndən ötürməsin!

Evində düşəsən naçaq,
Sağ gözünə batsın bıçaq,
Oğul-uşaq düşsün qaçaq,
İstədiyini gətirməsin!

Oturubsan ağ otaqda,
Qan qusasan laxta-laxta,
Səni görüm elən vaxtda
Dilin kəlmə gətirməsin!

Qurbani qaldı burada,
Çağır xudan yetsin dada,
Meyidin qalsın arada,
El yığılıb götürməsin!

DİLBƏR

Durum dolanım başına,
Aşiqindən küsən dilbər!
Gözlərini dik gözümə,
Nə mən dinim, nə sən dilbər!

Mina qəddin zəbərçəddi,
Nə desən çana minnətədi,
El köçüb, otaq xəlvətədi,
Gəlsən alam busən, dilbər!

İtirmişəm maralımı,
Bir sinəsi yaralımı,
Günüz səbri qəralımı,
Gecə yuxum kəsən dilbər!

Qurbani özünə bəydi,
Yar həsrəti qəddim əydi,
Nə dedim xətrinə dəydi,
Bu mən dilbər, bu sən dilbər!

GƏZ BURALARDA

Yarım mənə vədə verdi,
Dedi, gəl gəz buralarda.
Qara bağrım şan-şan oldu,
Sızıldaşır yaralar da.

Siyah zülfün beldən aşır,
Süsən sünbülə dolaşır,
Gözəllik sənə yaraşır,
Dur, dolanaq aralarda.

Abbas ilə xoş danışan,
Ağ üzündə danə nişan,
Kəklik kimi qaqqıldaşan,
Qaqqıldaşar haralarda?

OLMAZ

Bir gözəl oxladı məni,
Belə əbru-kaman olmaz.
Göydən huri mələk ensə,
Onun kimi qılman olmaz.

Kabab yanar gözü ilə,
Danış yarın özü ilə,
Müxənnəslər sözü ilə,
Yar ha yardan, yaman olmaz.

Aşiq Abbas yana-yana,
Yandı bağrım döndü qana,
Bir namə yaz Tufarqana,
Daha səndən aman olmaz.

ƏYLƏNMƏZ

Duman, gəl get bu dağlardan,
Bahar gəldi, qar əylənməz.
Bu dünya bir bivəfadi,
Gözəldə ilqar, əylənməz.

Gözəlin qaşığı qaradı,
Bayqunun meyli haradı?
Bu dünya karvansaradı,
Hər gələnin qonar, əylənməz.

Abbas deyər hac olanda,
Kəbəyə merac olanda
Doğru yoldan kəc olanda,
Namus gedər ar əylənməz.

MƏNİ

Bar ilahim, qismət eylə
Yara yoldaş elə məni.
Mən ona can qıyar olsam,
O sevsin baş ilə məni.

Ağladırısan, güldürürsən,
Çəşmim yaşın sildirirsən,
Cəllad kimi öldürürsən,
O göz, o qaş ilə məni.

Abbas deyər: səni tarı,
Çıxart könlündən qubarı,
Sevər olsan özgə yarı,
Yandır atəş ilə məni.

GETDİ

Geçə-gündüz qan ağlaram,
Göz yaşım ümməna getdi.
Şirin canım yar yolunda
Olmağa qurbana getdi.

Doymadım yarın dilindən,
Qucmadım incə belindən,
Aldılar yarı əlimdən,
Qarğana-qarqana getdi.

Hər nə oldu mənə oldu,
Qaynadı peymanam doldu,
Desələr, Abbas necoldu?
Deyin, Tufarqana getdi.

YAR GƏLDİ

Dərdli könlün məlul çağı,
Budu, yar gəldi, yar gəldi!
Aşığın çeşmi çırağı,
Budu, yar gəldi, yar gəldi!

Seyrağıblar başım qatdı,
Sözüm dərəcəyə çatdı,
Üzündən niqabı atdı,
Budu, yar gəldi, yar gəldi!

Mən Abbasam çəkməm ahı,
Gördü gözüm gözəl mahı,

Olmuşam yarın məddahı,
Budu, yar gəldi, yar gəldi!

AH-ZARINANDI

Gecə-gündüz qan aqlaram,
Məpimki ah-zarınandı.
Mən yarı bivəfa gördüm,
Qol-boyun ağyarınandı.

Sallayıb gəl bizə, gəlin,
Ağ üzündə siyah telin,
Bülbül çox istəyir gülün,
Gülün meyli xarınandı.

Boynuna salmışan bağı,
Sinəmə çəkmisən dağı,
Abbasın şəfa tapmağı
Qoynundakı narınnandı.

MƏZƏ DAĞI

Yenə gəlib bahar fəsli,
Süsən, sünbül, Məzə dağı,
Açılıb güllər, nərgizlər,
Bənəfşələr, bəzə dağı.

Siyah zülfləri hörünsün,
Dal gərdəninə bürünsün,
Alçaq olsun yar görünsün,
Bir görünsün gözə dağı.

Bülbüllər uçdu gülümdən,
Oldum ulusu-elimdən,
Abbas qara qul əlindən,
Qan ağlayıb gözə, dağı.

NATAVANI

Gecə-gündüz fəğandayam,
Mənəm eşqin natavanı.
Taladaram mahalları,
Boş qoyaram bu meydanı.

Bilmirsənmi haralıyam?
Ağlı, göylü, qaralıyam.
Yüz yerimdən yaralıyam,
Sinəmdə zənbur nişanı.

Hökmünlə yazdım fərmanı,
Kim eylər dərdə dərmanı,
Pəriyəm, şahın qurbanı,
Abbassız istəməm canı.

VAXTIDI

Budu gəldi bahar fəsli,
Dağların lala vaxtıdı.
Açılıbdı qızıl güllər,
Bülbülün bala vaxtıdı.

Bülbüllər dolanır bağı,
Bir xəlvət eylə otağı,
Sənə qurban olum, sağı,
Mey ver, piyala vaxtıdı.

Mən Abbasam, boyu bəstə,
Dərdindən olmuşam xəstə,
Al başımı dizin üstə,
Çək yataq, layla vaxtıdı.

ÇAĞLADI

Xəbər aldım təbrizlidən,
Məni hərcayı çağladı,
Viran bağlar xəzəl oldu,
Didələrim qan ağladı.

Bülbüləm, dala qonaram,
Zərgərəm, gümüş yonaram,
Elə bu dərdə yanaram,
Xoryat söz məni dağladı.

Abbasam, yoxdu məkanım,
Sənə qurbam şirin canım,
Ölkəmizdə Pəri xanım,
Sidqimi mövla bağladı.

MƏNİM

Gecə-gündüz qan ağlaram,
Artıbdı fərağım mənim.
Başımı alıb gedərəm,
Tutduğca ayağım mənim.
Fələk salıb işim ləngə,
Düşmüşəm qovğaya, cöngə,
Aşaram Hində, Firəngə,
Alınmaz sorağım mənim.

Abbas qürbət elə varsa,
Namərd olar dala qalsa,
Deyilənlər gerçək olsa,
Sönübdü çırağım mənim.

GEDİRƏM

Durum dolanım başına,
Ala gözlü yar, gedirəm.
Ölsəm, boyuna sadağa,
Qalsam, intizar gedirəm.

Mərd ilə eylə ülfəti,
Çəkmə namərddən minnəti,
Bülbül qızılgül həsrəti,
Qışı, yazı zar, gedirəm.

Abbas deyər, gül bəhsidi,
Bundan artıq dərd hansıdı?
Ayrılığın və'dəsidi,
Gəl könlümü al, gedirəm.

BİLMƏRƏM

Başına döndüyüm pərim,
Get pərim, gələ bilmərəm.
Sənə kömək olsun tanrım,
Get pərim, gələ bilmərəm.

Peymanələr dolmayınca,
Gülkəz rəngim solmayınca,
Şahdan izin olmayınca,
Get pərim, gələ bilmərəm.

Usta ol, ustanı tanı,
Üstümüzdə durub qanı,
Qul Abbasın din, imanını,

Get pərim, gələ bilmərəm.

KÖNLÜM

Nə ağlarsan, nə sızlarsan,
Bir dərdi beş olan könlüm!
Axırda zünnar bağlarsan,
Qəmə yoldaş olan könlüm!

Bir yar gəlir obasından,
Alım dərdü-bəlasından,
Çərxi-fələk badasından
İçib sərxoş olan könlüm!

Abbas ağlar arsız-arsız,
Dünya olub etibarsız,
Deyirdin dözərəm yarsız,
Döz, bağı daş olan könlüm?

EYLƏSİN

Duman, gəl get bu dağlardan,
Dağlar taza bar eyləsin.
Nə gözlərim səni görsün,
Nə könlüm ğubar eyləsin.

Haşa, sevdiciyim haşa,
Deyilənlər gəldi başa,
Bir yandan özün tut daşa,
Bir yandan el car eyləsin.

Abbas ağlar zarı-zarı,
Getməz könlünün qubarı,
İlqarından dönən yarı

Tanrı tezbazar eyləsin.

NEYLƏR

Leyli yarım qəmər hüsnü,
Bu boyu, tələti neylər?
Yar ləbindən şəkər əmən,
Şəkəri, şərbəti neylər?

Siyah zülfü kəmənd olan,
Dahani dolu qənd olan,
Əzəl ilqara bənd olan
Sənədi, sərxətti neylər?

Abbas ağlar-gülər olsa,
Göz yaşını silər olsa,
Bir yar ki, dərd bilər olsa,
Göz, qaş işarəti neylər?

DİLBƏR

Uca dağların başına,
Qorxuram qar yağa, dilbər!
Aldın aqlımı başımdan,
Saldın dağdan-dağa, dilbər!

Güllərin içində güləm,
Oxuyan şeyda bülbüləm,
Mən bir qolu bağlı qulam,
Sən olmusan ağa, dilbər!

Güllərin içində xaram,
Gül üzünə intizaram,
Mən əvvəlki köhnə yaram,

Dolan soldan-sağa, dilbər!

Sən arısan, mən də şana,
Dərdindən oldum divana,
Saldırmısan bəndərxana,
Dolan gəl otağa, dilbər!

Qul Abbasın gözü səndə,
Olmuşam divanə mən də,
Bir cüt şamama sinəndə,
Endir tağdan-tağa, dilbər!

YAR GƏLMİR

Oğrun yollara baxmaqdan,
Bağrım qan oldu, yar gəlmir.
Ağlamaqdan eynim yaşı,
Sel ümman oldu, yar gəlmir.

Mənim yarım boyu bəstə,
Dərdindən olmuşam xəstə,
Yəqin çıxıbdı taxt üstə,
Yoxsa xan oldu, yar gəlmir.

Dağların qarı söküldü,
Axdı, çaylara töküldü,
Abbas deyər, bel büküldü,
Qədd kaman oldu, yar gəlmir.

QARACAOĞLAN (1606-1676)

YALVARA-YALVARA

Yar gərək yarın qeydinə,
Qala yalvara-yalvara.
Yüz naz ilə qol boynuna,
Sala yalvara-yalvara.

Sevdim bir sərxoş Leylini,
Yadlara verməz meylini.
Küsdürüb sınıx könlünü,
Ala yalvara-yalvara.

Qaracaoğlan sözündə,
Canan xəyalı gözündə,
Qaldım həsrət, yar üzündə
Xala, yalvara-yalvara.

AY QIZ

Nə baxırsan daldalardan,
Dad əlindən aman, ay qız!
Kipriklərin qanım içir,
Cəllad qaşın kaman, ay qız!

Hərdəm qarşımda əsirsən,
Hərdəm barışır, küsürsən,
Gah asırsan, gah kəsirsən,

Yoxmu səndə iman, ay qız!

İstərəm qadanı alam,
Gərdəninə qolum salam,
Sənin ucundan abdalam,
Gəl eyləmə güman, ay qız!

Birçə qoymur qanlı fələk,
Şadlanıban biz də gülək,
Əlbət bir gün ollam gərək,
Olma mənlə yaman, ay qız!

Qaracaoğlan lək çəfa,
Yarla eylə əhdü vəfa,
Bir vaxt sürdü sənle səfa,
Keçdi xeyli zaman, ay qız!

DEMƏDİMMİ

Ala gözlü, nazlı dilbər,
Vaxtın keçər demədimmi?
Gözlərin cəllad yağdır,
Qanım içər demədimmi?

Bax bu qaşa, bax bu gözə,
Çanım qurban olsun sizə,
Yaxasız köynəklər bizə,
Fələk biçər demədimmi?

Qaracaoğlan mərdilən,
İşim yoxdu namərdilən,
Fələk məni bu dərdilən,

Salıb keçər demədimmi?

OLARMI

Mənlə aşna olan dilbər,
Aşnanı atmaq olarmı?
Sındırıb şişə könlümü,
Günaha batmaq olarmı?

Səni görüb düşdüm dərdə,
Eşq atəşi yanır sərdə,
Vəfalı dost olan yerdə
Əğyarı tutmaq olarmı?

Yar gərək gəzə yarınan,
Əhdə duz vəfadarınan,
Üzü dönmüş əğyarınan,
İxtilat qatmaq olarmı?

Görəndə yadlar oynunda,
Babalım qalar boynumda,
Zalım seyraqıb qoynunda,
Sarmaşıb yatmaq olarmı?

Olum gözlərin qurbanı,
Unutma əhdi-peymanı,
Yazıq Qaracaoğlanı,
Xoryata satmaq olarmı?

KÖYNƏKCƏK

Səhər-səhər seyrə çıxıb,
Bağçaya, bağa köynəkçək.
Nərgiz dərər, dəstə bağlar,

Sapcaq buxağa köynəkçək.

Mənə də ver güllərinən,
İncimənəm dillərinən,
Məlhəm elə əllərinən,
Sinəmdə dağa köynəkçək.

Qaracaoğlan, xallara,
Mayıləm qəddi dallara,
Həsərət çəkən cavanlara,
Eylə qadağa köynəkçək.

GƏLİN

Gedər ikən obanızdan,
Düşdü sizə yolum, gəlin!
Qovma aşığı qapından,
Sənə qurban olum, gəlin!

Əyrimcədən keçir belin,
Ağ üzə tökülüb telin,
Mən sənə şeyda bülbülün,
Sənsən mənim gülüm, gəlin!

Qaracaoğlan deyil yağ!
Olmuşam gözün dustağı,
Küsdürmə qərib qonağı,
Qonub sənə meyylim, gəlin!

QIZLAR

Yolum düşdü sizin elə,
Bulaq üstə duran qızlar!
Şana çəkib qara telə,
Birçəyini buran qızlar!

Mən qurbanam ala gözə,
Şəhdü şəkər, şirin sözə,
Hərdəm satıb işvə, qəmzə,
Aşığını yoran qızlar!

Səhər gəldim sizə sarı,
Artdı könlümün qubarı,
Dağlar qucdı Leyli yarı,
Yurdum oldu aran qızlar!

Ağladarsız, güldürərsiz,
Göz yaşımlı sildirərsiz,
Axır məni öldürərsiz,
Yay-oxunu quran qızlar!

Mayılam yarın qaşına,
Olaydım onla aşına,
Qaracaoğlan başına
Yağdırırsız boran qızlar!

GƏLEYİR

Şükür olsun o xudaya,
Yenicə yazlar gəleyir.
Muştuluq sənə söyüdlər,

Kölkənə qızlar gəleyir.

Gəlir bir bölük göyçəklər,
Ağ üzdə qara birçəklər,
Bağçada əlvan çiçəklər,
Dərməyə nazlar gəleyir.

Gəlir bir bölük gözəllər,
Ağ üzə inçi düzəllər.
Bağçada əlvan xəzəllər,
Döşənin, nazlar gəleyir.

Gəlir ax, yatmalı çağlar,
Gül reyhan qonçalı bağlar.
Qarşıda qanlı dağlar,
Yol verin nazlar gəleyir.

Qaracaoğlan dilək dilər,
Yaylıq alıb gözün silər.
Kafirdən qalma körpülər,
Bərk durun, nazlar gəleyir.

SƏDƏF

Susayırsan can almağa,
Qaytan gəşi qara, Sədəf!
Vurubdur ol kirpiklərin,
Bu cinəmə yara, Sədəf!

Sən mənim söhbətim, sözüm,
Səndən ayrı neçə dözüüm?
Xəctəyəm, düşübdür gözüm,
Qoynundakı nara, Sədəf!

Mən mayılam şirin dilə,
Ağ uzundə qara telə,
Məçnun kimi salıb çölə,
Eyləmə avara, Sədəf!

Yaxın dostu hiylə qurma,
Seyrağıba yaxın durma,
İnsaf elə, gəl qucdurma,
Tər qonçanı xara, Sədəf!

Sənsən daqların ceyranı,
Olum gözlərim qurbanı,
Çəkmə Qaracaoğlanı,
Tellərindən dara, Sədəf!

XƏSTƏ QASIM (XVII) DÜNYA

Gəl bir səndən xəbər alım,
Süleymandan qalan dünya.
Əzəli gül kimi açıb,
Axırında solan dünya.

De görüm nəyə talıbsan,
Dərsini kimdən alıbsan?
Neçə min yol boşalıbsan.
Neçə min yol dolan dünya.

Xəstə Qasım qalib naçar,
Bu sirri bəs kimlər açar?
Gələn qonar, qonan köçər,
Hey salarsan talan dünya.

KİMİ

Nə baxırsan oğrun-oğrun,
Mənə biganələr kimi.
Durum dolanım başına,
Şama pərvanələr kimi.
Bağbanlar bəslər meyini,
Dönsün seyrağıb löyünü,
Yıxıbsan könlüm öyünü,
Top dəymiş qalalar kimi.

Gəl gedək Çiinə, Maçına,
Qurbanam zülfün ucuna,
Al məni qoynun içinə,
İstəkli balalar kimi.

Dost qapısında dustağam,
Tellərinə çox müştəqam,
Yar əlindən düyün-dağam,
Dağdakı lalalar kimi.

Xəstə Qasım Tikmədaşlı,
Könlü qəmli, gözü yaşlı,
Göldən uçdu yaşılbaşlı,
Silkindi sonalar kimi.

BAŞINA DOLANDIĞIM

Yaxşı olar qohum, qardaş,
El, başına dolandığım.
Harda körsən, yara yalvar,
Dil, başına dolandığım.

Budu gəldi bahar vaxtı,

Siməm oldu yarın taxtı,
Soyuldu bulbülün rəxti
Gül, başına dolandığım.

Qaşların qurar divanı,
Taxtdan salar Süleymanı,
Xəstə Qasımın cananı,
Al, başına dolandığım.

YOLDAN EYLƏRSƏN

Gözəl, səndə nə qaydadı,
Gedəni yoldan eylərsən.
Salarsan eşqin oduna,
Ulusdan, eldən eylərsən.

Mən ha billəm sən əttarsan,
Qənd ilə noğul satarsan,
Dəryalara tor atarsan,
Sonanı göldən eylərsən.

Gözəl, nə bildin halımı,
Əyibsən qəddi-dalımı,
Mən Qasıma bu zülümü,
Kim eylərdi, sən eylərsən.

YOXDU

Ay qəsrədə duran gözəl,
Niyə təksən, elin yoxdu?
Niyə pozğundu tellərin,
Əl şanada, telin yoxdu?

Mən gəlirdim dağdan-daşdan,
Sinəm yanır qəm-ataşdan,
Ayrılmısan yaşılbaşdan,
Tək sonasan, gölün yoxdu?

Gəl dərdin Qasıma söylə,
Bağrımın başını teylə,
Qonağa xoş gəldin eylə,
Yoxsa, lalsai, dilin yoxdu?

ÇIXARIR

İsfahanda bir dəllək var,
Baş qırxanda zol çıxarır.
Ətindən az-az götürür,
Dərisini bol çıxarır.

Ayağını qoyur qoşa,
Ülkücünü çəkir daşa,
Zərbi elə gəlir başa,
Tikmədaşa yol çıxarır.

Bir fətəsi vardır bezdən,
Durub gəlir səhər tezdən,
Yarı haqqın alıb bizdən,
Yenə acı dil çıxarır.

Ülkücünü çapışdırır,
Suyu tasdan çapışdırır.
Kəsir, pambıq çapışdırır,
Başımızdan kol çıxarır.

Bu usta necə ustadı,
Həmişə gözü tasdadı.

Xəstə Qasım can üstədi,
Elə bilir pul çıxarır.

EYLƏRLƏR

Bu zamanda ilqar handa,
Aşnaları yad eylərlər.
Yeyərlər nanü-naməki,
Beş gündə bərbad eylərlər,

Yaram sızlar, təbib naşı,
Didəmdən axıdır yaşı.
Yar yolunda verrəm başı,
Bilsəm ki, imdad eylərlər.

Mənim yarım fitnə qaşlı,
Cigərim tüğyan ataşlı,
Dostu qoyub gözü yaşlı,
Düşməmləri şad eylərlər.

Məcnui kimi divanəni,
Şəm yandırır pərvanəni.
Xəstə Qasım biçarəni,
Öldürübən ad eylərlər.

DÜŞDÜ, QAR DÜŞDÜ

Ay hozorat, ay camaat,
Dağa qar düşdü, qar düşdü.
Özüm qaldım qürbət eldə,
Yada yar düşdü, yar düşdü.

Gedin deyın anasına,
Sığal versim sonasına,
Yar, sinənin arasına,
Bir cüt nar düşdü, nar düşdü

Xəsto Qasımı qəm basdı,
Yar bizi zülfündən asdı,
Şeyda bülbül güldən küsdü,
Gülə xar düşdü, xar düşdü.

AŞIQ VALEH (1722-1824)

EYLƏ

Alçaqlı, ucalı dağlar,
Halal eylə, hümmət eylə!
Qarşı-qarşı duran bağlar,
Halal eylə, hümmət eylə!

Köçüm gedir düzlərindən,
Dövrən sürdüm sizlərinən,
Neçə gəlin, qızlarınan,
Halal eylə, hümmət eylə!

Valeh gedir bir murada,
Sığınbıdı minbir ada.
Ya gələ, ya gedə bada,
Halal eylə, hümmət eylə!..

SƏRİ

Bu gələn bir cüt gözəlin
Yolunda qoymuşam səri.
Biri əcəb səfalıdı,
Birisinin adı Pəri.

Biri dağların qarıdı.
Biri baqçalar barıdı.
Küllü dünyanın varıdı,
Lərzəyə salıb sərsəri.

Valeh sevdi Zərnigarı,
Olar onun xidmətkarı.
Atsa üzündən qubarı,

Mat eylər şəmsi, qəməri.

KAĞIZI

Gözləriniz aydın olsun,
Gəlibdi yarın kağızı.
Bülbül uçar yuvasından,
Gəldi nigarın kağızı,

İnciməsin gülü xəndan,
Gələr günlər, keçər sandan,
Can ayrılır cananından,
Gəldi qubarın kağızı.

Valeh ağlar yana-yana.
Səfər edər Dağıstana.
Çağırar cəngə-meydana,
O Zərnigarın kağızı.

GƏLDİM

Qarabağdan səfər etdim,
Mülkü Şirvana mən gəldim,
Məcnun tək duşdüm səhraya,
Dəli-divana mən gəldim.

Şamaxı şəhrinə yetdim,
Əcayib seyrilər etdim.
Daşkəsən gədiyim ötdüm,
Xaki rizvana mən gəldim.

Xoşdu Cəvanı yaylağı.

Çojyr sular, tər bulağı,
Bahar fəsli gəlin çağı,
Əcəb xəndana mən gəldim.

Mən Valehəm, Zərnigara,
Sığındım pərvərdigara,
Canımı saldı odlara,
Misli pərvanə mən gəldim.

DİLBƏR

Durum dolanım başına,
Aşığından kəsən dilbər!
Üzüm sürtüm ayağına,
Nə mən dinim, nə sən, dilbər!

İtirmişəm maralımı,
Bir sinəsi yaralımı,
Gündüz səbrü qərarımı,
Gecə yuxum kəsən dilbər!

Bu nə adətədi insanda,
İxtiyar qoymadı canda,
Bu zülm olmaz müsəlmanda,
Kafərmisən, nə sən, dilbər!

Görmədim mən sən tək yağı,
Sinəmə çəkmisən dağı,
Qara geyim mən, sən ağı,
Görən desin usan, dilbər!

Valeh əzəldən bəy idi,
Qaşların qəddini əydi,

Mən nə dedim sənə dəydi?
Bu mən dilbər, bu sən, dilbər!

**VARXİYANLI AŞIQ MƏHƏMMƏD
(XVII-XIX)**

YAVAŞ GET

Sallanıban gedən dilbər,
Kərəm elə, yar, yavaş get.
Məni dərdə salan dilbər,
Kərəm elə, yar, yavaş get.

Gül dibini almasın xar,
Könlümə gətirmə qubar,
Sınəm döşə tamah qılar,
Ağ buxağı qar, yavaş get.

Məhəmmədəm, yaş tökərəm,
Yollarına göz tikərəm,
Müdam intizar çəkərəm,
Qəddi-qələmkar, yavaş get.

TELLƏRİN

Xəbər almaq ayıb olmaz,
Nədəndi qısa tellərin?
Yoxsa aşiqin ölübdü?
Batıbdı yasa tellərin.

Uca dağlar ucası tək,
Şahmar ilan sucası tək,
Yaşılbaş ayrıcəsi tək,
Sənin də əsə tellərin.

Məhəmmədəm, yana-yana,
Yandı bağrım döndü qana,

Çapar sala Gürcüstana,
Firəngi basa tellərin.

YOXDU

Qürbət eldə düşdüm xəstə,
Yerim silkib salam yoxdu.
Hər tərəfə qəflə işlər,
Bu bərbada gələn yoxdu.

Xalları var hindi-hindi,
Yar, başına dönüm indi,
Səni sevdim aləm bildi,
Bu sözümdə yalan yoxdu.

Gəl bir Məhəmmədi dindir,
Suçunu boynuma mindir,
Öldürürsən, özün öldür,
Qanım səndən alan yoxdu.

SALDIN

Qulun ollam binalı yar,
Məni gözdən nədən soldın?
Dərdə dərman bilməz idin,
Məni gözdən nədən soldın?

Bağında gül bəyaz olmaz,
Olsa da yar rəngi solmaz,
Hərçayıin andı olmaz,
Məni gözdən nədən soldın?

Ağ üzündə xaldan ötrü,

Ləbindəki baldan ötrü,
Bu puç olan maldan ötrü,
Məni gözdən nədən saldın?

Məhəmməd der: dərdim çoxdu,
Sinəmə vurduğun oxdu,
Səndən qeyri yarım yoxdu,
Məni gözdən nədən saldın?

QOYNUN İÇİNDƏ

Narınc, turunc durur qoşa,
Qız, səiın qoyiun içində.
Az qalır xəyalım qoşa,
Qız, sənin qoynun içində.

Ərisin dağların qarı,
Tökülsün çaylara sarı,
Gürcüstanın bir cüt narı,
Qız, sənin qoynun içində.

Qaşın cəllad qanım içdi,
Ömrüm zəmisini biçdi,
Bir zaman dövranım keçdi,
Qız, sənin qoynun içində.

Qəddin əlif, boyun bəstə,
Könül görcək düşür xəstə,
Dərdə dərman iki nəstə,
Qız, sənin qoynun içində.

Naz ilə getdin hamama,

Məhəmməd gəldi salama,
Bostançı bəslər şamama,
Qız, sənin qoynun içində.

ŞAIR MƏMMƏDSÖYÜN
(1800-1884)

AĞRI DAĞI

Bir ərzi-halım var xaki-payına,
Eşit bu ərzimi sən, Ağrı dağı!
Sənə çıxan görər cümlə cahanı,
Göründü gözümə Van, Ağrı dağı!

Aylar, illər təpəsində dumandı,
Dünyayla yaranıb, hələ cavandı.
Dağların sultanı Çopur Sultandı,
Düşübsən araya, xan Ağrı dağı!

Məmməlsöyün, ölən günü al ağı,
Cəhd elə, qalmasın onun calağı.
Nuh gəmisini, peyğəmbərin bulağı
Saxla qiyamətə sən, Ağrı dağı!

DEYƏRLƏR

Səxavətdə Hatəm, cəngdə Rüstəm,
Ədalətdə Nuşrəvanı deyərək.
Dəryadan bac alan səddə İsgəndər,
Hökumətdə Süleymanı deyərək.

Gecə-gündüz qaldım dadü fəryadda,
Ya ağa, sən bizi qoymayan odda!
Şücaətdə, səxavətdə, qeyrətdə
Şiri–Yəzdan Mürtəzanı deyərək.

Kərbəla dəştində badə yetişdi,
Onu içən hər murada yetişdi.

Yoməl ərəsətdə dada yetişdi,
Məhəmməd-əl Mustafanı deyərək.
Gecə-gündüz çağırduğım ərənlər,
Eşqin badəsini dolu verənlər.
Qohum-qardaş, dost-müsaib olanlar,
Bir gün Məmmədsöyün hanı deyərək.

XƏBƏR AL, DEYİM

Qoç iyidlər mindi ərəb atını,
Axırı nə oldu, xəbər al, deyim.
Birinçi imamım Şahi-Mərdandı,
İkinci imamım xəbər al deyim.

Atını minəndə yel kimi əsən,
Üç günlük yolunu bir gündə kəsən.
İkinci imamım İmami Həsən,
Üçüncü imamım xəbər al, deyim.

Kərbəla dəştinə gəldi Hüseyin,
Oxudu Qur'anı, açıldı zəhin.
Üçüncü imamım İmami Hüseyin,
Dördüncü imamım xəbər al, deyim.

Səhər-səhər dağlar tökər abidin,
Din bəsləyər din içində abi din.
Dördüncü imamım Zeyialabidin,
Beşinci imamım xəbər al, deyim.

Adları böyükdür, yolları ağır,
Bkr dara düşüdə onları çağır.
Beşinci imamım Məhəmmədbağır.

Altıncı imamım xəbər al, deyim.

Üstümüzdən gəldi keçdi hər hadıq,
Düiya malın yığdıq, heç aparmadıq.
Altıncı imamım Cəfəri-Sadıq,
Yeddinçi imamım xəbər al, deyim.

Göydən yerə endi əzabi-əzim,
Davat-qələm gətir, dərdimi yazım.
Yeddinçi imamım Museyi-Kazım,
Səkkizinci imamım xəbər al, deyim.

Hər səhər namaz qıl, qoymaynan cəza,
Axır məhşər günü verərlər cəza.
Səkkizinci imam–İmami-Rza,
Doqquzuncu imamım xəbər al, deyim.

Səkkizi cəinətədi, səkkizdi bağı,
Dolandırdı getdi onda bir bağı.
Doqquzuncu imamım Məhəmmədağı,
Onuncu imamım xəbər al, deyim.

Bir neçə hümmətədi, əlində sağı,
Çəksə Zülfüqarı, bölər bu dağı.
Onuncu imamım Əliyyəni Nağı,
On birinci imamım xəbər al, deyim.

Səhər-səhər dan yelləri, əs bəri,
Müşgül olan bəndələri kəs bəri.
On birinci imamım Həsən Əsgəri,
On ikinci imamım xəbər al, deyim.
Məmmədsöyün deyər, tamamdı, tamam,
Mö'miilər könlünə salıbdı güman.
On ikinci imam Sahib əz Zaman,

Onlardan vacibin xəbər al, deyim..

MƏNİ

Leyli kimi vədə verdin, gəlmədin.
Məcnun kimi saldın dağlara məni,
Bədəsil xoryadı bağban eylədin,
Qoymadı bağçaya, bağlara məni.

Zimistanda, hər payızda, hər yayda,
Hər saatda, hər həftədə, hər ayda,
Hər yas günü, hər şivəndə, hər vayda,
Həmişə qatgilən aqlara məni.

Məmmədsöyün deyər, qurban, yar, sana,
Sağlığında verrəm ixtiyar sana.
Mən eləndə vəsiyyətim var sana:
Öz əlinlə бүkdür aqlara məni.

YƏNİ NƏ

Bir mərd ilə ülfət qılsan mərdana,
Namərd ilə ülfət qılmaq yəni nə?
Müxənnətlər yaxşı gündə dost olar,
Yaman gündə keçər gedər yəni nə?

Həqiqət şərt ilə baxgınan sözə,
Qiyamət pərdəsin çəkərlər üzə.
İyid odur, qan yatırda, iş düzə,
Hər qovğaya qarışmağın yəni nə?

Ağıl bir qumaşdır, kimsəyə çatmaz,
Əsil mömin olan zikirsiz yatmaz.
Gedən getdi, daha geri qayıtmaz,

Dalısınca peşman olmaq yəni nə?

Məmmədsöyün deyər, söhbət dəmində,
Bərabərin yoxdur ruyi-zəmində.
Ürfan məclisində, dost nəzərində
Hərzə deyib-danışmağın yəni nə?

MƏN OLUM

Gül bağçadan boylanan yar,
Boyuna qurban mən olum.
Özün Gülzar, elin gülzar,
Hüsnünə heyran mən olum.

Ağladarsan, ağlat özün,
Çağladarsan, çağlat özün.
Dağladarsan, dağlat özün,
Sinəsi al qan mən olum.

Məmmədsöyün səndən doymaz,
Özgələmə məhəl qoymaz,
Əzabını əzab saymaz,
Tək sənə mehman mən olum.

YATIB, OYANMAZ, OYANMAZ

Yönü bəri baxan dağlar,
Yatıb, oyanmaz, oyanmaz.
Üstündəki ağır ellər,
Yatıb, oyanmaz, oyanmaz.

Qurbanam qələm qaşına,

Gör nələr gəldi başına.
Səs verrəm dostum guşuna,
Yatıb, oyanmaz, oyanmaz.

Gəldim yarın xanasına,
Laçın qonmaz binəsinə.
Əlim qoydum sinəsinə,
Yatıb, oyanmaz, oyanmaz.

Yarım yaman yatmış idi,
Mişk-ənbərə batmış idi,
Rubəndini atmış idi,
Yatıb, oyanmaz, oyanmaz.

İyidin dönməsin əhdi,
Yana çevrilməsin taxtı.
Məmmədsöyünün qara baxtı,
Yatıb, oyanmaz, oyanmaz.

AY ANA, ANA

Bir Leyliyə ürcah oldum, nə oldum,
Məcnunam eşqindən, ay ana, ana.
Özü getdi, saldı məni bu oda,
Qalmışam əlində a yana-yana.

Süzdürüb oynatdı ala gözünü,
Ya ölləm, ya canım ala gözünü.
Göz açdım, gəlmədi alagöz ünü,
Zülfün daramışdı a yana-yana.

Məmmədseyünəm, yön çevirrəm yaraçan,

Qıbləgahım o tapıdı: yar açan.
Kim söyləməz belə gözəl yara «can»,
Qalmışam adını ay ana, ana.

HAYANA-YANA

Baxışların bir od vurub çanıma,
Qalmışam çarəsiz ha yana-yana.

Aşıq deyər ha yana,
Dara zülfün ha yana.
Eşqindəh səməndərəm,
Cismim oda ha yana.

Ümidəm, gözlərin baxa üzümə,
Nə isə hey baxır ha yana, yana.
Canan getdi bağçalardan gül üzə,
Güllər baxdı, heyran qaldı gül üzə.

Mən aşiqəm gül üzə,
Qoyma xoryad gül üzə.
Bülbül fəğan eylədi,
Endi güldən gül üzə.

Kərəm yandı, həsrət qaldı gül üzə,
Əslə də oduna ha yana-yana.
Məmmədsöyün, yar yuxudan oyandı,
Səhər günəş camalından o yandı.

Aşıq deyər: o yandı,
Günəş kimi o yandı.
Mənim qəlbim onadı,
Onun qəlbi oyandı.

Bahar gəldi, ana dağlar oyandı,
Çiçəklər köysündə ha yana-yana.

YAR, SANA MƏNİ

Dərdü hicran tapdağıdı bu könül,,
Bir ara,bir axtar, yar, sana məni.

Mən aşiq, yar sana,
Gəlməz dərdim, yar, sana.
Loğmanımsan bağrımı,
Neşlər vurub yarsana?

Sayılanam, dərmanıma yox demə,
Bir arxa, bir kömək yar sana məni.

Duman gələ, çən qavuşa, qarala,
Döndü yoxdu, ha yolumu qar ala.

Mən aşığam, qar ala,
Çatma qaşın qarala.
Sən mənimsən, mən sənini,
Yad çırağı qarala.

Yar uğrunda yüz çovğun, yüz qar ola,
Xudam yetişdirər, yar, sana məni.

Söz vermişdin, vaxtı gəlib yetişdi,
Düz ilqarım, harayıma yetişdi!

Mən aşığam yetişdi,
Əhdə vəfa yetişdi.
Mən gördüyüm şamama,
İl dolandı, yetişdi.

O gün əlim yad əllərə yetişdi,
Al qılıncı, şaqqa yar, Sona, məni.

BAX

Ey könül, qafil olma,
Əliyyi-imrana bax;
Məhəmməd şəninə gələn,
Ayeyi-Qur'ana bax.

İsmayıl getdi minaya,
Haqqa qurban olmağa;
Cəbrayıl bir qoç gətirdi,
Sürməli qurbana bax.

Şeytan yedirdi buğdanı
Adəmə, nə etdilər;
Ol xudadan əmr olundu,
Sərəndibə atdılar;
Adəm ilə Həvvə ana
Bir-biriynən yatdılar;
Həvvə doxsan oğul doğdu,
Gərdişi-dövrəna bax.

Gəl, biçərə Məmmədsöyün,
Haqqı, mövlanı tanı;
Həbil öldürdü Qabili,
Eylədi nahaq qanı.
Ol xudadan əmr olundu,
Qopdu Nuhun tufanı;
Gəmisinə nicat verən
Ol Şahi-Mərdana bax.

GƏLMƏDİ

İki aləmin günəşi,
Şahi-cahan gəlmədi;
Dolandı kəc irəftar,
Keçdi dövrən, gəlmədi.
Mən ki sənin aşiqinəm,
Müştağam didarına;
Halım oldu yen pərişan.
Mərđi-meydan gəlmədi.

Aləm olub zimməpərəst,
Heydəri Səfdər hanı?
Xeybərin qalasın alan,
Fəth edən Bərbər hanı?

Düldül, Zülfüqar sahibi
Ağeyi-Qənbər hanı?
Bir adı Şahi-Qəşəmşəm,
Şiri-yəzdan gəlmədi.

Gəl biçərə Məmmədsöyün,
Gör sənün halın nədi;
Zəlil qoydun dini-islamı,
Kafərin əlindədi;
Mən ki sənün müztərinəm,
Tərifin dilimdədi;
Müşgülləri həll eyləyən
Dərdə dərman gəlmədi.

NEYLƏRƏM

Ey cananım, səndən ayrı
Mən bu canı neylərəm!?

Malü mülkü, tacü taxtı –
Süleymanı neylərəm!?
Mən öləndə sən olasan
Başım üstə ağlayan;
Şeyda bülbül fəqan eylər:
Gülüstani neylərəm!?

Bir vəfalı həmdəm ilə
Ülfət qıl, ilqar elə;
Dedim, könül, dost kuyinə
Sən də bir güzar elə;
Əl kötürmə damənindən,
Can ona nisar elə.
Yar özü ziba gərəkdi,
Mən zibanı neylərəm!?

Məmmədsöyün, qətlin üçün
Məclisə sağı gəlir;
Qaşları yay, kirpiyi ox,
Gözləri yağlı gəlir.
Bu gün ömür başa yetdi,
Ayrılıq çağı gəlir;
Bir beş arşın ağ lazımdı,
Badilanı neylərəm!?

OLMASA

Bəzirganlar yük bağlamaz
Gər xiridar olmasa;
Naməşhur qalmaz dünyada,
Zatında zar olmasa;
Səng ilə xanə yapasan

Bir biyaban səhrada;
Tapasan qəflət yuxusu,
Əgər şahmar olmasa.

İki mələk müqərrərdi,
Baxıb əməlin yaza;
Onlar əməlinə baxıb,
Sənə verərlər çəza;
O günündə nə eylesin
Şahi-Mərdan – Mürtəza;
Məhşərə getmək çətindi,
Əldə tutar olmasa.

Məmmədsöyün ölməklə
Bu dünya xalı olmaz;
Dərdin demə dərdbilməzə,
Dərdindən halı olmaz;
Bu vergi haq vergisidi,
Kimsəyə qalı olmaz;
Cəhd eləmək -bica şeydi,
Baxtın bidar olmasa.

AŞIQ ALI (1800-1911)

AĞRI DAĞI

Havalanıb, ərş üzünə qalxıbsan,
Dağların sərvəri nər, Ağrı dağı!
Payızın, baharın olub zimistan,
Səndən əysik olmaz qar, Ağrı dağı!

Xan yerinə xan atlanır, xan düşər,
Ləşgər gələr, mahallara qan düşər.
Hər dağdan irəli sana gün düşər,
Olubdu şöhrətin çar, Ağrı dağı!

Səkkiz İrizvandı cənnətin bağı,
Neçə qapısı var, neçə otağı?!
Nuh gəmisini, peyğəmbərin bulağı,..
Çox nişana səndə var, Ağrı dağı!

Əriməz -buzların, il üstədən keçər;
Yaz, yay, payız keçər, zimistan keçər.
Yaşıl meşələrin gülüstan keçər,
Ətəyində bağça-bar, Ağrı dağı!

Aşıq Alı, insanata sirrdi,
Axşam üstü-bir tərəfin yeridi,
Tozun qalxıb, İrəvanı bürüdü,
Basdın Axuranı, pır Ağrı dağı!

BƏNZƏRSƏN

Süsənli, sünbüllü, tər bənövşəli,
Yaylaq, bizim yaylaqlara bənzərsən.
İçən ölməz Abi-Kövsər suyundan,
Bulaq, bizim bulaqlara bənzərsən.

Ağyoxuş, xan Keyti, Daşkəvd baxarı,
Ağ sürülər Sarıyaldan yuxarı.
Var bizim çayların gözəl axarı,
Çaylar, bizim o çaylara bənzərsən.

Aşıq Alı deyər, üç gözəl dərə,
Şaqayıq çiçəkli xoş gözəl dərə.
Əyricə, Verst dağı, Baş Gözəldərə,
Üçdağ, bizim üç dağlara bənzərsən.

BU GÜN

Dərs alanlar gəlsin məndən dərs alsın,
Sinəmin dəftərin açıram bu gün.
Bir quş idim, qalmış idim yuvada.
Dövr edib havada, uçuram bu gün.
Necə oldu atam, necə oldu anam?
Dağıldı hasarım, pozuldu binam.
Yüklənibdir qəflə qatır, barxanam,
Fanidən üqbaya köçürəm bu gün.

Aşıq Alı mindi şəcərdən atı,
Üzünə oxundu əcəl baratı,
Qıldan çox nazikdir, qılıncdan iti,
Oirat körpüsündən keçirəm bu gün.

DEDİ

Bir nişai istədim gülüzlü yardan,
Dirsəyin göstərdi: alısan, – dedi.
Dedim: ay qız, küsdüm, səndən əl çəkdim,
– Əlbət, bir yadına salısan, –dedi.

Dedim! ay bəxtəvər, bu nə büsatdı,
Dedi: nəzər eylə, gör nə sufatdı?
Dedim: çeşmim yaşı yeri islatdı,

Verrəm dəsmalımı, silisən, – dedi.

Dedim: ay qız, qəmdən dəftər bağlaram».

Dedi: baxma, nişanını saxlaram.

Dedim: həsrətindən, bil ki, ağlaram,

Qorxma, yaxın vaxtda gülüsən, – dedn..

Dedim: ay qız, nə gözəldir şamama,

Dedi: dərmə, ömrün yetər tamama.

Dedim: ay qız, əl uzadım butama,

Özünü hörmətdən salısan, – dedi.

Dedim: xəstələrin can dərmanısan,.

Dedi: aşıqlərin kərəm kanısan.

Dedim: ay qız, mənim adım tanısan,

Əvvəldən bilirəm, Alısan, – dedi.

DOLANDIRIR

Ay ağalar, gəlin sizə söyləyim,

Bilin, bu dünyanı pul dolandırır.

Kəsilib məhəbbət, qalmayıb hörmət,

Dövlətli dalınca mal dolandırır.

O dünyanın şərbətini içməyən,

Körpü salıb, üstən karvan keçməyən,

Evdə arvadına sözü keçməyən

Kəndə kovxa olub, el dolandırır.

Aşıq Alı, halın oldu pərişan,

Ağ üzündə xalları var, hər nişan.

Binamus qohumdan, namuslu düşman

Öldürsə, qəbrimdə gül dolandırır.

DÜŞƏR

Əryəzin yaylağı, gözəl oylağı,

Bir zaman yadıma Başdıbel düşər.

Ovqanın yaylağı, Şahmar bulağı,

Ağmanqal, Mıxtökən, Alaköl düşər.

Yaxşı olar bu dağların havası,

Yaylamağa gələr gözəllər xası.

Zar, Zivel, Daşkörpü, Gəlin qayası,

İstisudan bəri izim el düşər.

Ləlü-kövhər bu dağların tayıdı,

Xublar kələr onda yaylar, qalıdı,

Bərləmiş Ağrının Arpa çayıdı,

Qalxar qonar ellər, çada yol düşər.

Zülm əliynən köçürdülər bineyi,

Dikpələkəndədi köçün ileyi.

Qaraxaç, Ağmanqal, Dəngiz güneyi,

Bir zaman ellərə gəlhağəl düşər.

Alı söylər yarın qaşu gözünnən,

Dindirəndə dür tögülür sözünnən.

Uçdu gönlüm quşu dağlar gəzinnən,

Ay qabaq üstünnən siyah tel düşər.

DÜZƏLƏ BİLMƏZ

Dərmansızdı bəd övladdan gələn dərd,

Bu dərd əyən ata düzələ bilməz.

Dilin yarasından kəc olan könül,

Gedər qiyamata, düzələ bilməz.

QIZLARIN

Axşamdan yağan qar yağdı, bağladı,
Kəsildi bulaqdan yolu qızların.
Cəhəp tezdən çeşmə üstə varanda,
Üşüyər ayağı, əli qızların.

Sənəyin doldurub, qoyar gərdəndə,
Nə ki, gözəllər var yığılıb kəndə.
Kəmərin bağlayıb, gərdən çəkəndə,
Əyrəmçədən keçər beli qızların.

Aşıq Alı vəsfən söyləyər saza,
Həmişə müştəqdi şahin-şahbaza.
Başlayanda kəklik kimi avaza,
Şəkərdən şirinqindir dili qızların.

QOCA DÜNYA ÇOXUN YOLA SALIBDI

Qoca dünya çoxun yola salıbdı,
Köçən köçüb, köçməyənlər köçəcək.
Qafil olma, bil ki, əcəl şərbətin,
İçən içib, içməyənlər içəcək.

Neçə oldu var üçün qanlar tökənlər?
Şirin canın al, qumaşa bükənlər?
Unutmasın şərü böhtan əkənlər,
Biçən biçilib, biçməyənlər biçəcək.

Alı nə tez düşdün həvəsdən,
Sərraf olan seçər qızılı misdən.
Arif olan kəslər yaxşını pisdən,

Seçən seçib, seçməyənlər seçəcək.

NƏ QALDI

Gəşt elədim, bu dünyanı dolandım,
Əllini keçirdim, yüzə nə qaldı!?
Ayaq getdi, əl gətirdi, diş yedi,
Baxmaqdan savayı, gözə nə qaldı!?

Ölüm haqdı, çıxmaq olmaz əmirdən,
İpək tora halqa salma dəmirdən!
Aydı, gündü, gəlir keçir ömürdən,
Darıxırıq, görən, yaza nə qaldı?

Ha yana baxıram, hava məxsuşdu,
Gəzdiyim ovlaqlar yadıma düşdü.
Bir gün eşidərsən, Alı da köçdü,
Sındı telli sazı, təzənə qaldı.

OLDU, GETDİ

Ay ağalar, gəlin sizə söyləyim,
Axdı eynim yaşı, çay oldu, getdi.
Yoxsullar, varlılar, gədələr, bəylər –
Hamı bir-birinə tay oldu, getdi.

Kimi kirpik altdan gözlərin süzür,
Kimi ay qabağa cığa tel düzür,
Kimi yeyib-içir, sallanıb gəzir,
Kiminin axırı vay oldu, getdi.

Alı deyər, dərdi canda saxlaram,
Sinəm başın çalın-çarpaz dağlaram,

Gecə-gündüz mə'lul-müşgül ağlaram,
Hayıf gözlərimə, zay oldu, getdi.

ÖZGƏLƏRDƏN BİZƏ XATA YETİŞMƏZ

Özgələrdən bizə xata yetişməz,
Eyləməsək özümü zə özümüz.
Alışmışam eşq oduna, yanırım,
Qoy, söykənsin gözümü zə gözümüz.

Bəhsə düşdük, məqsədini yeritdin,
Əyib qoddım, cavan ömrüm çürütdün,
Bir başa düş, nə iş tutdun, nə etdin,
İndi yoxdu sözü zə sözümüz.

Alıyam, əl çəkdim, yəqin biləsən,
Yaylıq alıb, göz yaşımı siləsən.
Öyünmə dünyada cavan qalasan,
Dürüst baxsın gözü zə gözümüz.

AY AĞ ALMASIN

Bimürvət yar məni çandan elədi,
Tutubdu dəstində ay ağ almasın.
Girdim dostun bağçasını seyr etdim,
Bağında görmədim ay ağ almasın.

Oxudum dərşimi, çıxdım hər aya,
Bayram ayı demək olmaz hər aya.
Şahi-Mərdan, özün yetiş haraya,
Düşmən üstümüzə ayaq almasın.

Aşıq Alı istər yara bağlıya,
Kamil tə-bib gərək, yara, bağlıya.
Bir yar meylin qeyri yara bağlıya,
Həftəyə yox olsun, aya qalmasın!

DAMI DAYANSIN

Uçubdu könlümün qəlbi hasarı,
Bir sütun vursana, damı dayansın.
Hər kəs dostdan dostu yaman qandırır,
Qiyamət oduna damıda yansın!

Dedim könül, bir qayıtsan özünə,
Bir baxgınan mənə, bir də özünə.
Axirətdə bir ev tiksən özünə,
Uçmasın başına, damı dayansın.

Deyər Aşiq Alı, acar ovluya,
Zənbur şirə çəkə, ac arı ovluya.
Hər kəs dostun qoyub, acar ovluya,
Od vur qapısına, damı da yansın.

BAŞA-BAŞ

Dost odur ki, dostu ilə dost ola,
Düşmən ilə düşmən ola başa-baş.
Mən aşığam başa-baş,
Oxu dərsin başa-baş.
Bədəsildən qaç qurtar,
Ayaq götür başa-baş.

«Can» deyənə «çan» deyinən mərdana
Baş qoyanın qoy yolunda başa-baş.

Fələyin kəməndi nə bərk qaladı»
Tə'nə sözlər sinəm üstə qaladı.
Mən aşıq qala, qala,

Tikilmiş qala, qala.

Cavan ömrüm çürüdü,
Qürbətdə qala-qala.
Süleyman mülğündə kimin qaladı,
İllər ilə üzü gülə başa-baş!?

Aşiq Alı hazar dərdə davadı,
Bir dərdim var, hazar dərdə davadı.
Yox aşiq dava gəzər,
Xəstələr dava gəzər.
Əsil çay-çörək verər,
Bədəsil dava gəzər.
Davalısan, bu meydanda davadı,
İstəyirsən, kəllə vuraq başa-baş.

DAL DALA

Şahmar zülfün çin-çin edib hörəndə
Təbib deyər, qoy tökülsün dal dala.
Bu dünyada şir də yalnız olmasın
Qardaş gərək qoşa dura dal dala.

Müxənnət heç baxmaz dala, qabağa.
Hərçayımı məclisindən qab, ağa.
Yaxşı köhlən çəhd eyləyər qabağa,
Yaxşı iyid fikir verər dal dala.

Xudam səni tək yaradıb təkbətək,
Gecə-gündüz zikr edərəm təkbətək.
Aşiq Alı, çək döşünə təkbətək,
Müxənnətdən çək ətəyin, daldala.

GÖZLƏ, GÖZLƏ SƏN

Mənəm bağban, sənsən bağça.
Bağı gözlə, gözlə sən;
Doldurubsan, ver qədəhi -
Sağı, gözlə, gözlə sən.
Nairzalı girmə bağa,
Bəlkə qəbul etmədi;
Əl uzatma, sındırarsan
Tağı gözlə, gözlə sən.

«Lam» Leylidi, «mim» Məcnundu,
Məcnun yə'ni ki, cünun;
Xirqəni çək başına,
Bədə yerində bürün;
Leyli vədə verdi, bir il
Onu gözlədi Məcnun;
Mənəm Leyli, sənsən Məcnun,
Dağı gözlə, gözlə sən.

“Əlif”-Allah, «bey» - peyğəmə,;
«Mim»- Məhəmməd Mustafa;
«Cim» –Cəbrayıl vəhy kətədi,
Yazılıbdı xoş səda;
Şə'ninə ayə xətm olu,
Əlasan, qulkəfa;
Alıın köysünə çəkmə
Dağı gözlə, gözlə sən.

ŞAİR ALMƏMMƏD (1800-1868)

EYLƏR, EYLƏR

Bir elə kişinin tut ətəyindən
Aləmə imdadı ol eylər, eylər. .
Zərrəcə üstündə olsa nəzəri,
Yerdən daş götürsən, lə'l eylər, eylər.

Böhtan demə, böhtan tutar adamı,
Qul eylər, bazarda satar adamı.
Cəhənnəm odundan betər, adamı
Yandırar kasıblıq, gül eylər, eylər.

Düz yoldan azanı tez tapar qada,
Doğruluq ne'mətdi həddən ziyada.
Alməmməd də bir at minər üqbada,
Sualsız cənnətə yol eylər, eylər.

İNSAN

Axırı fikr eylə, qafil dolanma,
Qəlbini şeytandan yad elə, insan!
Elə iş tut, aqibətdə utanma,
Bacar könül yıxma, şad elə, insan!

Bu dünya dediyin fənədi, fanı,
Əvvəl Nuh gəlmişdi, almayıb, hanı?!
Puç eylədi İsgəndər tək xaqanı,
Bizə də əsəcək bad elə, insan!

Alməmməd dünyada hələ bihuşdu,
Bənədəm dediyin vətənsiz quşdu.

Səxasız dövlətin axırı puçdu,
Ye malın, dahanda dad elə, insan!

ŞİRİN-ŞİRİN

Varıb dost köyünə mehman gedəndə
Süzülür sinəmdən tər şirin-şirin.
Bu yerlərin əçəb seyrəngahı var,
Gətirir bağçalar bar şirin-şirin.

Bir qəmər taylıdı, ləblərin püstə,
Gəsrətin çəkməkdən olmuşam xəstə.
Bir ləhzə al başımı al dizin üstə,
Can verim yolunda, yar, şirin-şirin.

HÜSEYN ŞƏMKİRLİ (1811-1891)

ÜSTÜNƏ

Nazlı yarın gül yanağı,
Yaraşıbdı xal üstünə.
İnçə beldə gümüş kəmər,
Düzülübdü pul üstünə.

Gördün ki, yarın yar deyil,
Tərkinn qılmaq ar deyil,
Gen dünya sana dar deyil.
Get birini al üstünə.

Hüseyn ağlar zarı-zarı,
Getməz könlünün qubarı,

İtirmişəm nazlı yarı,
Durum çıxım yol üstünə.

LAYIXDI

Sallanıb gedən salatın,
Qaşın kamana layıxdı.
Aşıqlar sənin əlindən,
Çəksə amana layıxdı.

Öldürməz sevən sevəni,
Bağdan qovmaz gül dərəni,
Yolunda çanın verəni,
Saxla mehmana layıxdı.

Söyün deyərlər adıma,
Qırıqlar yetişsin dadıma,
Yarım düşəndə yadıma,
Yana pərvana layıxdı.

BU QIZ MƏNİ

Gedirdim, yoldan eylədi,
O qız məni, bu qız məni,
Ulusdan, eldən eylədi,
O qız məni, bu qız məni.

Dindirirəm, dinməz, küsər,
Dərdin sinəmdə sərbəsər,
Öpər, sinəsinə basar,
O qız məni, bu qız məni.

Hüseyni salma gözündən,
Bir maç içərəm üzündən,
Hərgiz eləməz özündən,
O qız məni, bu qız məni.

QOYNUNDA

Xəbər almaq ayıb olmaz,
O nədi, pəri, qoynunda?
Öldürürsən mən yazığı,
Saxlarsan narı qoynunda.

Otağına qədəm basdıq,
Söhbətinə qulaq asdıq,
Sinən döşək, məmən yasdıq,
Sal, yatax, yeri qoynunda.

Sən ki yarından doyubsan,
Bağrımın başın oyubsan,
Hüseyni yetim qoyubsan,
Qalıb əlləri qoynunda.

AY QIZ

Boyun sənin tuba kimi,
Qaşlarında kaman, ay qız!
Görmüşəm mən çamalını,
İtirmişəm iman, ay qız!

Xınalı nazik əllərin,
Fəsih-zəbandı dillərin,
Ağ üzdə siyah tellərin,
Qoxusu yasəmən, ay qız!

Ağladırısan, güldürürsən,
Çəsmim yaşın sildirirsən,
Bimürvətsən, öldürürsən,

Dad əlindən aman, ay qız!

Aşiq Söyün ibadəti,
Dilində fərzü sünneti,
Neələyir sənsiz cənnəti,
Məmələrin əmən, ay qız!

BAYAZ

Durum dolanım başıva,
Bir bəri bax, bəri, Bayaz!
Camalındı mahi-taban,
Xurşədin xavəri, Bayaz!

Ağ üzdə siyah tellərin,
Şəkərdən şirin dillərin,
Yapaxda qızıl güllərin,
Kənar elə xari, Bayaz!

Qaşlarım ərər kimidi,
Buxağın mərmər kimidi,
Sədrin qələmkar kimidi,
Dişlərin mirvari, Bayaz!

Cuna salıbdı başına,
Qızıl tanalar guşuna,
Aşiqi salmaz huşuna,
Yox imiş xəbəri, Bayaz!

Aşiq Hüseynin havası,
Kəmbəmdi sazının səsi,
Geyinibdi zər libası,
Üstündən kəməri, Bayaz!

ZİBA

Gedirdim xublar toyuna,
Çıxmışdıq düz yola, Ziba!
Pərvanələr heyran olub,
Ağ üzündə xala, Ziba!

Ləblərin oxşar mərcana,
Qəsd eylədi şirin cana,
Məməsin qoyub fincana,
Tutmuş idi bala, Ziba!

Gözləri ala novcavan,
Sana nisbət huri-qılman,
Ətri-gül, nərgiz, yasəmən,
Vurmuş idi telə, Ziba!

Səni gördüm çeşmi laçın,
Ağ üzündə vardı maçın,
Gərdəndən aşırıb saçın,
Tökmüş idi belə, Ziba!

Aşiq Hüseynin qəhharı,
Kimlər çəkəkək ah-zarı,
Abdullanın köyçək yarı,
Tərifindən bilə, Ziba!

AŞIQ SƏMƏD OĞUZLU
(XIX-XX)

ZEYNƏB

Saxlayıbdı aşığına,
Ağ üzündə xalı Zeynvb.
Dodaqları süd qaymağı,
Əcəb beçə balı, Zeynəb.

İstarəm gələm oynuna,
Qolum dolayım boynuna.
Turunc götürüb qoynuna,
O səri sevdalı Zeynəb.

Qəlbədən-qəlbə gər yol olsa,
Dəli könlüm eşqə dolsa,
Canan cananını bulsa,
Ola xoş havalı, Zeynəb.

Yar məni eşqə salmasa,
Onnux sinəmə çalmasa,
Sevən, sevəni almasa,
Yaman olur halı, Zeynəb.

İşarət eylərəm qansan,
Mən yanaram, sən də yansan.
Məni özünə yar sansan,
Səməd qadan ala, Zeynəb,

QARA GÖZ

De görüm, hardan gəlirsən,
Elinə qurban, qara göz.
Birçə danış şirin-şirin,
Dilinə qurban, qara göz.

Züflərin gərdəndən aşır,
Vəsfinə dilim dolaşır.
Sona kimi başı yaşıl,
Gölünə qurban, qara göz.

Aşiq Səməd məlul baxır,
Naz-qəmzən evimi yıxır.
Dzrayırsan, yana çıxır,
Telinə qurban, qara göz.

DİLBƏRİN

Gözüm yollarda qalıbdı,
Düzəlib ayı dilbərin,
Bu camalda, bu kamalda,
Kim olar tayı dilbərin?

Mən demirəm, görən deyir,
Yara bələd olan deyir,
Yar yanından gələn deyir,
Qəşəngdir boyu dilbərin.

Səmədin yağısı qaşlar,
Könül sevdiyini xoşlar,
Xəbər alır yar-yoldaşlar,
Nə vaxtdır toyu dilbərin?

AY GƏLİN

Aşığınam, əzəl başdan,
Sənsən vəfadar, ay gəlin,
Eləsin yaradan qəni,
Məni sənə yar, ay gəlin.

Məni saldın dərdu-qəmə,
Həsərət qaldım kefə, dəmə,
SİNƏN üstə turunc məmə,
Bağçalarda nar, ay gəlin,

Könlümü elədin viran,
Sənsən sinəmə ox vuran.
Dostunun boynunu buran,
Şirin vəfadar, ay gəlin.

Ovçuyam, ovum teyləyim,
Husnünə sözlər söyləyim.
Məhəmmədəm, sənə qurban olum, yar,
İzin versən, qol boynuna salım, yar,
Gəlmişəm bağına bağban olum, yar,
Budağından dərim nar şirin-şirin.

GÖRMƏDİM

Dünya, səni gərdəşinlə
Başa varan görmədim!
Qərq oldu aləm, qəhr işindən.
Can qurtaran görmədim.
Bilmirəm kn, səbəb nədi,
Şadı qəmgin eylədin;
Abadını viran qoydun,
Artdı haran, görmədim.

Kəsilməz mürdə karvanı,
Qəflə işlər, köç gedər;
Nə imranlar nakam qoydun,
Didəsiidən yaş gedər.
Yetmiş iki millət ki var
Əli səndən boş gedər;
Yanınsınca malü dövlət,
Pul aparın görmədim.

Alməmmədəm, bu dünyada
Bir nişanəm qalmadı;
Getdi əldən qohum-qardaş,
Ata-anam qalmadı.
Süleyman tutdu dünyanı,
Dedi «mənəm», – qalmadı;
Bir kəs ilə heç düz ola
Sənin aran görmədim.

AŞIQ ƏLƏSGƏR (1821-1926)

GƏRƏKDİ

Aşiq olub, tərki-vətən olanın,
Əvvəl, başda pür kamalı gərəkdİ.
Oturub-durmaqda ədəbin bilə,
Mərifət elmində dolu gərəkdİ.

Xalqa həqiqətdən mətləb qandırın,
Şeytanı öldürə, nəfsin yandırın,
El içində pak otura, pak dura,
Dalısınca xoş sədalı gərəkdİ.

Danışdığı sözün qiymətin bilə,
Kəlməsindən ləlü gövhər süzülə,
Məcəzi danışa, məcəzi gülə,
Tamam sözü müəmmalı gərəkdİ.

Arif ola, eyham ilə söz qana,
Naməhrəmdən şərm eyləyə, utana,
Saat kimi meyli haqqa dolana,
Doğru qəlbi, doğru yolu gərəkdİ.

Ələsgər haqq sözün isbatın verə,
Əməlin mələklər yazı dəftərə.
Hər yanı istəsə, baxanda görə,
Təriqətdə bu sevdalı gərəkdİ.

DÜŞDÜ

Çərşənbə günündə, çeşmə başında
Gözüm bir alagöz xanıma düşdü.

Atdı müjgan oxun, keçdi sinəmdən,
Cadu qəməzləri qanıma düşdü.
İşarət eylədim, dərdimi bildi,
Gördüm həm gözəldi, həm əhli-dildi.
Başını buladı, gözündən güldü,
Güləndə qadası çanıma düşdü.

Ələsgərəm, hər elmdən halıyam,
Dedim: sən təbibsən, mən yaralıyam,
Dedi: nişanlıyam, özgə malıyam,
Sındı qol-qanadım, yanıma düşdü.

DAĞLAR

Bir ay yarım nobahardan keçəndə
Car olur köysündən sellərin, dağlar!
Çalxanır sonalar, çığırışır qazlar,
Zəməm zümmümoli göllərin, dağlar!

Hanı mən gördüyüm qurğu-büsatlar!?
Dərdməndlər görsə, tez bağı çatlar;
Mələşmir sürülər, kişnəşmir atlar,
Niyə pərişandı halların, dağlar!?

Hanı bu yaylaqda yaylayan ellər!?
Görəndə gözümdən car oldu sellər.
Seyr etmir köysündə türfə gözəllər,
Sancılmır buxağa gullərin, dağlar!

Hanı mərd iyidlər, boş qalıb yurdu!?'
Səxavətdə Eldar nurə'lanurdu.
Erkək kəsib, ağır məclis qururdu,
Şülən çəkilirdi malların dağlar!

Gözəllər çeşməndən götürmür abı,
Dad verə dahanda Kövsər şərabı.
Xaçpərəstlə düşdü bund inqilabı,
Onunçün bağlandı yolların, dağlar!
Sarınerdən top-tüfəngin atılı,
Qısır Murğuz şah dağına çatılı.
Bir əmliyin bir tükənə satılı,
Xəzəl olu yenə pulların, dağlar!

Kəpəz, Murov, Musa- gör neçə dağ var...
Üstünə nur yağsın, ay dəli Qoşqar!
Yayın orta ayında yağdırırsan qar,
Səf çəkib üstündə salların, dağlar!

Elə ki, şər gəldi, qaraltdı qaşını,
Dumana qər q olur dağların başını.
Düşəndə gürg ilə kəlbın savaşı,
Uzaq çəkir qilü-qalların, dağlar!

Halıyam Eldarın var cümləsindən,
Gecə yatmır bir-birinin bəhsindən.
İyid nə'rəsindən, güllə səsindən
Dəyməmiş tögülür kalların, dağlar!

Həsənnənə, Həsənbaba qoşadı,
Xaşbulaq yaylağı xoş tamaşadı.
Arsız aşiq elsiz niyə yaşadı,
Ölsün Ələsgərtək qulların, dağlar!

DOLANIR

Axşam-sabah, çeşmə, sənin başına,
Bilirsənmi, necə çanlar dolanır!?.
Büllur buxaq, lalə yanaq, ay qabaq,

Şahmar zülfü pərişanlar dolanır.

Afərin xudanın haqq-sayına!..
Camalları bənzər bayram ayına.
Belə gözəllərin xaki-payına
Mənim kimi çox qurbanlar dolanır.
Gördüm gözəlliyin bizə bildirir,
Qaş oynadır, xəstə könlüm güldürür,
İşvəyü nazıyla adam öldürür,
Qəmzəsində nahaq qanlar dolanır.

Məni qoca gördü, ürbəndin açdı,
Ala gözlərinə gözüm sataşdı,
Huş başımdan getdi, xəyalım çaşdı,
Mürği-ruhum asimanlar dolanır.

Adım Ələsgərdi, Göyçə mahalım,
Dolanım başına, mən dərdin alım!
Hüsnün şö'ləsinə xəstə xəyalım
Pərvanədi, şəmistanlar dolanır.

ÇƏKMIYƏ

İnsan payız ölə, yazda dirilə
Zimistanda boran-qarı çəkmiyə.
Günü-gündən işi düşər müşgülə,
Hər kəs namus, qeyrət, arı çəkmiyə.

İncik olma qoca aşığın yaşından,
Vaqif ol könlünün eşq ataşından.
Bülbül gül yolunda keçər başından,
Əgər gül köysünə xarı çəkmiyə.

Eşq ucundan tapdı xatalar məni,

Qul deyə həbəşdə satalar məni,
Qoyub top ağzına, atalar məni,
Bəlkə, canım bu azarı çəkmiyə.

Xəstə könül gəzir bu təmənnada,
Möminlər pənahı, sən yetiş dada!
Mərd iyidə ölüm haqdı dünyada,
Yoxsul olub, ahü zarı çəkmiyə.
Ələsgər, dəstini üzmə damandan,
İstə mətləbini sahib-zamandan.
Məhəmməd ümməti çıxmaz zindandan,
Ta ki ağam Zülfüqarı çəkmiyə.

KƏSİLDİ

Nagah badi-sərsər əsdi üzümə,
Ömür bostaimin tağı kəsildi.
Öz əlimdən xəta dəydi gözümə,
Bədəndən qolumun sağı kəsildi.

Qəza tutdu, kədər məni budadı,
Ağlatdı dostları, güldürdü yadı,
Zəhirmara döndü ağzımın dadı,
Əlimdə şərbətim ağı kəsildi.

Könlüm yasdan çıxımır, qəlbim qaradan,
Bu dərdü möhnətdən, bu macəradan.
Dövlət getdi, hörmət qalxdı aradan,
Qapımızdan dost ayağı kəsildi.

Müqərrərdi, qaçmaq olmaz ölümdən,
Fələyin qılıncı dəydi belimdən,
Bir tülək tərlanım getdi əlimdən,
Ürəyimin bəndi, bağı kəsildi.

Çox qaçdım qəzadan, olmadı çara,
Bir vurmuşdu, bir də vurdu dübara,
Çinovniklər istədilər qurtara,
Dostlarım özümə yağı kəsildi.

Qul Ələsgər, işin müşgüldü, müşgül,
Dərdini deməyə yoxdu əhli-dil.
Döy başına, fəğan eylə müttəsil,
Daha deyib-gülmək çağı kəsildi.

OLACAQDIR

Dedim, könül, içmə eşqin camını,
İçsən, dünya sana dar olacaqdır.
Ya dost olma, ya zəhmətdən incimə,
Dost yolunda boran-qar olacaqdır.

Aldanma dövlətə, uyma dünyaya,
Halaldan kəsb eylə özünə maya.
Zinakar, haramxor yetişməz baya,
Dosta xain baxan kor olacaqdır.

Sərgərdan qalmışam mən bu hesaba,
Fələk qurğusuna əhsən, mərhəba!
Novrəstə gözəllər tapmasın hava,
Qönçənin həmdəmi xar olacaqdır.

Hesabdarlar gələr, çəkər hesabı,
Günahkarlar necə gətirər tabı!?
Mizan, Sirat, sual, qəbir əzabı—
Bu işlər qabaqda var, olacaqdır.

Ələsgər, axtarma qüdrətin sirrin,

Zülmətdə işıq var, acıda şirin.
Zikr elə dilində mərdlərin pirin,
Qorxma, dar günündə yar olacaqdır.

CEYRAN

Durum dolanım başına
Qaşı, gözü qara Çeyran!
Saldın eşqin ataşına,
Eylə dərdə çara, Ceyran!

Söz eşidib, ərzim qansan,
Mən yanana sən də yansan.
Özün bir tülək tərlansan,
Niyə uydun sara, Ceyran?!.

Ələsgərəm, abdal ollam,
Eşqin girdabında qallam.
Küsdürmüşəm, könlün allam
Yalvara-yalvara, Ceyran!

YAYLAQ

Gözəllər seyrəngahısan,
Körüm səni var ol, yaylaq!
Açılsın gülün, nərgizin,
Təzə mürğüzar ol, yaylaq!

Gözüm qaldı siyah teldə,
Bülbül öldü meyli güldə.
Kimsəm yoxdu qürbət eldə,
Sən mənə qəm xar ol, yaylaq!

Mən səni görəndən bəri,
Sinəm oldu qəm dəftəri.
Öldür Aşiq Ələsgəri,

Özün günahkar ol, yaylaq!

AYƏ MƏNDƏDİ

Ahəngər deyiləm, naşı bəzircan,
Gözüm dürdanədə, a yəməndədi.
Sinəmdədi eşqin şirin çeşməsi,
Ləzzəti meyl edib ay əməndədi.

Bir sazım var, yox pərdəsi, nə simi,
Onu çalıb, kim tərpedər nə simi?!
Firdovsi, Füzuli, Hafız, Nəsimi—
Onlar da yazdığı, ayə, məndədi.

Kişi gərək zəhmət çəksin, dər salsın,
Süfrə açsın, ad qazansın, dər salsın.
Dərsi azlar Ələsgərdən dər alsın,
Altı min altı yüz ayə məndədi.

BAŞA-BAŞ

A bimürvət, həsrətini çəkməkdən
İllər ilə xəstə düşdüm başa-baş.
Mən aşığam başa-baş,
Oxu dərsin başa-baş.
Eşqindən səməndərəm,
Oda yandım başa-baş.
«Can» deyənə «can» deyinən mərdana,
Baş qoyanın qoy yolunda başa-baş.

Səndən ayrı haçan geysəm al, inci,
Geyinibsən, yar, qəddinə al, inci.

Mən aşığam al inci, .

Gey qəddinə al, inci.
Dosta xəyanət olmaz,
Qurma mənə al, İnci!
Bir canım var, alacaqsan al, İnci!
Bir busə ver, sövdə vuraq başa-baş.

Ələsgərəm, dərdim budu, ay ağa!
Eynim yaşı neysan kimi a yağa.
Mən aşığam, ay ağa,
Piltə yanar a yağa.
İllər xəstəsi canım,
Yar gəldi, qalx ayağa.
Gah baş olan, gah da düşər ayağa,
Kimsə varmaz fələk ilə başa-baş.

ÇATAÇAT (dodaqdəyməz)

El yeridi, yalnız qaldın səhrada,
Çək əstərin, çal çatığın çata-çat.
Hərcayılar səni saldı irəğa,
Həsrət əlin yar əlinə çata-çat.

Qışda dağlar ağ geyinər, yaz qara,
Sağ dəstinlə ağ kağıza yaz qara.
Əsər yellər, qəhr eyləyər yaz qara,
Daşar çaylar, gələr daşlar çata-çat.

Ələsgərin xəddi çıxdı çal indi,
”Hey”i «yey”ə, «dalı» «rey»ə çal indi,
Hərcayının kəlləsindən çal indi,
Çal çəngələn, çək ciyərin çata-çat.

BAŞ ENDİRİR

Ələstidən «bəli» deyən
Sübhana baş endirir.
Məhəmmədə nazil olan
Qur'ana baş endirir.
Özü birdi, adı minbir,
Vəhdəhuəl-laşərik;
Əhli-mömin körə bilməz,
Pünhana baş endirir.

ÖLMƏYİNCƏ BU SEVDADAN

Cətin dönəm, usanam;
Həqiqətdən dərs almışam,
Təriqətdən söz qanam.
Şahi-Mərdan sayəsində
Elm içində ümmanam;
Dəryaların qaydasıdır,
Ümmana baş endirir.

Biçarə Aşiq Ələsgər,
Olma elmə nabeləd;
Danışanda doğru danış,
Sözün çıxmasın qələt.
Çox qazansan, az qazansan,
Beş arşın ağdı xələt;
Mal-dövlətə baş endirən
Əfsana baş endirir.

DÜNYADA

Sirat, sual qabaqdadı,
Nə damaqdı dünyada!?
Kəlmeyi-şəhadət lazımdı
Ölən vaxtı dünyada.
Tut orucun, qıl namazın,
Şükür eylə Allaha;
Gül olma dünya malına,
Qalacaqdı dünyada.

Yalan deyib qeybət etmə,
Rəhmin gəlsin canına;
Öz-özünə fəxr eləyib,
Baxma şövkət-şanına.
Əzrayıl əlində çəngəl
Gələcəkdi yanına;
Qəzəbindən gül irəngin;
Solacaqdı dünyada.

Şəyirdlikdə çan çürütdüm,
Hərgiz ustad olmadım;
Nəfs öldürdüm, düz dolandım,
Dostumdan yad olmadım.
Ələsgərəm, qan ağladım,
Öluncə şad olmadım;
Əzəl gündən fələk mana
Qara baxdı dünyada.

BU GÜN

Aləmin padişahı,
Cən yetiş imdada bu gün;
Naqafil qarşımıza
Çıxdı mələkzadə bu gün;
Göz gördü gül çamalın,
Könül içdi bada bu gün;
Can cəsəddən ayrılır,
Gedir bu sevdada bu gün,

Ovçuyam görməmişəm
Belə bir sərxoş maralı;
Tögülüb şahmar zülfü,
Bürüyübdü qəddi-dalı;
Hüsndə Züleyxa tək,
Loğmana bənzər kamalı;
Solmasın gül irəngi,
Pozulmasın bu çalalı;
Mələklər də «amin» desin
Ərşi-müəllada bu gün.

Ələsgərəm, mən deyirdim,
Pərvana əfsana yanır;
Eşqdən bir od düşüb
Cismimə, mərdana yanır
Deyirəm, danışırım,
Dönürəm hər yana, yanır;
Ürəyim bir Kərəmə,
Bir Şeyx Sən'ana yanır;
Qəlbədən yas tuturam
Məçnuna, Fərhada bu gün.

GÖZƏLƏ

Canımı qurban elərəm
Bir belə tərən gözələ;
Hal bilən, şirin gülən,
Dosta mehriban gözələ;
Boy uca, gərdən mina,
Zülfü pərişan gözələ;
Dolanıb mürği-ruhum,
Olubdu mehman gözələ;
Xəstəyəm, yalvarıram
Həkimi-Loğman gözələ
Gözəl xanım cüvələnin
Gözəllərin xası kimi;
Görəni Məcnun eləyir
Leylinin sevdası kimi;
Ala gözlər şölə çəkir
Göyün sürəyyası kimi;
Çəpgəni hər rəng çalır,
Peyğəmbər xırqası kimi;
Baratdı, behiştən gəlib,
Gətirib qılman gözələ.

Gözəl xanım al geyinib
Gözəllər xasından gözəl;
Silkinir, gərdən çəkir
Göllər sonasından gözəl;
Libas əndamına layiq,
Əndam libasından gözəl;
Qabliyyət, mərifət tapıb
Ata-anasından gözəl;
Gözəlliyi cəm veribdi
Xaliqu, sübhən gözələ!

Qəmgin idim, xələt verdi,
Məlul könlüm açdı gözəl;
Arıfsən, əhli-ruhsan,
Can sana peşgəşdi, gözəl!
Ay qabaq şö'lə verir,
Qaşın göyçək qaşdı, gözəl!
Nə qədər gözəl görmüşəm,
Hamısından başdı Gözəl;
Cavanşir gözəllərinin
Cəmisi qurban Gözələ!

Fələkdən gileyliyəm,
Günü bizə qara verib;
Mömini zəlil eyləyib,
Suru günahkara verib;
Tərlanı sara yazıb,
Tər qönçəni xara verib;
Ələsgər Məcnun olub,
Meylini dağlara verib;
Unudub ibadəti,
Bağlayıb dastan gözələ.

XOŞ GƏLDİN

Qədəm qoyub asta-asta,
Sən bu diyara, xoş gəldin!
Süzdürüb ala gözləri.
Qaşları rapa, xoş gəldin!

Oğrun durub, qıya baxdın,
Müjganın sinəmə çaxdın,
Cismimi yandırıb yaxdın,

Alışdım nara, xoş gəldin!

Qaynayıb, peymanım dolub,
Sarılib gül rəngim solub,
Həsərin çəkməkdən olub,
Siməm sədparə xoş gəldin!

Dostun vəfasını gördüm,
Seçib, sevib, könül verdim,
Təzələndi köhnə dərdim,
Dərdimə çara, xoş gəldin

Sinəmdi eşqin dəftəri,
Sənsən dilimin əzbəri,
Yazıq Aşiq Ələsgəri,
Çəkməyə dara, xoş gəldin!

YERİDİ

Bir közəl keçdi qarşıdan,
Sallandı, yana yeridi.
Kirpik çaxdı, oğrun baxdı,
Od saldı cana, yeridi

Ovçu tək bərədə durdu,
Qaşlarından kaman qurdu,
Müjganın sinəmə vurdu,
Qəmzəsi qana yeridi.

Hanı belə huri, qılman?!
Eyləmir dərdimə dərman.
Çəşmim yaşı olub ümman,
Yaşılbaş sona yeridi.

Camalın bənzətdim aya,
Əhsən qüdrət verən paya.

Endirib salmadı saya,
Dost mehribana, yeridi.

Dedim: qız, getmə, amandı,
Ələsgər oduna yandı.
Dedi: qocadı, pırandı,
Mərdü-mərdanə yeridi.

GÖZƏL

Nə baxırsan pəncərədən,
Xumar gözün süzən gözəl?!
Seyraqubla aşna olub,
Bağrım başın əzən gözəl?!

Büllur buxaq, bəyaz gərdən,
Ağlımı aparır sərdən,
Yaxasına hərdən-hərdən,
İnci, sədəf düzən gözəl!

Qəlbimi yandırdın oda,
Sırr sözümü vermə yada,
Uyubsan zalım xoryada,
Məndən kənar gəzən gözəl!

Gümüş kəmə, incə belli,
Ağ biləkli, nazik əlli,
Ay qabaqlı, siyah telli,
Ürəyimi üzən gözəl!

Xəyalım çadır güləndə,
Pünhan dərdimi biləndə.
Ələsgər sizə gələndə,

Sıgallanıb bəzən, gözəl!

MARAL

Səhər-səhər çeşmə üstə
Durur boyu bala, Maral,
Ala gözlər girib qəsdə,
İstər canım ala, Maral!

Sevdim zalım, baqırı daşı,
Almaz kılıpik, qələm qaşığı,
Tərən görüb yaşılbaşı,
Sağın, qaynaq çala, Maral!

Ağ üzdə xalın bənövşə,
Az qalır bağırmı deşə,
Məcnunluqdu mənə peşə,
Düşmüşəm mahala, Maral!

Öpmədim ala gözündən,
Doymadım şirin sözündən,
Məni ayırıb özündən,
Salma daldan-dala, Maral!

Camalımdı şəmsü-qəmər,
Vəsfın olub dildə əzbər,
Ucundan yazıq Ələsgər,
Dönübdü abdala, Maral!

DOLLU MUSTAFA
(XIX)
SƏNƏM SƏNİ

Gördüm səhər bulax ustə,
Sənəm səni, Sənəm səni.
Xəlvə eyləyib əcəb nəstə,
Sənəm səni, Sənəm səni.

Doymaq olmaz qələm qaşdan,
Sənin kimi bağı daşdan,
Seçəmmədim yaşılbaşdan,
Sənəm səni, Sənəm səni.

Ağ üzde xalı bənövşə,
Könül həsrət yumru döşə,
Axtarır gözüüm həmişə,
Sənəm səni, Sənəm səni.

Gül camalın bədirlə ay,
Qaşlarındı qurulu yay,
Eyləməyəm dünyaya tay,
Sənəm səni, Sənəm səni.

Əskik olmaz gözəl, xatan,
Dol Mustafa sənin butan,
Verməz mənə zalım atan,
Sənəm səni, Sənəm səni.

AĞRIN ALIM

Nə durubsan, astanada,
Qaş qaytan, ağrın alım.
Səhər-səhər bağ içində,

Gülə batan, ağrın alım.
Büllur buxaq, bəyaz gərdən,
Ağlımı aparır sərdən,
Aşiqinə hərdən-hərdən,
Şivə satan, ağrın alım.

Qoynundakı əcəb nəstə,
Aləm görsə olar xəstə,
Əllərində dəstə-dəstə,
Nərgiz tutan, ağrın alım.

Cilvələ, süz, nazlı canan,
Gəl eyləmə baqırımı qan,
Qaşlarından qurub kaman,
Müjgan atan, ağrın alım.

Nə baxırsan yanı-yanı,
Olum gözlərin qurbanı,
Dərdə salma Mustafanı,
Ağcaqutan, ağrın alım.

GƏLİN

Səhərdən çıxdın qarşıma,
Gül baxçada gəzən gəlin.
Dərib, dərib buxax altda,
Tər bənövşə düzən gəlin.

Bülbülü güldən eylərsən,
Gedəni yoldan eylərsən,
Ulusdam, eldən eylərsən,
Gözlərini süzən gəlin.

Qaşların qurar divanı,

Kipriklərin tökər qanı,
Öldürürsən neçə canı,
Çoxlar bağrın əzən gəlin.
Gümüş kəmərin belində,
Şirmayı şana telində,
Cumub çalxanıb gölündə,
Sona kimi süzən gəlin.

Bilmirəm əsil-soyunu,
Xublar arzular boyunu,
Mustafa tutsun toyunu,
Al yaşıla bəzən gəlin.

QADAN ALIM

Seyrağıbın sözü ilə,
Dostun atan, qadan alım!
Öluncə dönəmərəm səndən,
Məni satan, qadan alım!

Bir doymadım şirin sözdən,
Öpmədim yanaxdan, üzdən,
İşarəynən, qaşnan, göznən,
Dostluq qatan, qadan alım!

Mürvət elə gəl insafa,
Sürək sənə zövqü səfa,
Aşiqinə vermə cəfa,
Qaşı qaytan, qadan alım!

Sinənin Savalanın qarı,
Məmənin Gürcüstanın narı,
İtgin salıb köhnə yarı,
Əğyar tutan, qadan alım!

Tər lan köylüm qanad çalar,
Sona görsə tora salar,
Axır ki, Mustafa olar,
Sənin butan, qadan alım!
QALDIRIN

Həsən atı yıxıb çaya,
Qaldırın qızlar, qaldırın.
Hərə götürüb bir paya,
Qaldırın qızlar, qaldırın.

Həsən gəlirdi yoxuşdan,
Kişi çıxıb bərkdən, boşdan,
Atı hurküb yolda quşdan,
Qaldırın qızlar, qaldırın.

At sərpib ipə dolaşib,
Ayağı başından aşıb,
Palçığa, zığa bulaşib,
Qaldırın qızlar, qaldırın.

Həsən itirib başını,
At unudub yoldaşını,
Qırıb yəhərin qaşını,
Qaldırın qızlar, qaldırın.

Qarıda qoyub qulunu,
Yolda itirib çulunu,
Verməyib yarı pulunu,
Qaldırın qızlar, qaldırın.

At çırpınır, yerə dəyir,
Başı gövdəsini əyir,

Kişnəyib gözünü döyür,
Qaldırın qızlar, qaldırın.

Həsən yorğun atı neylər,
Bu dərini kimə söylər,
Mustafa iltimas eylər,
Qaldırın qızlar, qaldırın.

AŞIQ MƏHƏRRƏM
(1825-1910)

BULAQLAR

Mən bilirəm, zimistanın qəhrindən
Ağ niqab örtübsən üzə, bulaqlar!
Yaşılbaş sonalar tərək olub səndən,
Həsərsən gəlinə, qıza, bulaqlar!
Cənnətül-məvadan olmusan təyyar,
Üstündə gəşt eylər cümlə ərənlər
Sənə bəxş eyləyib bir pərvərdigar,
Qüdrət yeygisindən təzə bulaqlar.

Üstündə çəm olar türfə gözəllər,
Ağ sürüynən ətrafını bəzəllər.
Mərd iyidlər ağır xonlar düzəllər,
Xanlar mehman gələr sizə, bulaqlar!

Qarlı dağlar alçaqlanmaz, ucalmaz,
Ləşgər çəkib xotkar ondan bac almaz.
Səndən içən hicran çəkib qoçalmaz,
Yetirsə də sinni yüzə, bulaqlar!

Məhərrəm arzular, gəlsin baharın,
Ərisin girmələr, tökülsün qarın,
Dad versin dahanda Abi-Kövsərin,

Olsun içənlərə məzə, bulaqlar!

ÇƏP

Sən dənizsən, məi dəryayam,
Sən özünü bilmə çəp;
Çin-çin eylə şahmar zülfün,
Yar, boynuna salma çəp;
Sinən çarsı, məmən dükan,
Müştəriyəm bazarda;
Sən satgihan, qoy mən alım,
Mənim ilə olma çəp.

Şahi-cahan, mərdi-sultan,
Ərənlərin sərvəri,
İsmi Əli, özü vəli,
Yəni yerin ləngəri;
Əntərə çaldı qılınçı,
Fəth eylədi Xeybəri;
Möminlərə irəhbərdir,
O xəyalə dalma çəp.

Ey Məhərrəm, sidq-dillə
Sığın ağan Heydara;
Haqqı bil, mövlai tanı,
Qalma aciz, avara.
Şahi-Mərdan sayəsində
Haçan gəlsən bazara,
Vur, çalxansın, qat bəhrini,
Girdabında qalma çəp.

GƏLMƏDİ

Ey gözəl, səni təhrində

Huri, qılman gəlmədi;
Yıxdın könlümün evini,
Oldu viran, gəlmədi;
Açılsın mah camalın,
Qoy olsun bayram günü;
Cümlə cahən həsrət çəkir
Mahi-ruhan gəlmədi.

Düşdü eşqin atasına,
Yandı səməndər kimi;
Söz sinədə cuşa gəldi,
Cəm oldu dəftər kimi;
Heç mahalda ustad yoxdu.
Aşiq Ələsgər kimi;
Yüz yerdən qətrə oynadı,
Belə ümman gəlmədi.

Məhərrəməm, əzbərimdi
Sirri-sübhan ibtida;
Ondan münkir olan kimsə.
Məhşərdə tapmaz cada;
Müxənnətə bel bağladım.
Zəhmətim getdi bada;
Bağlandı namərd kisəsi,,
Daha dövran gəlmədi.

NƏDİR

Barilahim, divan budur.
Yetişən dada nədir?
Müxənnəs haqqı unudub,
Heç salmır yada, nədir?
Kirmə nadən məçlisinə,
Qədirbilən olmasa,

Hərcayı hədyan söyləyər,
Bəy nədir, gəda nədir?

Əsli-zatı halal olan
Çaşqın olmaz binadan;
Mətləbinə tez yetirər
Yeri, göyü yaradan.
Tərk eyləyən sovmü salat
Əlin çəksin üqbadan;
Titrəyər dizi Siratda,
Heç tapmaz çara nədir.
Ey Məhərrəm, dostu yetir:
Dostdan-dosta al olmaz.
Həqiqətdən dərs almayan,
Təriqətdən hal olmaz;
Şəriətdə kamil olan
Yetgin olar, kal olmaz;
Gəşt eyləyər dəryalarda,
Çay nədir, ada nədir.

ÇƏKİRƏM

Ay hazarat, qulaq verin,
Görün, nə bəla çəkirəm: '
İki arvadın əlindən
Qazamat, qala çəkirəm;
Qədd əyilir, bel bükülür,
«Əlif»i «dal»a çəkirəm;
Dərdi qanmaza deməyəm,
Mən əhli-hala çəkirəm.

Dedim ki, xoşbəxt olaram,
Mən də alaram birini;
Yıxıldım dul arvada,

Qanmadım acı-şirini;
İstəyirəm söhbət edəm,
Öyür əvvəlki ərini;
Olmaz bəlaya düşmüşəm,
Sübhədək nala çəkirəm.

Getdim gördüm, böyük arvad
Kiçiyə çox kəsım satır;
Kiçiyi böyügə deyir:
Eşşəkdən törəmiş qatır;
Səsləri düşüb aləmə,
Bir-birinə şıllaq atır;
Mətləbi yazdım dəftərə,
Özgə mahala çəkirəm.

Necə ki cavan idim,
Gəlmirdi mənim eynimə;
Dedim, alım iki gözəl,
Paltarım salar çiynimə.
Yetişdim doxsan sinnimə,
Təqsirim allam boynuma;
Asqırırım, öskürürəm,
Hərdənbir dala çəkirəm.

Məhərrəməm, nə deyim
Bu dünyanın kəc işinə;
Aqillər, ürəfələr
Gərəkdir bunu düşünə;
Huş verib, guş tuturam
Çarxı-fələk gərdeşinə;
Hikmətə sirr qalmışam,
İndi kamala çəkirəm.

MƏN EVLƏNMƏZ İDİM

Vallahi, bilsəydim işi,

Adı mən evlənməz idim;
Gər biləydim ki, budu
Dadı, mən evlənməz idim.
Edəcəm qəmli könli-şadı
Mən evlənməz idim;
Olacam arvadın arvadı
Mən evlənməz idim.

Dedim, birini də alım,
Qoy, iki arvadım ola;
Birisi dərdə şərik,
Birisi övrədim ola;
İkisindən törəyə,
Bir neçə övladım ola;
Gər biləydim, belə bicadı,
Mən evlənməz idim.

Nə bilim, təzə gələn
Köhnəyə hədyan deyəcəkdir;
Köhnə də təzəyə «heyvan
Qızı, heyvan» deyəcəkdir;
Oturub bir-birinə
Min çürə böhtan deyəcəkdir;
Gələcək qonşu, qohum, yadı,
Mən evlənməz idim.

Nə bilim, Zalxa dua
Yazdıracağı at nalına;
Eşidənlər yanacaq
Mən fağırın əhvalına;
Söyəcəkdir hər ikisi
Mən yazığın saqqalına;
Deyəcəklər: ifritdi, qocadı,
Mən evlənməz idim.

MİNTƏNƏ

Bahar vaxtı, yaz vədəsi
Geyinib sarı mintənə.
Yəqin bil ki, əmən ölməz,
Qoynunda narı, mintənə.

Qomrovluca quş kimisən,
Broflu gümüş kimisən.
Təzə yetişmiş kimisən,
Gilas nubarı, mintənə.

Hər nə oldu, mana oldu,
Saraldı, irəngim soldu.
Aydını aranda qoydu
Biiman qarı, mintənə.

AŞIQ MUSA (1830-1912)

DƏLİ KÖNÜL, SƏNDƏ NƏLƏR DOLANIR

Dəli könül, səndə nələr dolanır,
Biri qışdır, biri payız, biri yaz.
Üç əlamət gözəllərin nişanı:
Biri işvə, biri qəmzə, biri naz.

Coşğun çaylar kimi qaynadım, doldum,
Heyva tək saraldım, gül kimi soldum.
Gedər ikən üç gözələ tuş oldum:
Biri qarı, biri gəlin, biri qız.

Qürbət eldə kimdi halım soruşan,
Ağ üzümdə qoşa xal verir nişan.
Üç şeydir ki, bu otağa yaraşan:
Biri Musa, biri söhbət, biri saz.

DİLİM

Dilim, sənə bu nəsihəti deyirəm,
Dünyanın malına sarışma, dilim!
Yəqin eylə, ölüm haqdı qabaqda,
Qiyamət oduna alışma, dilim!

Mənim sözlərimi saxla amanat,
Haqqınan dost olan tez tapar niçat
İstəyirsən sərin ola salamat,
Ağlına gələni danışma, dilim!

Sən uyma namərdə, gördüm səxasın,
İçməynən, zəhr olu mey piyalasın,

Hər kəs çəkər öz ağlının bəlasın,
Fitnəvü şərlərə qarışma, dilim!

Bir məclisə vardın, sən ol nöqtə hall
Eşidənlər səndən dərk etsin kamal.
Dindirənlər dillən, yoxsa da ol lal
Hərcağı danışib gülüşmə, dilim!

Musa eşqə alışmayıb, nə lazım,
Bivəfaynan qonuşmayıb, nə lazım,
Allah özü sirr açmayıb, nə lazım,
Sən bildiyin sirri gəl açma, dilim!:

GÜLƏ-GÜLƏ

Xudam səni nə xoş gündə yaradıb,
Salıb bu cahana ay gülə-gülə.
Gözəllikdə Yusif sənə tay olmaz,
Alıbsan qüdrətdən pay gülə-gülə.

Çətindir ki, müşgül işlər düzələ,
Təbibimsən, gəl yaramı təzələ.
Mən nə deyim sənə kimi gözələ,
Eylədin ömrümü zay gülə-gülə.

Uca boylu, tuti dilli baxtavar,
Sənə qurban malım, mülküm, hər nə var.
Aşıq Musa deyər, gül yanaqlı yar,
Sən gətir, mən içim çay gülə-gülə.

VARMI

Ala gözlü, uca boylu Şahzadə,

Şah sənənmə, səndən qeyri şah varmı?
Səni sevən malı neylər dünyada,
Qaşlarından özgə qibləgah varmı?!

Boyun görəni keçər çandan sərbəsər,
Dilim bir dəryadı, sinəm bir dəftər.
Camalın aləmi edib münəvvər,
Bundan şərəfətli mehrü mah varmı?!

Qamətin hüsnünə qılım ibadət,
Qaşların tağına edim ziyarət.
Zülfünün muyundan qurulsa Sirat,
Günahkar Musaya bir irah varmı?!

YATMIŞDIM, GUŞUMA GƏLDİ BİR SƏDA

Yatmışdım, guşuma gəldi bir səda,
Oyandım, əyləşib bir alişan şah.
Durdum salam verdim, mən oldum agah,
Dedi: nə yatıbsan, qümbeyd-zinallah?!

Allahın izniylə mana dur dedi,
Buyurdu Qənbərə, «badə ver» dedi,
Şəhadət barmağın tutdu, «gör» dedi,
Göstərdi bir cavan, eylədi agah.

Agah oldum mən görəndə yarımı,
Unutdum ağlımı, huşi-sərimi,
Unutdum ağlımı, huşi-sərimi,
Dedi: qorxma, qorxma, mənəm Seyflah.

Seyfullah deyəndə mən oldum bələd,
O dəmdə payına etdim ziyarət,
Ağıl çıxdı başdan, oldum bitaqət,
Dilimdə dolandı «lailahəillallah».

Lailahəillallah dilimdə bu gün,
Yerlərə ləngərdi, göylərə sütun.
Çəkib Zülfüqarı, aşkar etdi din,
Haqqa dost olana göstərdi irah.

İrahınan gedən bulmaz müşgülü,
Bir ismin «hələta», bir ismin «Vəli».
Cəbrayılın ustadısan, Ya Əli!
Sırlərini kimsə bilməz cabəcah.

Cabəcah deməkdə haqqa aslansan,
Pərdeyi-hicabda alma bölənsən.
Mə'racın yolunda xatəm alansan,
Səni necə əziz xəlq etdi allah!

Allahın şirisən, özün pürhünər.
Yahu deyib zikr elərdi Zulfüqar.
Tamaşaya durdu göydə mələklər,
Hüsnündən dərc oldu nuri-təcəllah.

Nuru görən ömrü gedər yüz ilə,
Neçə qatar nər-mayası düzülə.
Bir saatda yüz min dəftər yazıla,
Vəsfın başa gəlməz vallahü billah.

Billahi, sənsən vəsfdə aşkar,
Dəstində paylanır saqi-yi-kövsər.
Aləmi xəlq edən ja pərvərdigar,

Səndə rəhim çoxdu, Mycada günah.

BİR GÜN

Könül, ara dostlarımı,
O da səni gəzər bir gün.
İki mirğəzəb əyləşib,
Xeyir-şəri yazar bir gün.
Ey yükü tunc olan kimsə,
Nağdısı vec olan kimsə,
Nütfədən kəc olan kimsə
Doğru yoldan azar bir gün.

Yazıq Musa eylər dilək,
Bu qəm bizi qoymaz gülək.
Demədimmi çərxi-fələk
Bu dövrəni pozar bir gün.

NƏ GÜNAHI TELLİ SAZIN

Məclisləri abad eylər,
Nə günahı telli sazın!?
Məlul konüllər şad eylər,
Nə günahı telli sazın!?

Yeki şəcər, yeki dəmir,
Ara vurmur, yalan demir,
Qazı kimi rüşvət yemir,
Nə günahı telli sazın!?

Fikrini vermir qələmə,
Zülüm eyləmir aləmə,
Pulun vermir sələmə,
Nə günahı telli sazın!?

Yoldan çıxıb, yolun azmır,
İblis kimi ara pozmur,
Molla kimi cadu yazmır,
Nə günahı telli sazın!?

Musa vəsfin söylər saza,
Ruh verir gəlinə, qıza.
Oxşamayır kələkbaza,
Nə günahı telli sazın!?

TƏCNİSLƏR

AY ÜZƏ-ÜZƏ

Ay ağalar, çeşmim yaşı sel oldu,
Çalxanır sonalar ay üzə-üzə.
Mərd sözünü deyər mərdü mərdana,
Namərd saxlar sözün ay üzə, üzə.

Nazlı dilbər əldə tutub nə saqı,
Dərd çəkənin nə bimarı, nə sağı.
Ala gözlər mənə eylər nasağı,
Kəc baxır, ömrümü ay üzə-üzə.

Aşiq Musa deyər, yetibdi dərdim,
Məni bu qürbətə atıbdı dərdim,
Səksəni, doxsanı ötübdü dərdim,
İndi də yetişib a yüzə, yüzə.

DE BİR ÜZ, BİR ÜZ

Arif olan, diqqət elə, fəhm elə,
Qövr eylədi yaram de bir üz, bir üz.
Fələk saldı məni hicran xəstəsi,

Yatıram yan yerdə de bir üz, bir üz.

Yaralıyam, çətin qallam bu yaza,
Ərz eliyəm, dərdi-dilim bu yaza.
Yetir xəbərimi gərdən bəyaza,
Görünsün gözümə de bir üz, bir üz.

Aşiq Musa, səni dərd az alımı?
Görüm düçar olsun dərdə zalımı!
Dərmansız xəstədən dərd azalımı?
Loğman tək deyirəm de bir üz, bir üz.

DİVANİLƏR

QALMADI

Ey fələk, sənin çövründən
Xanü xavan qalmadı;
Neçə danəndələr getdi,
Mətləb qanan qalmadı.
Çoxlarının baharını
Döndərdin zimistana,
Pozuldu bağı-bənövşə,
Soldu gülşən qalmadı.

Hər kimə ki şərbət verdin,
Tez zəhrimar eylədin;
Zülmünən yıxdın evini,
Taxtını tar eylədin;
Beş gün xoşbəxt olanların
Sonun bimar eylədin;
Nə xəstələr şəfa buldu,
Nə də Loğman qalmadı.

Kim ilə dostluq elədin,
Söylə görüm, başa-baş!?
Qəzəbindən xof elədim,
Didəm verdi qanlı yaş,
Sümüyümə lərzə düşdü,
Cismimdə yandı atas;
Qəhrinə baş əyməkdən
Musada can qalmadı.

MƏRD

Xaliq özü Məhəmmədə
Göndərdi Qur'anı mərd;
Yüz on dörd əziz surəni,
Otuz çüz ayanı mərd.
Heç kimsədən bakım yoxdu,
Sığınmışam sübhana;
Pədərimin mərd oğluyam,
Gəzirəm meydanı mərd.

Hər kimə ki mən can dedim,
Canı canda görmədim.
Xudada olan kərəmi
Bəninsanda görmədim.
Atasına kəc baxanı
Bir məkanda görmədim;
Nəzər saldım sağa, sola,
Dolandım hər yanını mərd.

Qafil olma, Aşiq Musa,
Kim qalacaq dünyada;
Uca könlün alçaq saxla
Havalanma ziyada;
Cəhənnəmin maliklərin
Gündə yüz yol sal yada;
Bağışlanar günahların,
Göl eylə tobanı mərd.

SAMAVAR

Mən səni çox sevirəm,
Bilirsən halım, samavar!
Bir əyləş məclisimdə,
Cahü-cəlalım, samavar!

Dağılsın qüssə, qəmim,
Dərdü-mələlim, samavar!
Həmi taxtım, həmi baxtım,
Həmi iqbalım, samavar!

Şikəmində abü-ataş,
Hamı durub tamaşana;
Çoxlarına mehribansan,
Odur gəlirsən xoşuma;
Bir istəkan çay verməsən,
Ağlım gəlməz başıma;
Min tümən dövrənəm olsa,
Çaşar xəyalım, samavar!

Başında durub çaynikin,
Ətrafında var istəkan;
Özü xasdı, bölməsi xac,
Bir nişanı zər istəkan;
Saz çalım, məclisimdə
Gəzdirsin dilbər istəkan;
Bəlkə, bir az şəfa tapa
Bu xəstə canım, samavar!

Samavarım, sən coşanda,
Ətrafında yar dolanır;
Özü zər, libası zər,
Qəddi qələmkar dolanır;
Çox çəkir o zəhmətin,
Buxağında tər dolanır;
Bundan artıq söz deməyə
Yoxdu kamalım, samavar!

Bil ki, sənsiz gün keçirməz
Hər kəsin ki ilacı var;

Padişahdan bəyə kimi
Hamının ehtiyacı var;
Samavar dövrənən açıb,
Görün neçə xəraçı var;
Mən sana peşkaş elərəm
Dövlətü-malım, samavar!

Musa tərifini deyir,
Eşidən gəlsin bəhsinə;
Qumru kimi zikr elərsən,
Valeh olmuşam səsinə;
Çirkinlər xəcalət çəksin,
Gəlməsinlər məclisinə;
Qoy sana qulluq eləsin
Bir gözəl xanım, samavar!

QURBAN AĞDABANLI
(1859-1925)
DOLANA-DOLANA

Bülbül idim, gülə həsrət,
Qaldım dolana-dolana.
Bu canımı eşq oduna
Saldım, dolana -dolana.

Nəzər sal didəm yaşına,
Yandırm hicran ataşına,
Sədəqə yarım başına
Oldum, dolana-dolana,

Çəkdim firqət cəfasını,
Haçan sürdüm səfasını?
Can deyib, can qadasını
Aldım, dolana-dolana.

Artıb dərdim günü-gündən,
Əlli isə ötüb mindən.
Qurban deyər həsrətindən
Öldüm, dolana-dolana.

ARASINDA

Sevdiyim şamama bəslər,
Dolanar tağ arasında.
Xəstə düşsəm, könlüm istər,
Bir cüt nar, bağ arasında.

Canım eşq oduna yandı,
Sinən nazbalış, yorğandı,
Tüstüm asmana dayandı,
Bir qarlı dağ arasında.

Qulaç zülfünü hörsünlər,
Tovuztək bəzək versinlər,
Qoy Qurbanı öldürsünlər
Sinənin ağ arasında.

KÖNLÜM

Nə qalıbsap qəm əlimdə,
Üstü duman olan könlüm,
Su üzündə gəmi kimi,
Gəşt eyləyib dolan, könlüm!

El köçüb, dalda qalıbsan;
Özünü oda salıbsan
Xaraba tək boşalıbsan,

Nədən oldun talan, könlüm?

Sinəndəki kaman-oxdu,
Dövrən zalım, cəfan çoxdu,
Qurban deyir yerin yoxdu,
Ay sərgərdan qalan könlüm!

**ÇOBAN ƏFQAN
(1866-1924)**

XOŞ GƏLMİSƏN

Bu xoş gündə qədəm basıb
Yarım, bizə xoş gəlmisən.
Yenə məni yada salıb,
Yarım, bizə xoş gəlmisən.

Sıxıbsan nazik belini,
Aç görüm cığa telini,
Danış öpüm qoy dilini,
Yarım, bizə xoş gəlmisən.

Gül əkdim ellər bağında,
Aşıqəm yar sorağında,
Ömrümün bu son çağında
Yarım, bizə xoş gəlmisən

BELƏ OLMAZ

Ay ağalar, ay qazılar,
Belə olmaz, belə olmaz!
El malına tamarzılar,
Belə olmaz, belə olmaz!

Aləmə saldınız azar,
Can alırsız, açıq-aşkar,
Xalqı soyur qaraullar,
Belə olmaz, belə olmaz!

Kimisi cəlladtək qəsdə,
Kimisi də kəmərbəstə,

Döymə oğlu, ata üstə,
Belə olmaz, belə olmaz!
Yorqanı yox bürünməyə,
Qörxur gözə görünməyə,
Öyrənmişik sürünməyə,
Belə olmaz, belə olmaz!

İisafılı ol, a hökmüdar,
Çox da qolda qüvvətin var,
Çoban Əfqan dözməz, ağlar.
Belə olmaz, belə olmaz!

Heyf mənim zəhmətimə,
Get, səni gözüm görməsin.
Sən nadanı adam sandım,
Get səni gözüm görməsin.

Öz yarından gen qaçansan,
Əğyarlarla canhacansan,
Var-dövlətə aldanansan,
Get, səni gözüm görməsin.

Əfqan eylər cənə nifrət,
Görən bundan alsın ibrət.
Sevdiyini də varmış xəlvət,
Get, səni gözüm görməsim.

AYRILDIM

Müjdə deyini düşünlərə,
Bu gün mən yardan ayrıldım.
Öz ömrümün inçisindən,
Dönlətdəi, vardan ayrıldım.

Sellər kimi coşub daşdım,
Hündür qayalardan aşdım,
Öpdüm, qucdum, halallaşdım,
Sinəsi qardan ayrıldım.
Əfqan kəsdi gümanını,
Haqq eləsin divanını,
O satdı, öz imanını,
Bietibardan ayrıldım.

**USTA ABDULLA ZODLU
(1865-1943)**

GƏLİRƏM MƏN

Ana gözlü, nazlı dilbər
Dedi: dur get gəlirəm mən.
Dedim: aj qız, dərdim çoxdu,
Dedi: dərman bilirəm mən.

Göldən uçurdum sonanı,
Bu yerdə, qoydum binanı,
Gündə görduyüm cananı,
Görməyəndə ölürəm mən.

Bağçalarda barım ola,
Alma, heyva, narım ola,
Bir dərd bilən yarım ola,
Ona qurban oluram mən.

Vəfası olmaz yalanın,
Ağlı olmaz çox gülənin,
Abdullayam dərd bilənin,

Yüz il keçsə quluyam mən.

VAR DEMƏKDİ

El nəzəri üstündəsə,
Sənə dövlət, var deməkdi
Baxma düşüb dən saqqala,
Dağ başında qar deməkdi,

Kəc baxarsa sənə zaman,
Dözməlisən ovsanmadan,
Qəfəsdəsə tülək tərən,
Oylağında sar deməkdi.

Fikir vermə hədyan sözə,
Şəfa verər elm gözə,
Babalardan qalan bizə,
Namus, qeyrət, ar deməkdi.

Şər işlərdən gəl ol qıraq,
Həqiqət axtaran qoçaq,
Qulağınla eşit ancaq,
Ya gözünlə gör deməkdi.

Sənətkarın var hörməti,
Çəkməz kimsədən minnəti,
Kimin olsa səxavəti,
Mövlam ona yar deməkdi.

YERİ

Bir zamanlar at oynadıb,
Gəzdi bəylər bizim yeri.
El oyandı bu qəflətdən,

Heç qalmadı dözüm yeri.

Sənin kimi var köməyim,
Haqdan düzəldi diləyim,
İşıq tapıbdır eynəyim,
Yaxşı seçir gözüm yeri.

Yerdən duman çəkilibdi,
Torpaq bizə əkilibdi,
Qaçaq-quldur çəkilibdi,
Bir dolanım, gəzüm yeri.

Qırdıq bəyi, tutduq xanı,
Onlardan göstər bir hanı?
Sən gəl dindir Abdullanı,
Yaxşı ötür sözüm, yeri.

NEYNİM

Ağ ağalar, ay qazılar,
Mən bu dərdə dözüm, neynim?
Düşdüm qəmin dəryasına,
Qəvvas olum üzüm, neynim?!

Dərdim olubdu ziyada,
Bir yetən yoxdur fəryada.
Arsız, qəmli bu dünyada
Heç bilmirəm gəzüm, neynim?!

Abdulla düşüb azara,
Dərdi yetib səd-hazara.
Qoyan yoxdur bir məzara,
Öz əlimlə qazım, neynim?!

LAYIQDIMİ?

Mənim kimi bülbül olmaq
Güllərinə layıqdımı?
Aşığı sürgün eyləmək
Ellərinə layıqdımı?

Köynəyin humayın ağı,
Həşyəsi cənnətin bağı,
SİNƏMƏ ÇƏKİRSƏN DAĞI,
Əllərinə layıqdımı?

Ağladırısan, güldürürsən,
Eynim yaşın sildirirsən,
Abdullanı dindirirsən,
Dillərinə layıqdımı?

ARASINDA

Səhərdən sərvə boylunu
Gördüm bağlar arasında.
Tütünüm ərşə dayandı,
Yandım yağlar arasında,

Yandım yetirən olmadı,
Mətləb bitirən olmadı,
Öldüm, götürən olmadı,
Qaldım ağlar arasında.

Eşqin firqətindən çaşdım,
Qəza tutdu mən dolaşdım,
Məcnun kimi dağdan aşdım,
Gəzdim dağlar arasında.

Abdullayam, dərdim çoxdu,
Məni sirab edən yoxdu.
Xəstə düşdüm dərman yoxdu,
Neçə sağlar arasında.

DİLBƏR

Bir ərzim var qulluğuna
Ay xalları qoşa dilbər.
Xəstə çanım qurban olsum
Həmi gözə, qaşa, dilbər.

Ağlamışam gülməmişəm,
Göz yaşımı silməmişəm,
Qədrini mən bilməmişəm.
Yeni düşdüm başa, dilbər.

Siyah zülfləri kəmənndi,
Yarın dodaqları qənddi,
Dərdiməndsən, dərdimənndi,
Yaşa dilbər, yaşa dilbər.

Axır gözün qanlı yaşı,
Nə qohumu, nə qardaşı,
Qürbət eldə fağır başı,
Dəydi daşdan daşa, dilbər.

Eynim sənsən, qanım sənsən,
Din ilə imanım sənsən,
Cəsədimdə canım sənsən,
Ərkim çatar başa, dilbər,

Abdullayam, çox ağladım,
Sinəm başını dağladı
İsminə dastan bağladım,
Görün, gəlib xoşa, dilbər.

HÜSEYN BOZALQANLI
(1865-1941)

GEYİNDİ

Bahap oldu, çiçək açdı,
Güllər qırmızı geyindi;
Çırtıq dəydi; üz qanadı,
Xallar qırmızı geyindi.

Yarım yuxudan oyandı,
İncidi, kUSDÜ, usandı!
Barmax barmağa dayandı,
Əllər qırmızı geyindi.

Mayiləm mina gərdəna,
Ağ bədənə, gül əndama.
Zülfünə, qoyubdur xına,
Tellər qırmızı geyindi.

Qaş oymatdı, qıya baxdı,
Könlümün evini yıxdı.
Al geyindi, seyrə çıxdı,
Çöllər qırmızı geyindi,

Yanaxları güldən təzə,
Aqzı qaymax, dili məzə,
hüseyp, canai gəldi bizə,
Yollar qırmızı geyindi.

BAŞINA DOLANDIĞIM

Səhər-səhər çıx qarşıma,
Dur, başına dolandığım!
Oğrun gözlə, qıyqaçı bax,
Gör, başına dolandığım!

Tellərin dönüb kəməndə,
Gözəllər olub sərməndə,
Qara saç dal gərdəndə,
Hör başına dolandığım!

Hüseyndən aldın canını,
Apardın din, imanını.
Əsirgəmə müjganını,
Vur, başına dolandığım!

AŞIQ QƏHRƏMAN
(XIX-XX)
ELLƏR

Gəlib çatıb yaz ayları,
Köç-köç olub ağır ellər,
Hər yanda səs-səsə verib,
Ötüşürlər tuti dillər.

Obalar düzülüb yola,
Qəflə işlər sağa, sola,
Ətir verir nərgiz, lala,
Açılıb qonçalar, güllər,

Gözəllər gedib bulağa,
Batıblar yaşıla, ağa,

Çıxıblar əlvən yaylağa,
Sarışırlar siyah tellər.
Xublar yeriyirlər sana,
Ala gözlər susar qana,
Çalxanır yaşılbaş sona,
Bulanır dalğalı göllər.

Qızlar gəlir dəstə-dəstə,
Qəddi əlif, boyu bəstə,
Qəhrəman alıb qol üstə,
Xoş saz çalır şümşad əllər.

TƏRLANIM

Dün güzarım düşdü yara,
Gözəl, havalı tər lanım.
Saqın, uyma zalım sara,
Gözəl, havalı tər lanım.

Boylanırsan yanı-yanı,
Gözlərinin mən qurbanı,
O verdiyin peyman hanı?
Gözəl, havalı tər lanım.

Aşiq qonaq eləmədin,
Bir xoş gəldin, söyləmədin,
Bağrım başın teyləmədin,
Gözəl havalı tər lanım.

Gözəlliyin bildirirsən,
Dostlarını güldürürsən,
Axır məni öldürürsən,
Gözəl, havalı tər lanım.

Ağrın alım qoşa kaman,
Çəkdirmə dostuna aman,
İltimas elər Qəhrəman,
Gözəl, havalı tər lanım.

AŞIQ BİLAL ŞAMAXILI (1872-1937)

KƏKLİK

Vurulmuşam camalına,
Gəl dərdimi qan, a kəklik.
Gəlin kimi ayağına,
Sən qoymusan xına, kəklik.
Başın yaşıl, gözün qara,
Oxşayırsan nazlı yara,
Qaçma bizdən uzaqlara
Qal bu yerdə, sona kəklik.

Qış sovuşub yaz gələndə,
Qız, gəlinlər gül dərəndə,
Onlara gəl qarış sən də,
Qaçma məndən yan, a kəklik.

Azad dolan bizim yerdə,
Sən qoymuşuq qəm, dərdə,
Aşiq Bilal məclislərdə
Nəğmə desin sana, kəklik.

ÖLDÜRDÜ

Məni bir qələm qaşlının
Nazı öldürdü-öldürdü.
Çiyini xurmayı saçlının

Sözü öldürdü-öldürdü.

Ağ əllərə hana yaxdı,
Zülfünü boynuma taxdı,
Naz eləyib mənə baxdı,
Gözü öldürdü-öldürdü.

Yar başına dolanmazdım,
Eşq oduna qalanmazdım,
Əğyar olsaydı yanmazdım
Özü öldürdü-öldürdü.

Dəryalarda olar ada,
Mənə gəlsin yardan qada,
Bilalı yar, bir də bada,
Düzu öldürdü-öldürdü,

VAR

Ürəyimiz çiçəklənir,
Elin əcəb cəlalı var.
İndi bizim insanların
Nə dərdi, nə məlalı var.

Nələr görür bu gün gözüm,
Çalxan, ey ilham dənizim,
Gülür könlüm, sazım, sözüm,
Nə sorğu, nə sualı var.

Yoxdu izi intizarın,
Getdi dövrü boran, qarın,
Şən ellərin, obaların,

Dastan deyən Bilalı var.

MİSKİN ƏLİ
(1881- ?)
ALMA, AMAN

Pünhan-püihai baxan gözəl,
Aqıl başdan alma aman,
Canım oda yaxan gözəl,
Məni dərdə salma, aman.

Qurbanam qələm qaşına,
Sırrını ver sirdaşına,
Dağlanmış sinəm başına,
Mujganını çalma aman.

Xub saxla namus, arını,
İstərəm etibarını,
Atıb vəfalı yarını,
Seyraqıbı bulma aman.

Alışırım b a x tüstümə,
Gəl acıqlanma üstümə,
Yağı çəllad tək qəsdimə,
Qəzəblənib dolma aman.

Görmədim qaşın təhrini,
Dağıtma könlüm şəhrini,
Çəkib əğyarın qəhrini,
Dərin fikrə dalma aman.

Kim sevməz sən kimi yarı,
Olmayasan bir gün sayrı,
Qədirbilməz xardan ayrı
Qönçə gulüm, solma, aman.

Bircə kəlmə danış, söylə,
Kamanın baqırma teylə,
Geyin, sallan, Miskin ilə,
Zarafatdan qalma, aman.

YAXANI DÜYMƏLƏMƏ

Gözəlliyyin mən deyərəm,
Gəl yaxanı düymələmə
Qaşlarına baş əyərəm,
Gəl yaxanı düymələmə.

Bağcaınızda bitən güldür,
Saçların süsən sünböldür,
Açıxlıx yasax deyildir,
Gəl yaxanı düymələmə.

Tərifin vardır hər yanda,
Söylənir, dildə, dahanda,
Nə saxlayırsan pünhanda,
Gəl yaxanı düymələmə.

Araqçının yama qoyma,
Bağrımın başını oyma,
Nə lazımdır tikmə düymə,
Gəl yaxanı düymələmə.

Sənsən gözəllərin xası,
Geyinibsən tər libası,
Şair edir iltiması
Gəl yaxanı düymələmə.

«Kərəm sənə nələr demiş,

O dil dodağını yemiş»,
Yaxa bəndi neylər gümüş,
Gəl yaxanı düymələmə.

Gözəllər bağçaya gedir,
Mə'suqunun bağıdır didir,
Miskin Əli xahiş edir,
Gəl yaxanı düymələmə.

MÜŞTAĞAM

Süz, yeri, qaragöz maral,
Qəddi dala mən müştəğam,
Şəkərdən şirin söz maral,
Ləbi bala mən müştəğam.

Eşqin sevdası başında,
Aşəqəm qoca yaşımda,
Geyinib sallan qarşımda,
Yaşıl, ala mən müştəğam.

Əhdini yerinə yetir,
Mətləbin bircə bitir,
Nazik əllərinlə gətir,
Ver piyala, mən müştəğam.

Gəl gözüünü süzə-süzə,
Dərdimi yetirmə yüzə,
Xoş növrəğa, lələ üzə,
Gül çəmala mən müştəğam.

Qalx havalan tərlən kimi,
Mən boylanım heyran kimi,
Dərddən qanan Loğman kimi,
O kamala mən müştəğam.

Hər vaxt eylə dostunu yad,
Mə'lul könlümü eylə şad,
Buraxmaz ahunu səyyad,
Sən marala mən müştəğam.
İlqarına eylə vəfa,
Yolunda çəkmişəm cəfa,
Həmdəm olaq, sürək səfa,
Gümrah hala mən müştəğam.

Könül mail ay qabağa,
Ağlım alan gül yanağa,
Zənəxdana, ağ buxağa,
Xəddü-xala mən müştəğam.

Eşqin gölünə dolanda,
Əhdinə doğru qalanda,
Miskin Əlini salanda,
Qiylü-qala mən müştəğam,

BƏNÖVŞƏ

Mən sənə tərif deyərəm,
Bir neçə xana, Bənövşə.
Gözəlliyini öyərəm,
Gedər hər yana, Bənövşə.

Qaşların bənzəyir yaya,
Sənsən gözəl, ağça maya,
Gəl gedək bizim saraya,
Bax kərəmkana, Bənövşə.

Köksün dağda qara bənzər,
Turuncların nara bənzər,

Səni qucan sara bənzər,
Sığın tərlana, Bənövşə.

Can görmədim sən həvəsdə,
Deyib gülürsən ahəstə,
Dərdindən olmuşam xəstə,
Yetir dərmana, Bənövşə.

Dər gətir dostə nərgizi,
Sanc telin üstə nərgizi,
Bağışla dostə nərgizi,
Mərđi-mərdana, Bənövşə,

Miskini salma ayağa,
Boyum boyuna sadağa,
Qəbul qılsan sən çırağa,
Ollam pərvana, Bənövşə.

QURBAN OLUM

İşvə satan vəfalı yar,
Gül növrağa qurban olum.
Aşiqinə cəfalı yar,
Ağ buxağa qurban olum.

Hərdən-hərdən baxıb gülən,
Dostunun dərdini bilən,
Gərdən üstünə tögülən
Zülfı-tağa qurban olum.

Ortax olma dərdü-qəmə,
Başlayaq söhbətə, dəmə,
Görünür bir cüt tər məmə,
Qoynu bağa qurban olum.

Həsret çəkənin ara,
Şana al telini dara,
Qaşları nə əcəb qara
Üzü ağa qurban olum.

Məhəbbət yağır gözündən,
Şəkər tökülür sözündən,
Gəl salma məni özündən
Sən irəğa, qurban olum.
Sənsən əcəb gözəl insan,
Qoyma gedə ilqar, iman,
Şəhdi-zəban, şirin dahan,
Bal dodağa qurban olum.

Özü süsən, saçı sünbül,
Miskin verib sənə könül,
Gözəl cəmalı qızıl gül,
Ağ yanağa qurban olum.

ZÜLFÜ

Naz eləyən nazlı dilbər,
Tök gərdana siyah zülfü.
Qumru tək avazlı dilbər,
Salla yana siyah zülfü.

Sinəm üstünü daqlama,
Dostunun yolun bağlama,
Cəllad tək yağı saxlama,
Şirin cana siyah zülfü,

Ünüm asimana çatır,
Müjganın sinəmə batır,
Gör nə qədər gözəl tutur,

Gümüş tana siyah zülfü.

Sən ol əhvalım soruşan,
Yanağında dənə nişan
Gətirmə, qılıb pərişan,
Dad amana siyah zülfü.

Sənin təkisi sona teli,
Kafər görsə dinə gəli,
Vəsf eləyir Miskin Əli,
Yana-yana siyah zülfü.

**AŞIQ ŞƏMŞİR
(1893-1980)**

DAĞLARIN

Yazda bəzənir xalı tək,
Yaşılı, alı dağların.
Quzu mələr yaylağında,
Xoş keçir halı dağların.

Var nərgizi bənövşəsi,
Ətəyində göy meşəsi,
Olur oynamaq peşəsi
Elli, obalı dağların.

Bulaq üstə gəlir nazla,
Qız sənəklə, aşiq sazla
Bülbülü oxur avazla,
Gözəl, səfalı dağlarım.

Abad olur yaylaqları,
Xubanların oylaqları,

Çoxdu soyuq bulaqları,
Sərin havalı dağların.

Qayalarda kəklik səkir,
Bulut qalxır, yağış tökür,
Sİnəsinə duman çökür,
Güllü, laləli dağların.

Sarıyerə, Xaçbulağa,
Oba köçür yaylamağa,
Aranlardan bizim dağa
Gəlir mahalı dağların.

Çobanları çalır tütək,
Göy təpələr, gözəl göyçək,
Gölüidə çalxanır ördək
Çayı sonalı dağların.

Keçir yazı, gəlir yayı,
Şırıltıyla axır çayı,
Səyyadına çatır payı,
Halal mayalı dağların.

Yarpağa şəh düşür səhər,
Hər qucağı behişt təhər,
Binələri olub şəhər,
Artıb cəlalı dağların.

Payız çölə düşüb qırov,
Qoşqar Kəpəz, Çilyəz, Murov...
Şəmşir gəzir köksündə ov,
Hündür qayalı dağların.

YALVARA-YALVARA

Bir nanisaf biilqara
Qaldım yalvara-yalvara...
Qapısına gecə-gündüz,
Gəldim yalvara-yalvara...

Qaşu qələm, boyu şahbaz,
Fəslı bahar, sinəsi yaz,
Mən yoncudum, o etdi naz,
Öldüm yalvara-yalvara...

Əydim əyilməz başımı,
Heç duymadı təlaşımı;
Sel tək axan göz yaşımı,
Sildim yalvara-yalvara...
Şəmşirəm belə zəhmətlə,
Cana gəldim bu möhnətlə.
Birçə busə yüz minnətlə,
Aldım yalvara-yalvara.

AŞIQ VARİS (?)

GÖZƏL

Sənsən gözəllərin xası,
Yanağın dağın lalası,
Geyibsən əlvən libası,
Batıbsan ağlara, gözəl!

Müştaqdır dostu görməyə,
Sınıq könlünü hörməyə,
Süsən, sünbül, gül dərməyə,

Çıxırsan dağlara, gözəl!

Gözəllik yükün tutubsan,
Ətri ənbərə batıbsan,
Nazla bəslənib çatıbsan,
Nə əcəb çağlara gözəl!

Elə süzgün baxma xanım,
Öldürsən halaldı qanım,
Piltə tək yazıq çanım,
Yandırma yağlara, gözəl!

Varis deyər ay baldodaq,
Aşırını saxla qonaq,
Birçə kərə rəhm elə bax,
Sinəmdə dağlara, gözəl!

KÖNÜL DÖNMƏZ

Zalım bir bivəfa yardan
Mən dönürəm, könül dönməz.
İşi, kücü cəfa yardan,
Mən dönürəm, könül dönməz.

Könül dönməz bir maraldan,
O olub məni saraldan,
Dodağı qənd, dili baldal,
Mən dönürəm, könül dönməz.

Varis doymaz şirin dildən
Yaşılbaşlı siyah teldən,
Yanaxları qızıl güldən
Mən dönürəm könül dönməz.

**XƏSTƏ BAYRAMƏLİ
(1989-1952)**

AĞLAYIB

Bir cavan ölübdü qürbət diyarda,
Vətənin torpağı, daşı ağlayıb.
Bir bağ saralıbdı bahar çağında,
Aqıl nalə çəkib, naşı ağlayıb.

Nə ucuzmuş bu dünyanın vəfası,
Bir ömrün yoxluğu, bir elin yası.
Dumandan geyinib matəm libası,
Qocaman dağların başı ağlayıb.

Atalıq niyyəti yetməmiş sona,
Üç körpə taleyi yaxılıb şama,
Kişnəyib buludlar, tutulub səma,
Tökülüb gözünün yaşı, ağlayıb.

Bayraməli, sən də, «igidəm»,—deyə,
Çox da bel bağlama namərd fələyə,
«Mənəm»—deyənləri salıb lərzəyə,
Çoxlarını qələm qaşığı ağlayıb.

DARIXDIM

Sən mənim pöhrəmsən ilk baharımda,
Zövqünü yaşatdın arzularımda,
Şimşəklər sayrışdı ümmanlarımda,
Çaxışın yadıma düşdü, darıxdım.

Ötən günlərimiz keçildi bir-bir,

Vüsal çağlarımız seçildi bir-bir.
Məhəbbət vərəqim açıldı bir-bir,
Naxışın yadıma düşdü, darıxdım.

Qayğılar gölündə yordum özümü,
Sənin xəyalından sordum özümü,
Yenə gözlərində gördüm özümü,
Baxışın yadıma düşdü, dirıxdım.

Gecələr dayanıb yorğun, ahəstə,
Doğma balamızın beşiyi üstə,
Öz ana laylanı ilkin həvəsdə
Oxuşun yadıma düşdü, darıxdım.

Bayraməli gəzər Məcnunsayağı,
Mətanətdir yaman günün dayağı.
Sinəmdə qaynadı eşqin bulağı,
Axışın yadıma düşdü, darıxdım.

KÖNÜL

İşində sayıq ol, sözündə kamil,
Ariflər içində söyülmə, könül!
Qoy səni qananlar tə'rif eyləsin,
Nadanlar dilində öyünmə, könül!

Bəxş etsə təbibə neçə min barat,
Gərək müxənnətə bulmasın niçat.
Nə çox zalım olub kimsəni ağlat,
Nə çox zəlil olub döyülmə, könül!

Dünya arsızındı, hicranı tərgi,
Ya şah ol, ya qul ol, yox elə fərqi..
Bayraməli bir qonaqdı gedərgi,
Namərd qabağında əyilmə, könül!

QƏRİBLİK

Bir söz sərrafıydım bu zamanənin,
Qəflətən qarşıma çıxdı qəriblik.
Ana yurdu qucaqlamaq istədim,
Qəlbimi pünhanca sıxdı qəriblik.

O gündən ki, bir gözələ vuruldum,
Xəzan vurdu, budaqımdan qırıldım
Mən vüsali haraylayıb yoruldum,
Bu minvaldan çox uzaqdı qəriblik.

Oyananda müxənnətin səsindən,
Ürəyim bulandı qiyafəsindən.
Küsgün taleyimin pəncərəsindən
Gizlicə boylanıb baxdı qəriblik.

Xəyal məhvəridi dumanlı sərim,
Yüz dəfə atmışam, yek verib zərim,
Çox da oxunmasın həyat dəftərim,
Qəm sətirli bir varaqdı qəriblik.

Bayraməli düşüb min qilü-qala,
Payımalıdı əl çatmayan vüsala,
Boylandım durnalar qayıdan yola,
Həsət dənizimdə axdı qəriblik.

MƏN SƏNİ GÖRDÜM

Əzəldən bağçasız bir bahar idim,
Dünyaya sığmayan intizar idim,
Məcnunlar evindən çox kənar idim,
Uydum bu fəryada, mən səni gördüm.

İnsana təsadüf gələr qəflətən,
Ağlayar qəflətən, gülər qəflətən.
Aldı yer üzünü sular qəflətən,
Bu sonsuz dəryada mən səni gördüm.

İndi keçməyə də ömür nə'səli,
Eşqimizin qoy sönməsin məşəli.
Bayraməli düşər, evqə düşəli,
Hər gecə rüyada mən səni gördüm.

NİŞANƏDİ

Hüsnün tamaşadı, ay mina gərdən,
Camalın şövqünə ay nişanədi.
Aşıqsız, çalğısız, meysiz, məzəsiz
Sən olan məclisə toy nişanədi.

Mətləbim şirindi dillərin kimi,
Təbim çox nazikdi əllərin kimi,
Könlüm pərişandı tellərin kimi,
Qaşların tağına yay nişanədi.
Bayraməli dərdi pünhanda çəkər,
Hökmünlə qapında işlərəm nöker.
İnsafın, mürvətin yoxdumu məgər?
Gözlərim yaşına çay nişanədi!

OXUMAQLA BÜLBÜL OLMAZ SƏRÇƏLƏR

Oxumaqla bülbül olmaz sərçələr,
Budaq kölgəsində daldalansa da.
Aslanın öz adı, öz hünəri var,
Tüklülər yekəlib lovğalansa da.

Yüz də qürrələnsə, tox dura bilməz,
Elə gərdən çəkib, şax dura bilməz
İtirər ağlını, çox dura bilməz,
Qartal qayasına qarğa qonsa da.

Bayraməli, batma qəm dəryasında,
Gədanı görsən də bəy libasında.
Hər kəsin adı var el arasında,
Nadanlar arifi naşı sansa da.

OLMUŞAM

Mən elə kimsəyəm aşiqə bənzər,
Könlüm əhli-haldı, dilim dərdi-sər,
Səndən ayrılalı, a nazlı dilbər,
Sanki səmaları dansız olmuşam.

Sədaqətin töhfəsidir bu halım,
Cap evində səninlədir vüsəlüm,
Varlığınla tamamlanıb xəyalım,
Ümmanlar içində sonsuz olmuşam.

Niyyətimi yetirməmiş sona mən,
Bircə ürək bağışladım sənə mən,
Qibləgahsan, səndən ayrı yenə mən,
Kafər kimi din-imansız olmuşam.

Bir nəğmədi ürəyimin hər simi,
Ellər məclisində qurur kürsümü,
Gəlsin, deyim Məcnunlara dərşimi,
Mən eşqimdə çox amansız olmuşam.

Bayraməli yaranıbdı dözümlə,
Surətini gəzdirirəm gözümlə.
Məclisləri bəzəyərkən sözümlə,
Həsərətindən pasibansız olmuşam.

ŞİRİNDİR

Eşit sözlərimi, əziz qardaşım,
Çarəsiz xəstəyə dərman şirindir.
Nə şöhrət istərəm, nə var, nə dövlət,
Səadət nəğməli bir nan şirindir.

Çoxdur mərd igidi, nazlı afəti,
Baş tutur şairi, sevir sənəti.
Tükənməz dastanı, sözü, söhbəti,
Göyçənin ləhcəsi yaman şirindir..

Xəyalım yenməmiş asimanından,
Doyunca içərəm namərd qanından,
Xəstə Bayraməli keçər canından,
Gəl bizim ellərə, mehman şirindir.

YAXŞIDIR

Can qurban eyləsən, layiqdir, yenə
O gözəl qədrini bilsə, yaxşıdır.
Dodaqları qönçə, yanağı lala,
Hər gün sənə qonaq gəlsə, yaxşıdır.

Bir mərmər sinəli, bir mina gərdən,
Sənlə ülfət qıla, otura hərdən,
Küsüb barışmaqdan, nazdan, qəmzədən,
Şirin-şirin deyib-gülsə, yaxşıdır,

Bivəfa əlində tez qocalınca,
Qədirbilməz ümidinə qalınca,
Bədəsil gözələ ürcah olunca,
Xəstə Bayraməli ölsə, yaxşıdır.

YENƏ SƏN OLDUN

Əhcən qeyrətinə, anam gəlini,
Dar gündə vəfalı yenə sən oldun.
Sən addımda mənim məğrur könlümün
Məqsədi, amalı yenə sən oldun.

Adını köksündə bəsləyən də mən,
Hərdən inciyən də, səsləyən də mən.
Bu eşqin yolunda büdrəyəndə mən,
Əhdimin kamalı yenə sən oldun.

Sənin varlığında adi həyatam,
Sonsuzluq içində bir kainatam.
Yuxuma girmişdi müqəddəs atam,

Onun ilk sualı yenə sən oldun.

Həsrəti var səndən uzaq könlümün,
Qayğılar evində qonaq könlümün.
Zülfün zəncirinə dustaq könlümün
Arzusu, xəyalı Yenə sən oldun.

Kim versə ömrünü bir təmiz ada,
Məhəbbət yolunda qalmaz piyada.
Dedin:–Bayraməli təkdi dünyada,
Bəxtimin iqbalı yenə sən oldun.

DAĞLAR

Bahar fəslə əskilməyir
Güneylərdən lala, dağlar.
Kaş ki, elə bu gözəllik
Səndə hər vaxt qala, dağlar.

Dərələrdən keçəm bir-bir,
Gəzəm, söhbət açam bir-bir,
Çeşmələrdən içəm bir-bir,
Əlimdə piyala, dağlar.

Yenə nə müddətdən bəri,
Dolandıqca bu yerləri,
Ürək istər, Ələsgəri
Səndən xəbər ala, dağlar.

Kəsmə könlümdən gümanı,
Qurbanın, Nəcəfin hanı!?
Vətəndən Novrəs İmanı
Təkmi saldın yola, dağlar!?

Bayraməli deyər gerçək,
Bir dərmandı hər cür çiçək.
Vəfan varsa, gəl əncam çək
Bu pərişan hala, dağlar.
YAR AŞIĞI HƏSRƏT ÇƏKƏR

Yar aşıqı həsrət çəkər,
Pərvanələr oda yansa.
Məcnun olar dəli könlüm,
Leyli deyib, dağ dolansa.

Nəmərd keçsə ixtiyara,
Tərlan möhtac olar sara.
Mərd igid çəkilər dara,
Gədə durub lovğalansa.

Möhtac olsam tülkülərə,
İstərəm, yem olum şirə.
Bayraməli dönər Kürə,
Şair təbi dalğalansa.

BİRSİ NƏ

Aşıqlərdə üç şey cəm kərək olsun,
Birsi sazdı, birsi sözdü, birsi nə?
Oğruluq etməsin şairəm deyən,
Şe'r yazsın sinəsindən birsinə.

Bağban olub bağça sən əgər əksən,
Bəsləyəsən, becərəsən gərək sən.
Yaxşı dostu yaman gündə gərəksən,
Qiyət qoysan bu sözlərin birsinə.

Bayraməli anlamazı nə danlar?
Hərcayılar nə eşidər, nə də anlar!
Dinə bilməz meydanımda nadanlar,
Yer axtarar hər görəndə bir sinə.

SAYASAN

Mərd igidlər nə nişanda bəllidi,
Arifsənsə, gərək doğru sayasan.
Səxavətdə, şücaətdə ad ala,
Mən söyləyim, sən astaca say asan.

Halalsansa, vermə ömrün nə bada,
Nə şərab çək, al əlinə nə badə,
Pis adama yön çevirmə nəbadə,
Binamusu, nanəcibi sayasan.

Bayraməli, əzbər eylə, oxu nan,
Qəm ləşkəri dəldi bağrım oxunan.
Ey taleyi ilahidən oxunan,
Gedərgisən, günlərini sayasan.

ELƏDİ

Ay aqalar, bu ilki qış
Nə bekar adət elədi.
Azar düşdü mal-qoyupa,
Yaman qiyamət elədi.
Soraq gəldi hər tərəfdən,
Yetən şikayət elədi.
Nə yaxşı ki, Şahi-Mərdav
Bizə mərhəmət elədi.

Dabaq olmuş bir öküzün
Qıldım tədbirini yazdan.
Söylədilər, səd afərin,
Gəlib-gedən bir ağızdan.
Bircə cüt danam varıydı,
Rəhmətə getdi payızdan.

Nə məndən ələf istədi,
Nə də ki zəhmət elədi.
Kasıb, varlı, hər ocaqda.
Ət qazanı aşdı, daşdı;
Olan qonşu olmayana
Ucuz qiymətə yollaşdı.
Kimi də səbrini basıb,
Qur'an-kitaba sallaşdı;
Yön çevirdi mollalara,
Yalvardı, minnət elədi.

Kimi başladı fəryada,
Kimi bəxtindən küsməyə;
Zülm elədi bu naxoşluq
Gah öküzü, gah inəyə.
Kimiyə tamah güc gəldi,
Qıymadı payız kəsməyə;
Arıq saldı, murdar oldu,
Başına töhmət elədi.

Nəbiyənin Qalayçı Söyün
Saldılar gönlərin bəhsin;
Məhəmmədlə də köməkli
Sürüdükdən birdən ikisin;
Ustündən yaxşısını saldıq,
Altından döşədik pisin;
Alıcılar bircə yerdən
Götürdü, qiymət elədi.

El arandan dağa köçdü,
Qış ötüşüb, yaz düşəndə;
Yenə şənləndi obalar,
Karvan çəkib, biz düşəndə.
Hər yaylaqda, hər məclisdə,

Hər mahalda söz düşəndə,
Bayraməli bu əhvalı
Danışdı, söhbət elədi.

NOVRƏS İMAN
(1903-?)

AY MARAL

Çarxı-fələk məni yaman oxlayıb,
Axır yaralardan qanım, ay maral!
Mən də sənin kimi yaman dərddiyəm,
İnildəmə, çıxdı canım, ay maral!

Tifil ikən ustad oldum dünyada,
Bir Şirinə Fərhad oldum dünyada,
Çöl-biyaban, səhrada oldum dünyada,
Yoxdu elim, nə məkanım, ay maral!

Göycə sakiniyəm, adımdı İman,
Könlüm çox sınıqıdı, halım pərişan.
Hər nə ki sirrim var, eylədim bəyan,
Dedim sana hər nişanım, ay maral!

ÇƏTİNDİ

Gəldi məhərrəmlik, kəsdi qabağı,
Çıxmaq olmaz bir kənara, çətindi.
İstəkli qohumlar, vəfalı dostlar,
Sizdən uzaq düşsə ara, çətindi.

Məlum könlüm düşüb qəm dəryasına,
Əridir çismimi nar havasına.
Gərəkdi, əyləşəm Əkbər yasına,
Ağlamasam Ələmdara, çətindi.

Hər an zikrimdədi ol şahi-əbrar,
Bahar buludu tək yaş eylərəm car.

Həsrətin çəkirəm, bir səfərim var,
Orda olmaq üzü qara, çətindi.
Mətahım dürrdü, alan yox satam,
Hüseyni-şəhidin matəmin tutam.
Oğul yolu gözlər binəva atam,
Həsrət çəkər o biçərə, çətindi.

Bu düpyanı görən, özün əyməsin,
Yaralı qəlbimə ellər dəyməsin.
Tanrı heç kimsədən nəzər əyməsin,
Düşsə İman kimi dara, çətindi.

DEYƏRSİZ

Hələ qəflətdəsiz, yatmırsız belə,
Sayıb məni bir divana deyərsiz.
Cəfanız çox olar, yəqin, il-ilə,
Dərdinizi ruhi-cana deyərsiz.

Sərsəri fanidə qırılar canlar,
Tökülər yaxından çox nahaq qanlar,
Seçilməz haqq-nahaq yolu qananlar,
Məəttəlik bu divana,—deyərsiz.

Ucalar dillərdə ah ilə fəryad,
Bir tərəfdən olmaz eyləyən imdad,
İstəkli dost dostun etməyəcək yad,
Kəc dolanıb bu zamana,—deyərsiz.

Yanmaz, geçə çox çıraqlar qaralar,
Gərmiş eli bir-birindən aralar,
Pozular bağçalar, güllər saralar,
Səfər edib biyabana deyərsiz.

Ömrə vəfa yoxdu, çoxdu cəfası,

Bərhəm olsun bu dövrənin əsası.
Novrəs İmandakı dərdin binası
Qurulubdu doğruyana,–deyərsiz.

DƏRD ÜZ VERİB, NİTQİM SÖYLƏR KALAMI

Dərd üz verib, nitqim söylər kalamı,
Bəlkə, sözüm yatanları oyada.
Səs gəlsə guşuna, alar salamı,
Kişi gərək baxsın dost ilə yada,

Qəlbi doğru olan keçəmməz üzdən,
İnsan çox inciyər tə'nəli sözdən.
Biqeyrət oğuldan, binamus qızdan
Sonsuzluq yaxşısı fani dünyada.

Tərbiyə gərəkdi ata-anadan,
Mərifət lazımdı əvvəl binadan.
Yüz də cəhd eyləsən, olarsan nadan,
Xidmətin olmasa kamil ustada.

Özgə zəhmətindən dövlət, var olmaz,
Kimsəyə bir zərrə xeyir-kar olmaz.
Kasıblığı kişi üçün ar olmaz,
Bu şərt ilə doğru çıxı üqbada.

Arif olan, huş ver sən bu sözlərə,
Namərd hər bəlanı gətirər sərə.
Kimdi səyyah olub düşə çöllərə,
İman kimi gəzə dərin dəryada.

DOYUNCA

Əziz ata, itgin gedən fərzəndin
Ağla hey düşəndə yada doyunca.
Mənim gərdənimdə çarxın kəməndi,
Dolandırar bu dünyada doyunca.

Məndən dost-qohuma azca gileylə,
Nə qarğa, dalımca nə hədyan söylə.
Əl, götür duaya, münacat eylə,
Bəlkə, yetəm bir murada doyunca.

Halal qıl İmanı, qohum-qardaşım,
Çəşmim ağlar, qaranlıqdı günəşim.
Əgər bir ilahi düzəltmə işim,
Şad olaram Kərbəladə doyunca.

GÖRÜNÜR

Həyat bir dövrəndi, iki üzlüdü,
Qarası görünür, ağı görünür.
Hər sözün, söhbətin öz məqamı var,
Çürüyü görünür, sağı görünür.

Bir barlı baqçaydım, barım kəsildi,
Vaxtsız xəzan əsdi, karım kəsildi.
Vətənimdən e'tibarım kəsildi,
Qürbət ellər mənə yağdı görünür.

Novros İman haqdan istər payını,
Dərdə düşsün muxənnəti, xayını.
Yemə çörəyini, içmə çayını,
Namord sufrəsində ağı görünür.

VAR

Ey mələk simalım, qəddi minalım,
O sərxoş baxışda əlamətin var.
İsgəndər cəlallım, hatəm səxalım,
Eşqindən başımda qiyamətin var.

Dilimin kəlməsi ayeyi-Qur'an,
Telinə sadaqa varımdı bir can.
Yaraşır şəninə bu gülli-cahan,
Yusif-i-Kənana şəbahətin var.

Dahanın çeşməyi-Abi-Səlsəbil,
Verib qudrətindən cabbarü cəlil.
Ədalətdə sənsən, söylərsən dəlil,
Məhşərdə möminə şəfaətin var.

Yüz desəm vəsfini, gəlməz hesaba,
Cəbinnn- təşbehdi qövseyniqaba.
Qədmindən öpən batar səvaba,
Yazılmış, sinəmdə hekayətin var

Səni xəlq eyləyib qadiri-sübhan,
Cəmi gözəlliyin nişanbanişan.
Pərtövü camalın şövkəti-rizvan,
İman tək quluna hidayətin var.

A YARA, MƏNDƏN

Vaxt dolandı, gəldi keçdi zamana,
Niyə ol çəkmədin, a yara, məndən?
Nə əcəl gəlmədi, yetişəm cana,
Nə xəbər getmədi a yara məndən.

Can deyən Fərhaddı, Şirin daha nə
Əsb əlində söylər şirin dəh ana.
Gəlibdi ləblərin şirin dahana,
Görmüşəm ləzzətin, a yara, əməndən.

İman qələm çalır nə xoş səfadi,
Nə nizam yoxumdu, nə xoş səf adı.
Pərişan xəyalım naxoş səfadi,
Xain bəd qandırar a yara məndən.

QALA, YAR, QALA (dodaqdəyməz)

Nə keçdi cəsədin çətin çəngələ,
Gər canın ataşa qala, yara, qala.
Həsərətindən dərdin yazan dal-dala,
Çəkər sənə tək qala, yara, qala.

İyid girsə, cəng içində at alar,
Xədəngini cəng içində atalar.
Çəkər dərd əhlinin dərdin atalar,
Çətindi zindənda qala, yara qala.

Çarx hərləndi, qara gəldi sənə yaz,
Xətəli gərmişdən axtar sən ay az.
Novrəs İman dərdin desin sənə, yaz,
Həsərəti sinəndə qala, yara, qala.

NƏ QALA SƏN, SƏN (dodaqdəyməz)

Gəldi sərin cəngə, titrər əzalar,
Nə dərdə gələrsən, nə qala sən, sən.
Sinən eşqin ataşından az alar,

Nə dincəl, ətəklə, nə qala sən, sən.

Dərs alanlar zikr eyləyər hər aya,
Gedəcəkdİ, gedəcəksən haraya.
Çağırar ağasın, yetər haraya,
Nə qala ləşgərin, nə qalasan sən.

İman, səni gəidi çəkər ay ala,
Alar canın, həcsrər qalar əyala.
Nə səngisən, nə səngərsən a yala,
Nə hasar deyilsən, nə qala sən, sən.

SƏNƏM, AL

Ay təzə şahbazım, həm sərvnazım,
Qulluğuna bir ərzim var, Sənəm, al!
Yolunda sadağa candı niyazım,
Layiq deyil qurban kəsım sənə mal.

Götürmüşəm çox sağalmaz yara mən,
Qəm çəkərmİ ləblərindən, yar, əmən?!
Layiq olsam qulluğunda yara mən,
Geydirərum al üstündən, Sənəm, al.

Novrəs İman, günün gəldi nə rapal
Bad əsdi, zimistan oldu nə qara.
Çarxı-gərdis̄ yenə çaldı nağara,
Ay, gün kəmənd atdı, qurdu sənəm al.

GƏRƏK

Kişi üçün əzəl gündən
Başda çox kamal gərək;
Sərf etməyə doğru yola

Əsəldən zülal gərək.
Həqiqətdən əxz eyləyə,
Mərifətdən anlaya;
Məhşər günü olmayacaq
Ona dövlət-mal gərək.

Kimi alar hökmranlıq,
Ədalətdən danışar.
Mərdin əli açıq olar,
Səxavətdən danışar.
Kimi mə'lul-müşgül gəzər,
Şikayətdən danışar.
Bu işlərə qərar qoyan
Həyyi-layəzal gərək.

Mala, mülkə bel bağlayıb,
Kiminin var həvəsi.
Həcv eləyib yoxsullara,
Tutma ac ilə bəhsi.
Cəhənnəmdən betər olur
Bu dünyanın tə'nəsi.
Qurulanda haqq divanı,
Verə bir macal gərək.

Novrəs İman, cəfa çəkmə,
Bu dünyada bivəfa.
Vaxt yetişsə, mələk əl-mot
Bircə gəlməz insafa.
Açıq söylə kəlmələrin,
Sat mətahın sərrafa;
Qədirbilən qiymət qoyub
Ala dalbadal gərək.

PƏRVƏRDİGAR

Xəlv eləyib, nitq verib
İnsanı pərvərdigar.
Göstəribdi doğru yolu,
Ərkanı pərvərdigar.
Hər nə tutsan, dəftərində
Cəm olunur, bil, yəqin;
Çəkəkəkdi həm səvabı,
Üsyanı pərvərdigar.

Neçə ki, bu dünyamız var,
Ö dünya da həqqdir;
Cənnət var, cəhənnəm var,
Bilmək olmaz kim gedir.
Hər kimsə ki, yoldan azıb,
Din-islamı tərək edir;
Əməlinə baxıb, verər
Fərmanı pərvərdigar.

Nütfəsindən nöqsan olan
Haçan haqdan ar elər?1
Öz-özünə böhtan deyib,
Danışmağı xoş bilər.
Cəsəd gedər dar məzara,
Əməl əldə cəm gələr;
Özün saxla pənahında
İmanı, pərvərdigar!

ŞAİRLƏRDƏ ƏSƏR ÇOXDUR...

Şairlərdə əsər çoxdur,
Hər biri bir yanədir.
Hökmi-şəri isbat edən
Sidqimiz Qur'anədir;
İstəyirsən, əbcəd axtar,
İyrimi səkkiz hərf var;
Min dil ilə vəsf qılsan,
Məhz bir sübhanədir.

«Əlif»—əvvəl, ismi—Allah,
E'tiqad et, sən də qan;
«Be»—birliyin izhar edir,
Bundan axtar, bil, inan;
«Te»—təbarək, təkdi onun
Hikmətində insü can;
«Se»—sabitdi, sübutu var,
Bilməyən biganədir.

«Cim»—cəlildi, həm cabbardı,
Çox ucadı cəlalı;
«He»—halıdı hər əhvaldan,
Bilir haram, halalı;
«Xe»—xaliqdi, xidmətində
Yoxdu xofü xəyalı;
«Dal»—dəlalət, dəlil verib,
Doğru din, ərkanədir.

«Zal»—zül gərək, zati-pakı
Zaliki olmaz zəlil;
«Re»—rəhmətədi, rəhm eləyib,
Rayət raha səbil;
«Ze»—zavala getməz özü,
Zay eylər zəhmətlə, bil;
«Sin»—salamət, səhl sanma,

Sualın əyanədir.

«Şin–şamildi, şəms gedib,
Şəm olub gərdisdə gər;
«Sad»–sadiqdi, səhhət verib
Söhbətlərə səbr edər;
«Zad»–zələlət yoxdu onda,
Zamindi, olsa verər;
«Ta»–tahirdi, tələb eylər,
Qəlbə yeganədir.

«Za»–zalımlıq yoxdur onda,
Zahir olmuş büsatı;
«Eyn»–adil padişahdı,
Eyndə var isbatı;
«Geyn»–ğəffar, ğafil deyil,
Hər zamandı həyatı;
«Fe»–fanidir, fəna eylər,
Nisbəti dövrənədir.

«Qaf–qadirdi, qəhhar deyil,
Qüdrəti var, qəhr eylər;
«Kaf»–«kün» deyib kani-kərəm,
Qərar tutmuş bəhrü bər;
«Lam» ləngərdi, leyli-nəhar
Hər yana eylər nəzər;
«Mim»–müdrkdir, mütəkəllim,
Mürüddü bir xanədir.

«Nun»–nisbəti yoxdur onun
Nə cismə, nə cövhərə;
«Ha»–hamildi, hamı gələr
O gün ruzi-məhşərə;
«Vav»–varlığı şəbahətdə

Yəni nuri-ənvərə;
Laməlifla laşərikdir,
Məhz laməkanədir.

«Ye»–yaradıb yoxdan yeri,
Göyləri tarı, yəqin;
Xəlq eləyib, nitq verib
Məxluqata, bil, həmin;
Geçə-gündüz, ayılən il
Dörd fəsil olmaz kəmin;
Bu isbata inanmayan,
Aşikar, divanədir.

Novrəs İman, bir mövlanın
Ətəylindən çəkmə əl;
Nakəs ilə kəlmə kəsmə,
Yar olma nadana, gəl;
Gər istəsən oxuyarsan
Hər növü şerü qəzəl;
Hamısına bais olan
Kəc gələn zəmanədir.

**ŞAİR AQİL
(1907-1943)**

YARAŞIR

Bəzənib, naz ilə seyrə varanda,
Zərif qədəminə yollar yaraşır.
Qönçə dahanına, ləli-ləbinə
Danışanda şirin dillər yaraşır.

Hərdən-hərdən biz tərəfdə gəzəndə,

Qaş oynadıb, gözlərini süzəndə,
Şanə alıb tellərini düzəndə,
Ay qabağa siyah tellər yaraşır.

AY AĞA, SİNƏ

Ömür istəmirəm, xudaya, səndən,
Yetir haqq evinə, ay ağa, sinə.
Fələk bu zülmünü almadı məndən,
İnsaf deyil, yaxşı, ay ağa, sinə.

Səndə bir etibar haşa, görmədim,
Qəza qəhrin həddən aş, görməlim.
Kimlər davran sürdü bata, görmədim,
Çoxları yalvardı ay ağasına.

Musanın da dərdi sinayə qaldı,
Yetmədi mürdələr, sin, ayə, qaldı.
Oxudu dərşini, «sin» ayə qaldı,
Qoymadın yetişə, ay ağa, «sin»ə.

QARDAŞ

Qəlbim qan ağlayır, didəm yaş tökür,
Gözlərim yolunu, gələmi qardaş?!
Həsreti, möhnəti bu çanım çəkir,
Bəs, dərdi olan da gülərmi, qardaş!?

Əzizim, sənsizəm, olmuşam xəstə,
Gözüm yollardadı, qulağım səsdə.
Üzünü görəydim bu son nəfəsdə,
Daha özgə dilək dilərmi qardaş!?

İtirmişəm, axtarıram maralı,
Ovçu bərəsindən getdi yaralı.
Qəm çəkənlər mənim kimi saralı,
Təbib olsa, dərdim bilərmi, qardaş!?

Çağır, şahlar şahı yetişsin dada,
Qüssə-kədər olsa həddən ziyada.
Fələk məni ağlar qoydu dünyada,
Gözümün yaşını silərmi qardaş?!

Musa məhbəsdədi, yoxdu həyanı,
Neylədin İmanı, ay kərəmkanı?!
Mən onsuz dünyada neylərəm canı,
Tükənməz dərdimi bölərmi qardaş?!